

B I D R A G

TILL

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

///) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 10.

ÅREN

1901—1905.

G Ä F L E B O R G S L Ä N .

---

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet.

Under förevarande period har uti länets *omfattning och indelning* någon förändring icke ägt rum, hvadan de i nästföregående femårsberättelse uppgifna förhållanden i dessa hänseenden voro vid periodens slut fortfarande gällande.

Genom nådigt bref den 14 mars 1902 har emellertid Kungl. Maj:t medgifvit, att Bollnäs municipalsamhälle finge under vissa villkor såsom en kommun för sig bilda en jämväl i fattigvårdshänseende från Bollnäs socken afskild *köping*, benämnd Bollnäs; och sedan de föreskrifna villkoren blifvit fullgjorda, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 29 september 1905 förordnat, att samhället finge vid ingången af år 1906 tråda i utöfning af köpingsrättigheterna samt i kommunalt och fattigvårdshänseende skiljas från Bollnäs socken.

Gjord underdånig ansökning om förläggande under Gäfle stads jurisdiktion af viss del af Sätra by i Hille socken har återkallats och sålunda förfallit. Däremot är en redan år 1898 väckt fråga om öfverflyttning af Hemlingby urfjäll, Bomhusvarfvet kalladt, med flera lägenheter från Valbo socken till Gäfle stad fortfarande beroende på utredning och afgörande.

Enligt nådigt bref den 16 juni 1906 har, på gjord framställning, sådan omreglering af Norra Hälsinglands och Södra Hälsinglands domsagor blifvit beslutad, att af dessa domsagor komma att bildas tre domsagor, hvilken omreglering skall vid början af år 1907 gå i verkställighet.

Länets *naturbeskaffenhet* har ej undergått annan förändring än sådan, som af företagna skogsafverkningar eller sjösänkningar och andra för torrläggning af mark verkställda vattenafledningsarbeten kunnat föränledas. Sänkning af Bysjön med flere sjöar inom Hedesunda och Öster-Färnebo socknar har under perioden bragts till slut, hvarigenom ett betydande jordområde torrlagts och blifvit odlingsbart. Bastnäs- eller Löfsjön i Skogs socken samt Västra Losjön i Norrala socken hafva blifvit sänkta. Uti Färila socken har genom utdikning af sankmarker, tillhörande byarne Ed, Veckebo, Storbyn och Svedja, en areal af 317¹³ hektar odlingsbar mark blifvit torrlagd, och har inom Koldemo by i Arbrå socken afdikning af frostförande marker verkstälts.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	1-30.
1. Länets indelning och naturbeskaffenhet.....	1.
2. Länets invånare.....	2.
3. Näringar.....	5.
4. Kommunikationsanstalter och varubyten.....	12.
Tab. A. Trafikinkomster och utgifter vid statens järnvägsstationer inom Gäfleborgs län år 1905.....	13.
Tab. B. Gäfle-Dala, Gäfle-Ockelbo och Sala-Gysinge-Gäfle järnvägar åren 1901-1905.....	13.
Tab. C. Dala-Hälsinglands och Norra-Hälsinglands järnvägar åren 1901-1905.....	13.
Tab. D. Antal och dräktighet af de till Gäfleborgs län hörande fartyg åren 1901-1905.....	15.
Tab. E. Antalet i Gäfle, Söderhamns och Hudiksvalls sjömanshus åren 1901-1905 inskrifne sjömän.....	15.
Tab. F. Hamnafgifter erlagda i Gäfleborgs län för fartyg och i länets städer för varor åren 1901-1905.....	15.
5. Kameralförhållanden, landtmäteri m. m.....	17.
Tab. G. Laga skiften m. m. i Gäfleborgs län åren 1901-1905.....	18.
Tab. H. Gäfleborgs läns landstings inkomster och utgifter åren 1901-1905.....	18.
6. Politi.....	19.
Tab. I. Antal vårdade samt inkomster och utgifter vid länslasaretten i Gäfleborgs län 1901-1905.....	22.
Tab. K. Antal fångar i Gäfle länsfängelset och Hudiksvalls kronohäkte åren 1901-1905.....	23.
Tab. L. Riksbankens afdelningskontors i Gäfle rörelse åren 1901-1905.....	23.
Tab. M. Gäfleborgs och Hälsinglands enskilda bankers samt Gäfle handelsbanks rörelse åren 1901-1905.....	24.
Tab. N. Bankaktiebolaget Stockholm-Öfre-Norrlands rörelse inom Gäfleborgs län samt aktiebolaget Hudiksvalls banks rörelse åren 1901-1905.....	24.
Tab. O. Hudiksvalls folkbanks rörelse åren 1901-1905.....	25.
Tab. P. Aktiebolagen Bollnäs och Söderhamns folkbankers rörelse åren 1901-1905.....	25.

	Sid.
7. Städer och municipalsamhällen.....	26.
Tab. Q. Aktiebolaget Ljusdals folkbanks rörelse åren 1901-1905.....	26.
Tab. R. Aktiebolaget Bergsjö folkbanks rörelse åren 1903-1905.....	26.
Tab. S. Torsåkers, Storstorviks och Gnarps folkbankers, Torsåkers spar- och diskontkassas samt Storstorviks och Gnarps kreditbolags rörelse åren 1901-1905.....	27.
Tab. T. Högbo folkbanks (kreditbolags) rörelse åren 1901-1905.....	28.
Tab. U. Gäfle-Dala och Hälsinglands städers hypoteksföreningars samt Gäfle inteckningsgarantiaktiebolags rörelse i Gäfleborgs län åren 1901-1905.....	28.
Tab. V. Lifränte- och kapitalförsäkringsanstaltens i Gäfleborgs län rörelse åren 1901-1905.....	29.
Tabellbilagor	31-53.
Tab. 1. Folkmängden i Gäfleborgs län åren 1901-1905	31.
Tab. 2. Allmänna vägar och skjutsning i Gäfleborgs län åren 1901-1905	32.
Tab. 3. Hemman och lägenheter samt stadsjordar m. m. i Gäfleborgs län år 1905	34.
Tab. 4. Egendomar af fideikommissnatur i Gäfleborgs län år 1905	35.
Tab. 5. Egendomar tillhörande inhemska aktiebolag, i Gäfleborgs län år 1905	35.
Tab. 6. Egendomar tillhörande främmande maktens undersåtar, i Gäfleborgs län år 1905	44.
Tab. 7. Fromma stiftelser, stipendiefonder, pensionsanstalter, icke registrerade sjukkassor samt därmed jämförliga inrättningar i Gäfleborgs län år 1905	44.

B I D R A G

TILL

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

///) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 10.

ÅREN

1901—1905.

G Ä F L E B O R G S L Ä N .

---

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet.

Under förevarande period har uti länets *omfattning och indelning* någon förändring icke ägt rum, hvadan de i nästföregående femårsberättelse uppgifna förhållanden i dessa hänseenden voro vid periodens slut fortfarande gällande.

Genom nådigt bref den 14 mars 1902 har emellertid Kungl. Maj:t medgifvit, att Bollnäs municipalsamhälle finge under vissa villkor såsom en kommun för sig bilda en jämväl i fattigvårdshänseende från Bollnäs socken afskild *köping*, benämnd Bollnäs; och sedan de föreskrifna villkoren blifvit fullgjorda, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 29 september 1905 förordnat, att samhället finge vid ingången af år 1906 träda i utöfning af köpingsrättigheterna samt i kommunalt och fattigvårdshänseende skiljas från Bollnäs socken.

Gjord underdånig ansökning om förläggande under Gäfle stads jurisdiktion af viss del af Sätra by i Hille socken har återkallats och sålunda förfallit. Däremot är en redan år 1898 väckt fråga om öfverflyttning af Hemlingby urfjäll, Bomhusvarfvet kalladt, med flera lägenheter från Valbo socken till Gäfle stad fortfarande beroende på utredning och afgörande.

Enligt nådigt bref den 16 juni 1906 har, på gjord framställning, sådan omreglering af Norra Hälsinglands och Södra Hälsinglands domsagor blifvit beslutad, att af dessa domsagor komma att bildas tre domsagor, hvilken omreglering skall vid början af år 1907 gå i verkställighet.

Länets *naturbeskaffenhet* har ej undergått annan förändring än sådan, som af företagna skogsafverkningar eller sjösänkningar och andra för torrläggning af mark verkställda vattenafledningsarbeten kunnat föranledas. Sänkning af Bysjön med flere sjöar inom Hedesunda och Öster-Färnebo socknar har under perioden bragts till slut, hvarigenom ett betydande jordområde torrlagts och blifvit odlingsbart. Bastnäs- eller Löfsjön i Skogs socken samt Västra Losjön i Norrala socken hafva blifvit sänkta. Uti Färila socken har genom utdikning af sankmarker, tillhörande byarne Ed, Veckebo, Storbyn och Svedja, en areal af 317¹³ hektar odlingsbar mark blifvit torrlagd, och har inom Koldemo by i Arbrå socken afdikning af frostförande marker verkställt.

2. Länets invånare.

Bifogade tabell 1 utvisar dels den kyrkoskrifna och dels den mantalsskrifna folkmängden i länet vid slutet af hvarje år under perioden, utgörande:

	Kyrkoskrifna.	Mantalsskrifna.
År 1901	241,420	240,607
• 1902	242,652	242,297
• 1903	242,849	242,678
• 1904	244,216	243,916
• 1905	246,153	245,830

Den kyrkoskrifna befolkningen, som vid slutet af år 1900 uppgick till 238,048, har således ökats: år 1901 med 3,372, år 1902 med 1,232, år 1903 med 197, år 1904 med 1,367 och år 1905 med 1,937, eller för hela perioden med 8,105 personer; och utgjorde ökningen på landsbygden 6,513, i Gäfle 1,320 och i Hudiksvall 308, hvaremot i Söderhamn folkmängden minskats med 36.

Af föregående femårsberättelser inhämtas, att folkökningen uppgått: under perioden 1876—1880 till 15,531, under perioden 1881—1885 till 12,495, under perioden 1886—1890 till 15,701, under perioden 1891—1895 till 11,940 och under perioden 1896—1900 till 19,184; och har således under nu ifrågavarande femårsperiod folkökningen varit ganska betydligt mindre än under de föregående perioderna.

Den kyrkoskrifna folkmängden i de särskilda kommunerna har vid periodens början och slut varit följande:

Tingslag.	Kommun.	Vid periodens början.	slut.
<i>Gästriklands domsaga.</i>			
Östra tingslaget.	Hedesunda	5,370	5,333
	Årsunda	2,445	2,473
	Högbo	7,183	8,141
	Valbo	11,709	12,433
	Hille med Oslättfors kapell	4,594	4,399
Västra tingslaget.	Hamrånge	4,255	4,543
	Ockelbo med Åmots kapell	8,682	8,871
	Jäderbo	2,156	2,185
	Ofansjö	7,464	7,830
	Torsåker	7,142	7,591
	Öster-Färnebo	3,920	3,454
<i>Södra Hälsinglands domsaga.</i>			
Västra tingslaget.	Segersta	1,303	1,328
	Hanebo	4,240	4,345
	Bollnäs med Annefors och Katrinebergs kapell	12,199	12,862
	Alfta med Svabensverks kapell	5,731	5,887
	Ofansåker	4,212	4,302
	Voxna	1,505	1,522
Östra tingslaget.	Skog med Lingbo kapell	3,813	3,944
	Söderala med Ljusne kapell	10,025	10,859
	Mo	1,769	1,801
	Rengsjö	1,701	1,723
	Norråla	3,682	3,500
	Trönö	1,683	1,767

Tingslag.	Kommun.	Vid periodens början.	slut.
<i>Norra Hälsinglands domsaga.</i>			
Enångers tingslag.	Enånger	2,925	2,904
	Njutånger	3,052	3,110
	Nianfors kapell	387	364
Forsa tingslag.	Hälsing-Tuna	4,072	4,190
	Idenor	1,259	1,518
	Forsa	3,840	4,012
	Hög	702	685
	Rogsta	2,104	2,128
Bergsjö tingslag.	Ilsbo	500	521
	Harmånger	2,712	2,819
	Jättendal	1,239	1,305
	Gnarp	3,977	4,163
	Bergsjö	3,875	3,983
Delsbo tingslag.	Hassela	2,177	2,201
	Norrbo	1,149	1,176
	Bjuråker	3,827	3,878
	Delsbo	5,552	5,489
<i>Västra Hälsinglands domsaga.</i>			
Ljusdals tingslag.	Ljusdal	9,620	9,986
	Ramsjö	1,839	1,743
	Färila med Kårböle kapell	5,006	5,044
	Los med Hamra kapell	2,422	2,567
Arbrå och Järfös tingslag.	Arbrå	4,972	5,372
	Undersyik	1,254	1,286
	Järfös	7,121	7,342
<i>Städerna.</i>			
	Gäfle	29,522	30,842
	Söderhamn	11,258	11,222
	Hudiksvall	4,902	5,210

Den mantalsskrifna folkmängden har under perioden ökats med 9,130, däraf på landsbygden 7,337 och i städerna 1,793, utgörande för hela länet 3^{ss} procent, för landsbygden 3^{sa} procent och för städerna 3^{sa} procent.

Af den vid 1905 års slut mantalsskrifna befolkningen 245,830 tillhörde mankønet 121,647 och kvinnkønet 124,183, däraf på landsbygden af mankønen 99,170 och af kvinnkønen 99,025, tillhopa 198,195, samt i städerna af mankønen 22,477 och af kvinnkønen 25,158, tillhopa 47,635; och var alltså förhållandet emellan antalet personer af hvardera kønet följande:

	Mankøn.	Kvinnkøn.
Hela länet	49·48 %	50·52 %
Landsbygden	50·04 %	49·96 %
Städerna	47·19 %	52·81 %

Från mantalsspenningar frie voro vid periodens slut af mankønen 54,014 och af kvinnkønen 56,779, tillhopa 110,793, däraf på landsbygden af mankønen 44,527 och af kvinnkønen 46,733, tillhopa 91,260, samt i städerna af mankønen 9,487 och af kvinnkønen 10,046, tillhopa 19,533.

Antalet af *levande födde* och af *döde* jämte *nativitetsöfverskottet* utgjorde:

	Lefvande födde.	Döde.	Nativitetsöfverskott.
År 1901	7,355	3,809	3,546
» 1902	7,076	3,597	3,479
» 1903	6,917	3,620	3,297
» 1904	6,771	3,676	3,095
» 1905	6,919	3,604	3,315

Till upplysning om *den relativa dödligheten* i länet antecknas följande siffror, beräknade efter antalet döde på 1,000 af medelfolkmängden:

	Hela riket.	Länet.
År 1901	16.05 ‰	15.89 ‰
» 1902	15.37 »	14.86 »
» 1903	15.09 »	14.91 »
» 1904	15.29 »	15.09 »
» 1905	—	14.70 »

Anmälda dödsfall af *s. k. folksjukdomar* (farsoter) inom detta län voro till antalet 550 år 1901, 332 år 1902, 282 år 1903 och 326 år 1904.

I fråga om *emigration* och *immigration* må, hvad angår detta län, följande siffror antecknas:

	Antal emigranter.	Däraf till Nordamerika.	Antal immigranter.
År 1901	709	629	149
» 1902	1,919	1,883	78
» 1903	2,452	2,373	151
» 1904	1,030	972	196
» 1905	919	796	175

Antalet af inom länet *inför borgerlig myndighet ingångna äktenskap* utgjorde 69 år 1901, 67 år 1902, 81 år 1903, 70 år 1904 och 86 år 1905.

Hvad i föregående femårsberättelser sagts angående befolkningens förhållande till kyrka och religion samt i fråga om dess laglydnad, lefnadssätt och seder äfvensom beträffande folklynne och folkbildning, lärar fortfarande äga giltighet; och finnes i dessa hänseenden något anmärkningsvärdt nytt icke att omnämna.

Till befrämjande af *nykterhet* och till hämmande af det ännu ganska vanliga missbruket af rusdrycker med dess sorgliga påföljder verka fortfarande föreningar och enskilde med ifver och ihärdighet samt icke utan framgång. I sådant hänseende har länets landsting dels för hvart af åren 1903—1905 anvisat till Gästriklands blåbandsförbund 100 kronor och till Hälsinglands blåbandsförbund 150 kronor, dels ock för år 1905 till anordnande af nykterhetsföredrag anslagit 500 kronor.

Under hösten 1901 föröfvades inom Hälsingland flera *gröfre brott*. Uppenbarligen i följd af mordbrand nedbrunno den 29 september åbyggnaderna till Jon Hanssons i Nor, Järfsö socken, hemman; och föröfvades under branden inbrottsstöld i en granngård i Myra. Härefter skedde i påföljande oktober månad nattetid två dubbelmord å ensamt boende äldre makar, nämligen natten till den 9 oktober i Isbo, Delsbo socken, å förre häradsdomaren Johan Olsson

och hans hustru Ingrid Olsdotter samt natten till den 17 oktober å lägenheten Kurland, Arbrå socken, på skattetorp-paren Lars Persson och hans hustru Ingrid Jonsdotter, hvarjämte vid sistnämnda tillfälle mordbrand i de mördades bostad anlades. För mordet i Kurland blef en person såsom gärningsman emot sitt ihärdiga nekande sakfällt, men af hvem eller hvilka de öfriga brotten föröfvats, har icke kunnat upptäckas.

Natten emellan den 6 och den 7 november 1905 mördades i Spångmyra, Bjuråkers socken, Per Olsson och hans syster Sigrid Olsdotter. Två personer blefvo såsom misstänkta för dessa mord tilltalade, men kunde i saknad af tillräcklig bevisning icke sakfällas.

Lördagen den 25 november 1905 på aftonen blef en arbetsförman vid Mackmyra sulfidfabrik i fabriken närhet af en okänd mansperson öfverfallen och svårt misshandlad. För gärningsmannens upptäckande vidtogos på fabriksbolagets föranstaltande synnerligen kraftiga åtgärder och långvariga undersökningar, men utan framgång.

Med föranledande af de uppseendeväckande mordet i oktober 1901, hvilka hade i hög grad upprört sinnena hos befolkningen, sammanträdde i närvaro af undertecknad landshöfding den 23 i månaden i Ljusdal en del intresserade personer för att rådslå om vidtagande af lämpliga åtgärder; och medförde detta möte den påföljd, att därefter genom bidrag från kommuner och enskilda personer bildades en fond, benämnd *»Hälsinglands spaningsfond för gröfre förbrytelsers upptäckande»*, från hvilken vid behof medel skulle anslås eller förskjutas, då särskilda åtgärder erfordrades för utredande af gröfre brottmål. Sedan af denna fond för de omförmälda mordens beifrande utgifvits i traktamenten, arfvoden och belöningar m. m. sammanlagdt 13,957 kr. 58 öre, blef häraf enligt Kungl. Maj:ts nådiga beslut den 16 december 1904 ett belopp af 10,400 kronor af statsmedel fonden godtgjort. Vid slutet af år 1905 uppgick fondens behållning till 13,512 kr. 31 öre.

Den *ekonomiska ställningen* hos befolkningen anses hafva under denna femårsperiod i Gästrikland varit något försämrad, men däremot i Hälsinglands fögderier hafva varit fortfarande i allmänhet ganska god.

Om *dagsverksprisens belopp* å landsbygden hafva från fögderierna lämnats följande uppgifter:

i Gästriklands fögderi för man under sommaren 2 å 3 kronor och under vintern 1 kr. 50 öre å 2 kronor samt för kvinna under sommaren 1 kr. 75 öre å 2 kr. 25 öre och under vintern 1 krona å 1 kr. 25 öre;

i Södra Hälsinglands fögderi för man under sommaren 2 å 3 kronor och under vintern 2 kronor samt för kvinna under sommaren 1 kr. 25 öre å 1 kr. 50 öre och under vintern 1 krona;

i Västra Hälsinglands fögderi för man växlande emellan 1 kr. 25 öre och 4 kronor samt för kvinna 1 krona å 1 kr. 50 öre;

i Norra Hälsinglands fögderi för man under sommaren 2 å 3 kronor och under vintern 1 kr. 50 öre å 2 kronor samt för kvinna ungefär hälften, må hända ibland med någon stegring. För dem, som vintertiden arbetat i skogarne, skall dock dagspenningen kunnat uppgå till 4 å 5 kronor.

Tjänstehjonslönerna hafva utgjort för dräng 200 å 300 kronor samt för piga 100 kronor och därutöver.

Enligt uppgift af magistraten i Söderhamn utgingo därstädes daglönerna, beräknade för 10 timmars arbetsdag, sålunda: till murare under hela perioden 5 kronor, till timmermän 3 kronor, som sista året höjdes till 3 kr. 50 öre, till handlangare åren 1901—1903 2 kr. 50 öre, år 1904 2 kr. 80 öre och år 1905 3 kronor, till hamnsjåare 45—70 öre per timme, till justerare och utlastare år 1901 2 kr. 75 öre, därefter 3 kronor, och till stabbläggare år 1901 3 kr. 50 öre, åren 1902 och 1904 4 kronor, år 1903 4 kr. 50 öre och år 1905 4 kr. 25 öre.

De strider emellan arbetare och arbetsgifvare med ty åtföljande »strejker» och »lockouter», som numera synas här i landet höra till ordningen för dagen, hafva naturligtvis i mer eller mindre mån berört äfven detta län. Någon fullständig redogörelse för dessa förhållanden, som utgöra föremål för särskild behandling i den allmänna arbetsstatistiken, torde dock icke behöfva i denna berättelse upptagas. Emellertid må härvid i korthet omnämnas dels den stora strejk af hamnarbetare i Gäfle, omfattande omkring 650 arbetare, som började den 2 april 1903 och afslutades först år 1905, och dels den af strejk vid en mekanisk verkstad i Skåne föranledda konflikten inom den mekaniska verkstadsindustrin, hvilken efter arbetsgifvarnes lockoutförklaring småningom kom att omfatta hela landet samt pågick i Gäfle från den 7 juli 1903 till i november samma år. Om än det icke saknats fall, då i följd af dylika arbetsinställelser enskilda i strejken icke deltagande arbetare, s. k. strejkbrytare, blifvit utsatta för våld eller förolämpningar, kan det dock icke sägas, att under perioden strejkande arbetare här i länet vid något tillfälle genom sina demonstrationer i högre grad stört allmänna ordningen.

Såsom i någon mån belysande den ekonomiska ställningen i länet under femårsperioden må antecknas följande angående *lagsökningar* och *konkurser*:

År.	Antal lagsökningar.	Ådömda skuldbelopp. Kronor.	Påbörjade konkurser.	Utlåsta exekutiva fastighetsauktioner å landsbygden.
1901	907	391,764	159	45
1902	1,094	350,202	280	48
1903	874	498,131	234	51
1904	838	408,750	153	45
1905	707	229,226	155	31

äfvensom angående *sparbankerna* i länet:

År.	Antal delägare.	Insättningar. Kronor.	Uttagningar. Kronor.	Delägarnes behållning den 31/12. Kronor.
1901	44,641	4,079,595	4,184,999	17,558,777
1902	45,069	4,044,930	4,438,706	17,907,027
1903	45,768	4,158,116	4,464,503	18,320,059
1904	47,074	4,347,542	4,231,204	19,188,312
1905	47,722	4,459,661	4,730,478	19,697,291

I *postsparbanken* hafva för detta län insättningar och uttagningar under de särskilda åren af perioden uppgått till nedanstående belopp:

	Insättningar. Kronor.	Uttagningar. Kronor.
År 1901	511,190	711,338
» 1902	383,534	662,747
» 1903	416,235	506,850
» 1904	390,884	440,196
» 1905	423,577	489,796

Enligt meddelande från Gäflborgs skytteförbunds verkställande utskott funnos år 1905 i länet i verksamhet 77 frivilliga *skytteföreningar* med tillhopa 5,979 aktiva medlemmar, hvartill kommo 5 föreningar, om hvilka föreskrifna uppgifter saknades.

Gäfle frivilliga skarpskytteförening, som verkat under mer än 40 år, räknade vid utgången af år 1905 939 aktiva medlemmar. I Gäfle har ock bildats en förening, med uppgift att verka för skolungdomens utbildning i skjutning. Länets landsting har genom beviljade anslag sökt i flere hänseenden befordra skytteväsendet i länet. Sålunda anvisades för år 1901 2,000 kronor till iståndsättande af två skjutbanor i Gäfle, och hafva därutöver såsom anslag från Landstinget till skytteväsendet utgått följande belopp: 1,000 kronor år 1901, 1,505 kr. 50 öre år 1902, 1,929 kr. 50 öre år 1903, 3,024 kronor år 1904 och 3,118 kr. 50 öre år 1905.

I detta sammanhang må ock med tillfredsställelse omnämnas, att öfningar i allehanda slags idrott med ständigt stigande intresse omfattas och idkas af länets manliga ungdom.

Hälsinglands fornminnessällskap har under perioden utgifvit sin första årsskrift. Dess samlingar, som förvaras i öfre våningen af gamla lasaretsbyggnaden i Hudiksvall, där de upptaga 11 rum, hafva under perioden betydligt förökats, särskildt hvad beträffar etnografiska föremål från Hälsingland. Genom gåfvor af konstnärer med flere har härjämte gjorts en god början till en särskild konstafdelning bland samlingarna, och finnas däri redan 27 tafvor, hufvudsakligen af moderna svenska målare. Samlingarna hafva hållits tillgängliga för allmänheten minst en gång i veckan under den blidare årstiden äfvensom under julen. Antalet af sällskapets medlemmar uppgick vid femårsperiodens slut till 360. Till museibyggnadsfonden har Hans Maj:t Konungen låtit öfverlämna 1,500 kronor. Härjämte har genom åren 1901 och 1903 anordnade folkfester tillförts fonden sammanlagdt 11,652 kronor, och har dessutom af Hudiksvalls stads sparbank år 1905 lämnats fonden ett anslag af 3,000 kronor. Vid sistnämnda års slut uppgick fondens behållning till 36,440 kr. 55 öre.

Af *Gästriklands fornminnesförening* har under perioden årligen utgifvits ett häfte »Meddelanden». Föreningen utgjordes år 1905 af en hedersledamot samt 13 stiftande och 103 årligen betalande ledamöter.

Till upptecknande af länets *folkdialekter* hafva från Landstinget under åren 1901 och 1902 utgått anslag till belopp af 150 kronor årligen; och har Landstinget enligt beslut år 1902 till utgifvande af en *kalender för Gäflborgs län* lämnat ett bidrag af 1,000 kronor.

3. Näringar.

A) Jordbruk och B) Boskapsskötsel. *Jordbruket* inom länet har under den gångna perioden gjort märkbara och mer än vanliga framsteg. Sedan skogarnes afkastning alltmer förminskats och de på skogsarbete grundade inkomsterna blifvit alltmer svåråtkomliga, har den jordbrukande allmänheten tvingats att ägna mer intresse och omtanke åt landt-hushållningen och dess binäringar. En yttring af detta intresse har förmärkts uti en tilltagande benägenhet för verkställande af grundförbättringar, såsom afdikning, dränering och kalkning, och uti stegrad odlingsffit.

Till underlättandet af kostnaderna för undersökningar angående speciellt frostförande markers *utdikning*, har Landstinget allt fortfarande sedan 1864 ärligen ställt ett förslagsanslag af 500 kronor till Hushållningssällskapets förfogande, och hafva dessa undersökningar verkställt af den inom länet stationerade landtbruksingenjören eller hans biträdande ingenjörer och omfattat en areal af 27,191 hektar.

Äfven Hushållningssällskapet har kraftigt sökt understödja jordbrukarnes sträfvanden vid *grundförbättringar* och *odlingar*. Så hafva under den femårsperiod, denna berättelse omfattar, icke mindre än 144 räntefria lån af sällskapet utlämnats till 144 personer i och för odling af sankmarker, och 76 räntefria lån till 76 personer för täckdikning af redan odlad jord. Enligt af länsagronomen uppgjorda planer och verkställda afsyningar hafva med tillhjälp af dylika lån afdikats och odlats sammanlagdt 177½ hektar för en beräknad kostnad af 57,098 kronor, hvaraf $\frac{2}{3}$ eller 38,065 kronor lämnats af Hushållningssällskapet som lån, och täckdikats 76 hektar med en kostnad af 11,400 kronor.

Genom Hushållningssällskapets räntefria odlingslån har sålunda icke blott rätt afsevärda arealer sankmarker blifvit odlade, utan äfven intresset för sådana markers kultivering i hög grad ökats. För att bibehålla detta intresse vid makt har sällskapet i likhet med Landstinget under femårsperioden fortfarande lämnat Svenska mosskulturföreningen ett årligt penninganslag för att sätta föreningen i tillfälle att genom försöksfält på olika orter inom länet visa verkningarna på odlad mossjord af olika slags gödslingsämnen och jordförbättringsmedel samt genom försöksodlingar söka utröna de för samma jord mest lämpliga kulturväxter.

Jordens naturliga fattigdom på kalk, ytterligare stegrad genom en under de senaste decennierna alltmer ökad användning af klorhaltiga konstgödselmedel, såsom kainit m. fl., hafva jordbrukarne börjat afhjälpa genom kalkning, och har denna grundförbättring af jorden visat sig ganska verksam icke blott för skördarnes ökande utan äfven för deras förbättrande i kvalitativt afseende.

Hvad *jordens mekaniska bearbetning* beträffar, så har äfven på detta område en alltjämt ökad omtanke gjort sig gällande. Så hafva under femårsperioden ett stort antal moderna, förbättrade jordbruksredskap och maskiner blifvit spridda. I synnerhet är det bättre plogar och harfvar samt maskiner för sådd, som fått större användning, och den under de sista åren af perioden gryende insikten om nyttan

af en bättre ytbehandling af åkern har gjort, att äfven en del förbättrade vältar och skumplogar här och där kommit i bruk. Dock kan såsom allmänt omdöme sägas, att jorden icke på långt när bearbetas så väl, som fallet är i sydligare län. Så förekommer trädesbruk endast i ganska ringa utsträckning, dels på grund af befolkningens, i synnerhet hälsingens, obenägenhet för odling af råg, hvaraf halmen anses i det närmaste oduglig till foder, och dels på grund af bristande kunskap om trädesbrukets stora betydelse för ogräsets stäffjande samt för ökad af jordens lösliga näringsförråd och minskandet af hennes för kulturväxter ogynnsamma egenskaper. Att jordens bearbetning är otillfredsställande, beror äfven i icke ringa grad på dyra arbetslöner eller, så snart det gäller jordbruksarbete, rent af brist på arbetskraft.

På grund af denna otillräckliga bearbetning är *jordens gödselbehof* i allmänhet stort. Gödselbehovet ökas och ytterligare genom en på många platser ännu bedrifven ganska stor vanvård af gödseln och genom en i hög grad kraftförbrukande växtföljd.

I fråga om den naturliga gödselns vård börja dock tecken till en förbättring att visa sig, i synnerhet i hvad det gäller tillvaratagandet och vården i gödselstaden. Så har till exempel förbrukningen af torfströ stigit högst väsentligt, och efterfrågan på detta strömedel är vid femårsperiodens slut större än tillgången. Hushållningssällskapets bemödanden att genom lämplig litteratur och genom sina tjänstemäns undervisning åstadkomma en bättre hushållning med de till gödsel lämpliga affallen från landt-hushållningen synas icke hafva varit utan resultat, om än ofantligt mycket mer står att vinna på detta område.

En helt naturlig följd af den bristfälliga gödselvården är ett högt uppdrifvet behof af köpta artificiella gödslingsmedel, och förbrukningen af dessa stiger också år från år. Behovet af dessa gödslingsmedel har förut till största delen fyllts af affärsmän på detta område, men numera hafva landtmannaföreningar med ändamål att för sina medlemmars räkning anskaffa dessa och andra förbrukningsartiklar i jordbruket bildats i stort antal. Så har antalet af dessa föreningar, som vid förra femårsperiodens slut var omkring 6, vid slutet af år 1905 stigit till 26, med omkring 1,600 medlemmar och en omsättningssumma af omkring 120,000 kronor. Landtmannaföreningarnas inköpskraft har ock betydligt stärkts genom den centralorganisation för dem, som under namnet *Aktiebolaget Landtmannaförbundet* på landshöfdingens initiativ bildades år 1904. Med några få undantag äro alla länets landtmannaföreningar medlemmar af denna centralorganisation, i hvilken dessutom ett stort antal enskilda större och mindre jordbrukare inom Gäfleborgs och angränsande län äro delaktige såsom fasta kunder. Från och med mars månad 1905, då Aktiebolaget Landtmannaförbundet började sin försäljningsverksamhet, till årets slut uppgick värdet af försålda varor till cirka 650,000 kronor. Sedermera har bolaget i sin ordning anslutit sig till Svenska

landtmännens riksförbund, till hvars bildande initiativet genom landshöfdingen utgått från detta län.

Till skydd för såväl jordbruket i dess handel med gödslings- och kraftfodermedel som för den köpande allmänheten i öfrigt har *Gäflle kemiska station* med anslag från Lands- ting, Hushållningssällskap och Gäflle stad fortsatt sin verksamhet. Utom det ordinarie anslaget har Hushållningssällskapet bestridt kostnaderna för undersökning af jordarter, gödslingsämnen och foderkakor åt länets jordbrukare och anvisat medel till fettbestämningar i mjölk till nedsatt pris. Genom ett stort antal undersökningar på arsenikhalt, å vatten och näringsmedel, tekniska produkter och oljor samt genom bestämmandet af bakteriehalt och bakterieart i olika ämnen har kemiska stationen varit allmänheten till stor nytta.

På grund af Hushållningssällskapets och dess tjänstemäns ifriga bemödanden att verka för införande i länet af rotfrukts- och baljväxtodling till ökande af såväl skördarnes säkerhet och goda beskaffenhet som intensiteten i jordbrukets allmänna drift har odlingen af rofvor och grönfoder uti ej ringa grad tilltagit under periodens tre sista år. I synnerhet har rofodlingen ökat, till allmän belåtenhet för dem, som försökt sig på densamma.

Den förr så allmänt spridda linodlingen har alltmer minskats på grund af dess i förhållande till hafre- och foderodlingen föga vinstgivande natur.

Jordens inläggande i cirkulationsbruk till mer ordnade växtföljder fortgår med alltmer ökad intresse.

Handeln med *utsäden* har under perioden i hög grad ökat. Af sädesvarieteter, som fått större spridning inom länet, kunna nämnas ligowohafre för fastjord och mesdags- hafre för mossjord. Under periodens allra sista år har äfven en ny hafresort fått rätt stor spridning, nämligen guldregns- hafren från Svalöf.

För att så mycket som möjligt motarbeta användningen af otjänligt utsäde har *länets frökontrollanstalt* utöfvat en synnerligen gagnande verksamhet. Vid densamma hafva under perioden undersökts 3,610 fröprof, däraf de flesta inlämnats af jordbrukare, men en del äfven af fröhandlare. För dessa senares räkning hafva efter verkställd undersökning plomberats 7,702 säckar spannmål, gräs- och klöfverfrö, alla å 100 kg. per säck. Likaledes har Hushållningssällskapet genom årliga anslag till Sveriges utsädesförening understödt den inhemska utsädesodlingen och äfven på så sätt sökt göra föreningens utsädesvaror spridda och kända, att sällskapet årligen låtit till hvar af 15 mindre jordbrukare genom utsädesföreningen utdela 100 kilogram utsädes- hafre. Under sista åren af femårsperioden har Hushållningssällskapet äfven låtit utdela rofvrö gratis till mindre jordbrukare inom länet, för att på så sätt väcka och bibehålla intresset för rofodling.

För att på rekvisition biträda länets jordbrukare med råd uti till landthushållningen hörande frågor, har Hushållningssällskapet äfven under denna femårsperiod haft i sin tjänst anställd en *länsugronom*, och har han under perioden i tjänsteårenden besökt 851 jordbrukare, hvartill användts 1,202 förrättnings- och resedagar. Hushållningssällskapets kostnad för tjänstens uppehållande har belöpt sig till 22,233 kr. 30 öre. Härjämte har sällskapet, för anställande af s. k.

vandringsrättare, eller ambulatoriska jordbrukslärare för mindre områden, vid sitt sammanträde i december 1904 beslutit anslå 750 kronor att efter förvaltningsutskottets beprövande utgå med högst 250 kronor till kommun eller gille, som ville hos sig anställa en dylik lärare, under villkor bland annat att han i öfrigt aflönades af kommunen eller gillet; hvarefter på ansökningar anslag för ändamålet beviljats Järfös kommun och Arbrå-Undersviks hushållsgille, hvilka hvar för sig anställt en vandringsrättare att från och med maj 1905 utöfva sin verksamhet.

Enligt de af Länsstyrelsen årligen uttalade omdömen om *skörden inom länet* har denna utfallit: år 1901 medelmåttig, år 1902 under medelmåttig, år 1903 nära god, år 1904 fullt medelmåttig och år 1905 fullt medelmåttig.

Förutom det nittonde allmänna svenska landbruksmötet, som hölls i Gäflle år 1901, hafva inom Hushållningssällskapets 17 gillen under den gångna femårsperioden hållits tillsammans 9 *möten* med utställning, därvid pris utdelats för jordbruks- och trädgårdsalster samt för kreatur och ladugårdsprodukter och föredrag vanligen hållits af någon Hushållningssällskapets instruktör.

Till landbruksmötet och därmed förenade industriutställningen i Gäflle år 1901 bidrog Landstinget med ett anslag af 4,000 kronor.

Nötkreatursskötseln har under femårsperioden gått afsevärdt framåt, och landtmännen synas allt mer och mer komma till insikt om, att det är hufvudsakligen i ladugården de hafva att hämta inkomsten af jordbruket. Produktionen af foder och säd för afsalu är nu oftast förenad med ladugårdsskötsel.

Ett beaktansvärdt framsteg i länets ladugårdsskötsel är, att dess bedrivare kommit att inse nödvändigheten af att utöfva kontroll och beräkningar vid densamma. Man har funnit, att man måste hafva djur med god produktion och ordna så, att utfodringen blir billig. Detta har också bidragit till anskaffandet af bättre afvelstjurar dels af enskilda personer och dels genom tjurföreningar, af hvilka senare nu finnas 4 inom länet. De lån, som Hushållningssällskapet på mycket goda villkor lämnar till inköp af afvelstjurar, hafva dock under perioden ej anlåtats i den utsträckning, man haft anledning förvänta.

För en ändamålsenlig kontroll genomförande i ladugården — särskildt hos de mindre jordbrukarne — arbeta nu med understöd af Staten och Hushållningssällskapet 5 kontrollföreningar med 75 medlemmar och omfattande 1,064 kor.

De sedan år 1891 fortgående årliga *nötkreaturspremieringarne* hafva äfven under den nu gångna perioden pågått. Dock har den ändring i premieringsreglementet skett, att, för minskandet af Hushållningssällskapets kostnader för premieringarne, länet indelats i tre distrikt i stället för förutvarande två distrikt.

Kostnaderna för dessa premieringar hafva uppgått till 10,807 kr. 70 öre år 1901, 9,563 kr. 66 öre år 1902, 9,512 kr. 81 öre år 1903, 9,418 kr. 81 öre år 1904 samt 7,336 kr. 67 öre år 1905, eller sammanlagdt 46,639 kr. 65 öre, hvaraf staten bidragit med sammanlagdt 17,300 kronor.

Antalet uppvisade och premierade djur har varit följande:

	Uppvisade	Premierade djur.	
	djur.	Antal.	I %.
År 1901	1,385	1,233	89.0
» 1902	1,473	1,238	84.0
» 1903	1,797	1,638	91.2
» 1904	1,534	1,160	75.6
» 1905	544	464	85.3

År 1905 var första året, då nya premieringsreglementet och länets indelning i 3 distrikt tillämpades; och var detta anledningen till det afsevärdt minskade antal uppvisade djur samma år.

Hvad beträffar den egentliga *mejerihandteringen*, eller sådan den bedrifves vid mejerier, så har denna, om afseende fästes vid mejeriernas antal, gått tillbaka, men hvad angår produktionen gått framåt.

Mejeriernas antal har nämligen under perioden minskats från 34 till 31; därvid uppköpsmejerierna ökats från 7 till 9, men herrgårdsuppköpsmejerierna och herrgårdsmejerierna minskats, de förra från 2 till 1 och de senare från 22 till 18, under det att åter andelsmejerierna fortfarande äro 3, beroende denna minskning till en del på sammanslagning af mindre mejerier.

Den i mejerierna invägda mjölken har ökats från 6,278,777 kg. till 7,239,854 kg., och tillverkningen af smör vid mejerierna har under samma tid ökats från 149,269 kg. till 156,235 kg. Tillverkningen af ost inom länet är obetydlig. Så tillverkades år 1905 endast 52,261 kg. skummjölkost jämte några hundra kg. fetare ost. Leverantörernas antal har ökats från 410 till 562.

Smörtillverkningen har dock ej blott till kvantiteten utan äfven till kvaliteten gått framåt, och har det tillverkade smöret kunnat fördelaktigt afsättas hufvudsakligen inom länet eller på Stockholm, hvaremot endast en mindre del exporterats.

Äfven den s. k. hushållsmejerihandteringen, eller tillverkningen af mjölkprodukter i hemmen, har under perioden såväl i kvalitativt som i kvantitativt hänseende gått framåt. En bidragande orsak härtill torde bland annat hafva varit de af Hushållningssällskapet årligen, på olika platser i länet anordnade smörutställningarne.

Till utbildning af mejerskor har Hushållningssällskapet årligen underhållit en mejeriskola i Storvik, där hvarje år emottagits 4 kvinnliga elever för genomgående af en kurs under ett och ett halft år. Kostnaden för denna skola har under femårsperioden uppgått till 9,211 kronor.

Hushållningssällskapet har årligen bekostat mejeriernas deltagande i svenska smörprofningarne. Antalet af däri deltagande mejerier från länet har växlat från 2 till 4. Dessutom har Hushållningssällskapet årligen beviljat ett anslag af 50 kronor till upprätthållande af »svensk smörnotering».

En konsulent i husdjursskötsel och mejerihandtering har Hushållningssällskapet äfven under denna period haft anställd för att kostnadsfritt tillhandagå länets jordbrukare med råd och upplysningar m. m. Denna konsulent har för sina förrättningar inom länet använt 1,016 dagar, mot 696

dagar under föregående femårsperiod, samt dessutom till studieresor, prisdomareskap m. m. utom länet 126 dagar. Kostnaderna för tjänstens uppehållande under perioden hafva belöpt sig till 20,415 kr. 25 öre, mot 18,324 kr. 81 öre föregående period.

För *hästafveln* finnes inom länet fortfarande ett stort intresse, och detta intresse har under femårsperioden gynnats af såväl Staten som Landstinget och Hushållningssällskapet. Så har den förut vanliga hästpremieringen fortgått hvarje år med allt gynnsammare resultat, och de för densamma erforderliga anslagen hafva utgått med nedanstående summor:

	Af Staten.	Af Landstinget.	Af Hushållningssällskapet.
År 1901	kr. 2,154.50	1,077.25	1,573.55
» 1902	» 2,016.00	1,199.70	1,607.11
» 1903	» 1,776.00	1,194.00	1,739.97
» 1904	» 2,040.00	1,499.10	2,085.11
» 1905	» 1,950.00	1,694.50	2,280.12
	Summa kr. 9,936.50	6,664.55	9,285.86

Antalet premierade hingstar och ston framgår af nedanstående tabell:

	Hingstar.	Ston.	Summa.
År 1901	37	115	152
» 1902	32	103	135
» 1903	29	121	150
» 1904	28	136	164
» 1905	32	176	208
	Summa 158	651	809

För att vidmakthålla och öka antalet goda beskällare har Hushållningssällskapet under perioden dels låtit inköpa och på offentlig auktion försälja hingstar, dels ock genom räntefria amorteringslån sökt intressera enskilda att inköpa sådana. Sällskapet har sålunda inköpt och försålt tillsammans 6 beskällare för en summa af 21,906 kr. 20 öre och utlämnat räntefria amorteringslån till inköp af 3 sådana med 5,800 kronor.

För att om möjligt återuppväcka intresset för afveln af nordsvenska hästar beslöt Hushållningssällskapet år 1901 att inbjuda Hushållningssällskapen i Kopparbergs, Jämtlands och Västernorrlands län att jämte Gäflborgs läns hushållningssällskap tillsätta en kommitté med uppdrag att till sällskapen inkomma med förslag till gemensamma åtgärder till främjande af uppfödandet af hingstar af nordsvensk ras och deras tillgodogörande för hästafveln inom länen.

Sedan denna inbjudning hörsammats och kommitterade framlagt sitt förslag, blef detta af hushållningssällskapen antaget. Det innehåller i hufvudsak, att hushållningssällskapen gemensamt skola anordna en uppfödninganstalt för afvelshingstar af nordsvensk ras och låta öfver denna ras upprätta en gemensam stambok inom femte premieringsdistriktet samt anslå medel till anstaltens anordnande, hingstföls inköpande, stambokens förande och driftkostnadernas betalande.

Hingstuppfödninganstalten, som är förlagd till förra skvadronscheffsbostället Vången i Jämtland, började sin verk-

samhet hösten 1903, då de ofvannämnda fyra hushållningssällskapen i anstalten insatte hvar sina fem hingstförl och dessutom Västerbottens läns hushållningssällskap på vissa villkor tvenne.

Genom denna åtgärd torde den gamla goda nordsvenska hästen eller, såsom den äfven kallats, hälsingehästen kunna räddas undan förintelse och åter blifva allmän.

Gäflborgs läns hushållningssällskaps bidrag till omfördälda anstalts anordnande och drift m. m. hafva under åren 1903—1905 belöpt sig till 21,216 kr. 70 öre. Vid 1905 års slut ägde Hushållningssällskapet stationerade därstädes tillsammans 15 djur, nämligen 5 tvååringar, 5 ettåringar och 5 föl.

Svinafvel bedrifves inom länet i endast ringa utsträckning. De grisar, som behövas för uppfödandet af slaktsvin, köpas till allra största delen från Skåne.

Färskötseln bedrifves endast såsom en husbehofsaffär och har icke undergått någon förändring sedan tiden för föregående femårsberättelses afgifvande.

Däremot har *hönsskötseln* under denna tid tilldragit sig ett betydligt ökad intresse, hufvudsakligen beroende på det energiska arbete, Gäflborgs läns fjäderfäafvelsförening, med anslag af Hushållningssällskapet, nedlagt på densamma höjande. Antalet af de personer, som genom en rationell hönsskötsel söka göra sig själva en god inkomst och bespara landet en dryg utgiftspost för ägg, har årligen växt, och det har icke saknats tecken till, att en föreningsrörelse kommer att uppstå till sakens ytterligare befrämjande.

Biskötseln har Hushållningssällskapet sökt befrämja dels genom att bevilja anslag till ersättning åt en länsbiskötare och dels genom räntefria lån till bisamhällets anläggande. Om än icke något allmännare intresse för biskötsel härigenom väckts till lif, så har dock i följd häraf, i synnerhet i södra delen af länet, en del personer börjat bedrifva biskötsel på ett rationellt och inbringande sätt, hvarför det är att hoppas, att intresset för saken kommer att växa.

Trädgårdsskötsel bedrifves endast i närheten af städer och större samhällen samt vid några större jordbruk såsom en näringsgren af mera själfständig karaktär. Hos allmogen inskränker den sig hufvudsakligen till frambringande af frukt och köksträdgårdsväxter till husbehof samt till plantering af prydnadsväxter. Under den gångna perioden har Hushållningssällskapet genom anslag till 3 ordinarie, 1 extra och 1 tillfällig länsträdgårdsmästares aflöning och resekostnader sökt befrämja trädgårdsskötseln, och hafva under perioden genom dessa tjänstemäns åtgöranden omkring 143,000 trädgårdsväxter blifvit utplanterade. Sällskapets kostnader för länsträdgårdsmästarnes aflöning och resor hafva under samma tid belöpt sig till 25,647 kr. 67 öre. Äfven Landstinget har genom att anslå medel till anslag för trädgårdars anläggande vid folkskolorna samt till ersättning åt lärare och lärarinnor, som på ett tillfredsställande sätt ombesörjt undervisningen i trädgårdsskötsel, sökt väcka intresse för denna viktiga detalj af landthushållningen.

C) Skogshushållning och D) Rofdjurs utrotande. De enskilda skogarnes inom länet produktiva areal är beräknad utgöra 1,482,952 hektar. Under de fyra första åren af pe-

rioden, innan de nya skogslagarne trädde i kraft, har en rationell hushållning förekommit allenast på en ringa del af denna areal, nämligen på skogar tillhöriga ett fåtal mera framsynta och kapitalstarka bolag. I öfrigt har den skogssköfving, som länge pågått, fortsatt äfven under dessa år genom afverkning af småvirke ned till minsta dimensioner utan motsvarande åtgärder för återväxtens tryggande. Särskildt hafva de skogar, som varit upplåtta med afverkningsrätt, blifvit illa åtgångna, enär, å ena sidan, afverkaren icke haft annat intresse än att inom afverkningskontraktets gränser göra sig den största möjliga vinst och, å andra sidan, markägaren, äfven om han velat, icke kunnat sörja för återväxten. Då man förutsåg, att med de nya skogslagarnes tillämpande en gräns skulle blifva satt för detta hänsynslösa utnyttjande af skogen, bedrefvos afverkningarne under år 1904 ännu intensivare än förut.

Under år 1905, sedan länets skogsvårdsstyrelse trädte i verksamhet, torde dock afverkningarne hafva inskränkts. Emellertid förekommo äfven då rofhyggen, och blefvo under året, på Skogsvårdsstyrelsens föranstaltande, syner enligt 2 § af lagen angående vård af enskildes skogar hållna å 60 afverkningar. Vid 54 af dessa funno synemännen, att skogens återväxt uppenbarligen äfventyrades, och i 2 fall utfärdades förbud mot vidare afverkning. Vid de flesta af afverkningarne kunde dock under året öfverenskommelser träffas om åtgärder till återväxtens tryggande.

De delar af länet, som blifvit hårdast afverkade, äro kustsocknarne i Hälsingland, särskildt Gnarp, Bergsjö, Rogsta, Ilsbo, Hälsing-Tuna, Enångers och Norrala socknar. Här finnas sammanhängande kalmarker om 5- till 6,000 hektar. Åtskilliga hemman torde till och med sakna nödig husbehofsskog. Ofvanåker, Voxna och Arbrå äro de socknar, där skogsafverkarne minst våldsamt farit fram. Det har beräknats, att af den ofvannämnda produktiva skogsmarken inemot 600,000 hektar blifvit genom afverkningar så tillbaka-satta, att återväxt genom själfsådd här knappast är tänkbar. Där någon skog å denna areal finnes, synes den i bästa fall vara duglig endast till kolved, hvarjämte, ehuru i mindre omfattning, pappersmasseved och något småtimmer torde kunna skördas. Stora områden äro dock be vuxna hufvudsakligast af oduglig skog, uppkommen af kvarlämnade marbuskar.

Under åren 1901—1904 fortsatte Hushållningssällskapet med bidrag af Landstinget sin verksamhet för skogsodlingens främjande genom att bereda skogsägarna tillfälle att erhålla kostnadsfri hjälp dels af en Statens *skogsingenjör* och dels af den hos Hushållningssällskapet anställde *skogs-rättaren*. Skogsingenjörens biträde har emellertid icke varit i någon högre grad anlitat, i det att detsamma under de nämnda åren tagits i anspråk i tillhoppa endast 93 dagar med en kostnad för Hushållningssällskapet af 390 kronor.

Mindre skogsägare inom länet hafva under perioden efter särskild ansökan fått arealer af intill 5 hektar besädda med skogsfrö, som tillhandahållits kostnadsfritt, hvarjämte markägarens utgifter för rensning af de för sådd afsedda markerna, äfvensom, intill 8 kronor per hektar, kostnaden för användt arbetsbiträde ersatts. Dessa skogsädder utfördes under åren 1901—1904 genom Hushållningssällskapet,

och besåddes därvid tillhoppa 1,752 hektar. Sammanlagda kostnaderna för Hushållningssällskapets åtgärder under dessa fyra år till skogsodlingens främjande uppgingo till 35,532 kr. 68 öre. Landstingets anslag för detta ändamål utgjorde år 1901 500 kronor, år 1902 1,000 kronor, år 1903 1,500 kronor och år 1904 2,500 kronor. År 1905 besåddes genom Skogsvårdsstyrelsens försorg 411 hektar kalmark för en kostnad af 4,014 kr. 73 öre.

Undervisning i förbättrade kolningsmetoder m. m. har åren 1902 och 1904 meddelats i en af Hushållningssällskapet vid Moviken anordnad *kolareskola*, och har lärjungarnes sammanlagda antal varit 43. Till kostnaderna för kolareskolan hafva Hushållningssällskapet och Järnkontoret hvardera årligen bidragit med 1,500 kronor.

För *utklängning af skogsfrö* finnas tre frörior inom länet. Två af dessa rior ägas af bolag, som härifrån taga sitt skogsfrö, därvid dock äfven någon försäljning till utomstående torde ske. Den tredje rian åter är anlagd för klängning till afsalu. Dessa frörior fylla ej på långt när länets behof af skogsfrö, hvarför sådant måste till största delen inköpas från andra län.

För den enskilda skogshushållningen inom landet lär, får man hoppas, en ny tid hafva inträdt med 1905 års ingång, då skogsvårdsstyrelserna, hvar inom sitt län, trädde i verksamhet.

Skogsvårdsstyrelsen för Gäflborgs läns landstingsområde fick reglemente fastställt af Kungl. Maj:t den 20 januari 1905. Dess verksamhet har helt naturligt under det första året till stor del varit grundläggande. Forstligt biträde, den s. k. länsjägmästaren, har antagits, likaså en juridiskt bildad sekreterare, som äfven är skattmästare, samt fyra skogsvaktare, s. k. läns-skogsvaktare, en för hvar och en af länets fyra domsagor.

Under året beslöto 34 af länets kommuner att tillsätta skogsvårdskommittéer samt utsågo för sin del ledamöter i kommittéerna, hvarefter Skogsvårdsstyrelsen utsåg ordförande i desamma. Instruktion utfärdades äfven af Skogsvårdsstyrelsen för dessa kommittéer.

Om Skogsvårdsstyrelsens åtgärder i fråga om en del afverkningar samt skogssådder år 1905 har förut blifvit nämnt.

Föredrag i skogshushållning samt beträffande de nya skogslagarnes tillämpning hafva till ett antal af omkring trettio hållits af länsjägmästaren i olika trakter af länet.

Råd och upplysningar om skogarnes lämpliga skötsel hafva meddelats i 18 särskilda fall af länsjägmästaren med tillhoppa 22½ förrättningsdagar, och i ett fall af läns-skogsvaktare med 1 förrättningsdag. Rekvirent har fått betala sådant biträde med 10 kronor per dag för länsjägmästaren och 6 kronor per dag för läns-skogsvaktare.

Genom Skogsvårdsstyrelsens försorg hafva i cirka 5,000 exemplar folkskrifter angående skogshushållning blifvit utdelade inom länet.

Skogsvårdsstyrelsen åtnjöt under år 1905 från Hushållningssällskapet, ett anslag af 3,000 kronor och från Landstinget ett lika stort belopp. Vidare erhöill styrelsen för samma år af Riksdagens anslag till skogsvårdsstyrelsernas förvaltningskostnader 1,000 kronor och af Riksdagens anslag

till skogsodlingens befrämjande 5,200 kronor, äfvensom af 1905 års skogsvårdsafgifter 60,587 kronor. Styrelsens kapitalbehållning till år 1906 uppgick till 50,748 kr. 55 öre.

I anseende till höga kolpriser har under perioden kolning i ganska stor utsträckning ägt rum.

Skogseldar af mer eller mindre omfattning hafva förekommit, däribland under år 1901 en större dylik inom Hamrånge socken.

Statsverkets från länet inslutna skogsmedel hafva uppgått till följande belopp: år 1901 776,183 kr. 6 öre, år 1902 581,430 kr. 90 öre, år 1903 532,411 kr. 91 öre, år 1904 767,768 kr. 95 öre och år 1905 582,131 kr. 68 öre, utgörande för hela perioden 3,239,926 kr. 50 öre, eller i medeltal för år 647,985 kr. 30 öre.

Om exporten af trävaror under perioden meddelas i en följande afdelning upplysningar.

E) Jakt och fiske jämte andra binärningar. *Jakten* kan icke anses såsom någon egentlig näring. Den bedrifves hufvudsakligen för nöjes skull eller för vinnande af tillfällig inkomst. Till följd af älgens fridlysning synes älgstammen inom länet hafva förökats. Till premier för uppdagande af oloflig älgjakt hafva fortfarande af Landstinget anslagits 500 kronor årligen att af Hushållningssällskapets förvaltningsutskott på förut angifvet sätt användas.

Af medel, anslagna af Landstinget och Hushållningssällskapet, hafva under perioden utbetalts *skottpenningar* för dödade rofdjur till följande belopp: för räf 3 kronor, för örn, berguf eller dufhök 1 kr. 50 öre och för kråka 15 öre, därvid utgått för 5,323 räfvar, 7 örnar, 72 bergufvar, 1,133 dufhökar och 17,233 kråkor sammanlagdt 20,371 kr. 95 öre.

Särskildt till räfvares dödande utläggas under vintermånaderna ganska allmänt förgiftade lockbeten; och har tillstånd att för sådant ändamål från apotek inköpa stryknin årligen meddelats skogsvaktare och andra pålitliga personer.

Strömmingsfisket bedrifves från 91 kända fiskelägen. Vid 90 af dessa funnos år 1905 657 ägare af fiskredskap jämte 1,116 biträdande personer. Redskapen utgöras hufvudsakligen af skötar, som äro högst 500 maskor djupa. Dessutom finnas drifgarn hufvudsakligen i södra Hälsingland och s. k. sillnät (grunda, stormaskiga skötar) blott i Gästrikland. Notar användas blott i Hälsingland, för öfrigt i föga utsträckning, mest i landskapets mellersta del. Vid ett fiskeläge utgöras fiskredskapen af blott en stor not, värd 1,400 kr.; för öfrigt växlar värdet af en not mellan 100 och 300 kr., men någon gång stiger det öfver 1,000 kronor. För fiske och transport funnos 1905 åtminstone 7 motorbåtar med ett värde af 1,250—1,400 kr. stycket. Redskapsvärdet för strömmingsfisket var år 1905 662,160 kr., däraf för båtar 143,085 kr. Detta fiske afkastar i goda år sannolikt ungefär 400,000 kr.; år 1904 gaf det 356,378 kr., däraf för frisk vara 105,102 kr. och för vanlig saltströmming (16,975 tunnor om 120 liter) 221,321 kr., för surströmming 10,594 (år 1905 11,854) kr. och för böckling 8,002 (år 1905 8,639) kr. Burkindustrien, omfattande sockersaltad strömming, kryddströmming och surströmming, är fortfarande stadd i ökning och förekommer hufvudsakligen i trakten af städerna Hudiksvall och Söderhamn. På Gäflautställningen 1901 voro dessa varor, liksom länets

öfriga fiskerier, tämligen väl företrädda. Hushållningssällskapet har fortfarande årligen hållit strömmingspremiering i en af länets städer, och hafva pris till ett sammanlagdt värde af 650 kr., däraf 300 kr. landstingsmedel, härvid årligen utdelats.

Det öfriga kustfisket, för hvilket år 1905 finnas uppgifter från 59 af ofvannämnda lägen, är i det hela föga uppdrifvet. Detta fiske motsvarande redskapsvärde (utan båtar) kan beräknas till 76,035 kr. och fångstvärdet till 20,938 kr. Mest betydande är sikfisket i norra Hälsingland.

Skottpenningar å 3 kronor hafva under femårsperioden utbetalts för 1,572 vikaresjälar och 433 gråsjälar, eller i allt 6,015 kronor, hvaraf staten bidragit med 2,857 kronor.

För sötvattensfisket, hvars omfång man ej närmare känner, visar sig industrien allt mera farlig och förstörande. Särskildt har i vissa delar af Storsjön fisket funnits vara delvis förstördt. Fångsten af ål och lax i floderna är numera ej betydande, dock med undantag för Ljusne älf, i hvars nedre del fisket af lax ännu 1905 gaf minst 18,000 kg. — Anstalter för kläckning af laxrom finnas vid Ljusne och Sjögrå (Lottefors), och fanns senast år 1904 en dylik vid Karsteln, allt vid Ljusne älf. Hushållningssällskapet har en egen, mindre romkläckningsanstalt vid Forsån, anlagd år 1905. — Kräften går numera väl till i norra Hälsingland.

Liksom förut har Hushållningssällskapet under perioden haft en fiskerinstruktör anställd. Till fiskerinäringens främjande har sällskapet årligen erhållit af staten, förutom bidrag till skottpenningar för själ, ett anslag af 1,200 kronor och af Landstinget 1,000 kr. jämte 300 kr. till strömmingspremiering. Under femårsperioden har sällskapet utlämnat 13 lån å 200 kr. för inköp af fiskredskap och 1 lån å 500 kr. till bleckburksindustrien äfvensom år 1905 förmedlat 4 lån till fiskare ur fonden för fiskerinäringens befrämjande å sammanlagdt 5,200 kronor. År 1903 hade sällskapet en stipendiat vid Ängelsbergs fiskareskola och år 1904 bekostade detsamma tre fiskares resa till fiskeritställningen i Marstrand.

Sedan genom Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes utslag den 9 november 1903 utfärdats Stadga för fisket vid Gäfleborgs läns kust och i dess skärgårdar, blef efter anförda underdåniga besvär nämnda stadga med viss ändring enligt nädligt bref den 5 augusti 1904 af Kungl. Maj:t fastställd.

Genom Länsstyrelsens resolutioner den 12 augusti 1901 och den 15 december 1904 har förbud meddelats mot fiske dels i och invid öppningarna vid svängbron å järnvägsbanken öfver Gäfle inre fjärd till Fredriksskans och dels i broöppningen å samma bank vid Norrgrundet och inom ett visst område däromkring.

Bland *binäringar å landsbygden* må nämnas timmerdrifning och flottningsarbete, kolning, körslor, kalkstens- och kvarnstensbrytning, stenhuggeri och tegeltillverkning, hvar till under de senare åren kommit plockning af skogsbär.

Angående tillverkningen och beskattningen af *maltdrycker* inom länet under tiden från den 1 oktober 1903 till den 1 oktober 1905 meddelas följande:

Tillverknings- år (¹ / ₁₀ — ³⁰ / ₀).	Antal bryggerier.				Influten maltskatt. Kronor.	Utbetalda kon- trollörs- arfvoden. Kronor.	Influtna kontroll- bidrag. Kronor.	Utbetalda arfvoden åt tillsy- ningsmän. Kronor.
	Skatte- pliktiga		Skattefria					
	i stad.	på lands- byg- den.	i stad.	på lands- byg- den.				
1903—04 .	9	1	11	93	63,320 50	15,967 62	5,027 62	18,976 58
1904—05 .	9	2	10	82	82,802 50	15,220 00	4,798 30	17,649 84
Summa	18	3	21	175	146,123 00	31,187 62	9,825 92	36,626 42

Tillverkning af brännvin har, såvidt därmed afses lagligen tillåten sådan, icke under perioden i länet bedrivits, men ett fall af lönbränning i ringa omfattning har förekommit, hvarför en person i Bjuråkers socken blifvit tilltalad och dömd.

F) *Bergs- och brukshandtering. I. Grufbrytningen.* Enligt till bergmästaren inkomna uppgifter har arbetsskyldigheten under år 1905 fullgjorts för 13 utmål å järnmalm-, 5 å kopparmalm- och 3 å zinkmalmsfyndigheter. Dessutom funnos 5 år 1903 anvisade utmål å järnmalmsfyndigheter, rörande hvilka uppgifter om arbetsskyldighetens fullgörande icke inkommit.

Af järngrufventmålen hafva 9 arbetats under hela eller någon del af femårsperioden med malmfångst i medeltal uppgående till 14,677 4 ton per år, därvid 38 % af uppfor- dringen utskrädts såsom malm. Malmfångsten under perio- dens särskilda år i ton och dess ökning från årsmedeltalet för perioden 1896—1900 hafva varit:

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.	Årligt medeltal.
Erhålles malm . . . ton	14,045	10,661	11,545	16,719	20,417	14,677 4
Ökning från 1896—1900, %	52	15 4	25	81	121	59

Järngrufvorna Myggbogruvnan och Penninggrufvan, båda belägna i Torsåkers socken och arbetade under en lång följd af år, hafva under år 1905 blifvit nedlagda såsom i det när- maste utbrutna. I stället hafva i Afzefältet inom samma socken två andra grufvor upptagits, som äro mycket gif- vande.

Koppargrufvorna hafva endast obetydligt arbetats, och i zinkmalmsgrufvan vid Flätsbo i Alfta socken, som tidtals arbetats, hafva utvunnits 2,265 ton zinkmalm.

Antalet *mutsestrar*, utfärdade å fyndigheter inom länet under åren 1901—1905, har utgjort 211, emot 69 under åren 1896—1900.

Af dessa afse:

	Järn- malm.	Silfver- malm.	Koppar- malm.	Kobolt- malm.	Nickel- malm.	Zink- malm.
Nyuppläckta fyndigheter	51	7	29	2	7	9
Förut arbetade	61	8	24	2	9	2

Arbetare. Vid järnmalmsgrufvorna hafva sysselsatts i medeltal 160 arbetare, däraf med arbete under jord 78 vuxna män och med arbete ofvan jord 53 vuxna män, 19 gossar, 7 vuxna samt 3 minderåriga kvinnor.

Någon olyckshändelse, som förorsakat dödsfall eller längre tids oförmåga till arbete, har icke under perioden inträffat.

II. Järntillverkningen. 1) *Tillverkningen af tackjärn och gjutgods.* För tackjärnstillverkningen hafva 18 masugnar varit använda, med en blåsnings tid af i medeltal 146 dygn per år och dygnstillverkning af 14⁹⁵ ton. Medeltillverkningen per år utgjorde:

Åren 1886—1890	56,323 ton.	Åren 1896—1900	72,392 ton.
» 1891—1895	65,177 »	» 1901—1905	80,321 »

Af landets tackjärnstillverkning utgör länets numera 15 procent.

Vid de olika verken har tackjärnstillverkningen i årligt medeltal varit:

	Masugnar.	Ton.
Sandviken	3	17,434
Ljusne	2	12,968
Hofors	2	11,870
Forsbacka	2	11,224
Iggesund	2	7,838
Axmar, delvis	2	5,044
Strömbacka	1	3,280
Hillevik	1	2,762

Dessutom har under en del af perioden tackjärnsblåsning ägt rum vid Gysinge och Gammelstilla järnverk.

Malmfångsten inom länet utgör omkring 1/8 af konsumtionen.

2) *Tillverkningen af smidbart järn och stål.* För tillverkningen hafva användts 4 till 6 martinugnar, 8 bessemerugnar samt 39 till 43 härdar.

Tillverkningen af göt eller smältstycken utgjorde:

År	G ö t.			Smältstycken. Ton.	Summa göt och smältstycken. Ton.
	Martin. Ton.	Bessemer. Ton.	Elektrisk smält. Ton.		
År 1901	21,805	21,304	37	20,928	67,074
» 1902	27,183	25,767	208	21,753	74,911
» 1903	36,053	24,971	539	21,281	82,844
» 1904	37,941	22,953	454	22,117	83,465
» 1905	49,746	23,756	675	22,731	96,908
Åren 1901—1905 i medeltal	35,146	23,750	382	21,762	81,040
» 1896—1900 »	12,543	35,152	3	20,391	68,089
» 1891—1895 »	—	33,002	—	20,167	53,169

Af tabellen synes, att färskning i härdar pågått i ungefär samma omfattning under femton år och att användningen af bessemermetoden minskats, under det att martinmetoden fått allt större användning. Tillverkningen af martingöt var dubbelt så stor vid periodens slut som vid dess början. För att kunna använda gammalt järnskrot, hvaraf stora kvan-

titeter förbrukas, användas hufvudsakligen martinugnar med basisk infordring.

Större delen af göt och smältstycken hafva genom valsning eller smidning blifvit vidare bearbetade till ämnesjärn, stångjärn, fasonjärn, finjärn, valstråd, plåt, stångjärnsafhugg, tubämnen, hjulband (tires), axlar, ankare m. m.

Tillverkningen af dylika produkter, i medeltal 73 % af tillverkade göt och smältstycken eller 59,139 ton, uppgick:

År 1901	till 65.2 % eller 43,752 ton
» 1902	» 73.5 % » 55,241 »
» 1903	» 75.4 % » 62,417 »
» 1904	» 77.7 % » 64,903 »
» 1905	» 71.8 % » 69,380 »

3) *Manufakturering.* Af ämnesjärnet hafva omkring 7,000 ton per år ytterligare bearbetats till manufaktur och maskiner, hvilkas tillverkningsvärde år 1905 uppgifvits till 3,350,950 kronor.

I gjuterier vid järnverken tillverkades (förutom gjutgods, framställt direkt ur masugn, samt stålgjutgods) år 1905 4,126.1 ton tackjärns- och metallgjutgods med uppgifvet värde af 675,913 kronor.

Antal arbetare. Järntillverkningen har i medeltal sysselsatt 2,700 arbetare, och med manufakturering vid järnverken hafva dessutom sysselsatts i medeltal 1,050 man.

Antalet använda motorer, hvaraf de elektriska drifvits från kraftstationen vid Näs, har utgjort:

År.	Vattenkraft.		Ånga.		Elektricitet.	
	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.
1901	118	7,738	50	5,467	—	—
1902	124	8,279	56	5,404	—	—
1903	116	8,202	50	5,220	50	1,275
1904	108	7,728	31	3,682	61	2,493
1905	100	6,903	33	3,871	66	2,857

Bränsle. Förutom förbrukade stenkol, hvarom verken icke lämna uppgifter, hafva förbrukats under femårsperioden 38,089,500 hektoliter träkol med uppgifvet värde af 16,655,160 kronor, eller 43.7 öre per hektoliter.

Inkomst af tillverkningen. För bevillning uppskattade inkomsten af järnverkens drift har varierat mellan 682,595 kr. för år 1901 och 973,876 kr. för år 1903.

Under åtminstone första hälften af år 1901 voro järnprisen synnerligen höga, men äfven prisen å råmaterialier voro högt uppdrifna. Dessutom rådde svår torcka, hvarigenom brist på vatten för drifkraft uppkom och lade hinder i vägen för tillverkningen, medan ännu god efterfrågan förefanns. Riklig nederbörd inträffade först i augusti 1902. Sedan nyssnämnda år hafva järnprisen i allmänhet varit långsamt stigande ända till femårsperiodens sista år, då prisstegringen fortgick snabbare såväl å järnverkens produkter som å arbetslöner och råmaterialier.

G) *Fabriker och handverk.* Af allmänna statistiken inhämtas härom följande siffror:

År.	F a b r i k e r .				H a n d t v e r k .		
	Antal fabriker.	Antal arbetare.	Tillverkningsvärde. Kronor.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Handverkare.	Handverksarbetare.	Uppskattad inkomst. Kronor.
1901	663	14,493	57,052,592	5,835,062	2,066	2,018	1,575,246
1902	670	14,469	54,871,907	4,533,981	2,031	1,747	1,476,754
1903	702	14,940	61,503,916	4,219,581	2,265	1,914	1,557,806
1904	697	11,634	58,968,481	4,891,433	2,226	1,690	1,617,425
1905	681	14,511	58,928,634	4,708,369	2,226	1,726	1,573,302

I Gäfle äro nya fabriker anlagda af Svenska skolmaterielaktiebolaget, aktiebolaget Gäfle skruffabrik, aktiebolaget Separator och aktiebolaget Gäfle metallfabrik, hvartill komma en filial af Uppsala kakelfabriksaktiebolag, 1 läskedrycksfabrik, 1 karamell- och saftfabrik, 1 boktryckeri, 1 kemisk fabrik samt Strömdalens skönfärgeri och kemiska anstalt.

Inom Söderhamns område finnas nu följande fabriker: Söderhamns verkstads- och varfsaktiebolags gjuteri och mekaniska verkstad med skeppsvarf, 1 lädfabrik, 1 tullmjölkvarn, 2 ölbryggerier och en del svagdricksbryggerier, 5 tryckerier, 1 medelst elektrisk kraft drivven kvarn, 1 karamellfabrik, 1 teknisk fabrik, 1 vattenfabrik, 1 snus- och tobaksfabrik, 1 större tegelbruk, 2 hyflerier, 1 elektricitetsverk, 1 smärgel-, skif- och filfabrik samt 5 ångsågar.

På landsbygden hafva under perioden tillkommit flere nya fabriksanläggningar. I Vansätter, Söderala socken, har

en Bergvik och Ala nya aktiebolag tillhörig trämassefabrik våren 1903 blifvit fullbordad. Herrängs grufaktiebolag har vid Ala sågverk uppfört en kolugnsanläggning för tillgodogörande af sågaffall, och vid Ljusne har igångsatts en destillationsfabrik för förädling af vid trädestillation uppkommande biprodukter. Härjämte hafva anlagts, bland annat, flere nya sågar, en trämassefabrik vid Iggesund, ett elektricitetsverk vid Forsa-fallen, en fabrik för tillverkning af eggjärn i Gränsfors och en snickerifabrik i Wade.

Äfven för nu ifrågavarande period har länets landsting till *husslöjdens* främjande beviljat flere anslag. Till befordrande af slöjdundervisningen för gossar hafva fortfarande utgått lönebidrag åt slöjdundervisare med 40 kronor till hvar, och hafva förslagsanslagen för detta ändamål utgjort år 1901 3,500 kronor, år 1902 4,000 kronor, hvartdera af åren 1903 och 1904 5,000 kronor och år 1905 6,000 kronor. Till slöjdskolor med mindre lärjungeantal än 10, men minst 5, har anvisats ett förslagsanslag af 300 kronor årligen, att utdelas med högst 75 kronor till hvarje skola. Till främjande af slöjdundervisningen för flickor har lämnats understöd med 20 kronor till hvarje skola, för hvilket ändamål beviljats följande förslagsanslag: år 1901 2,800 kronor, år 1902 3,500 kronor, hvartdera af åren 1903 och 1904 3,600 kronor och år 1905 4,000 kronor. Till understöd åt folkskollärare för vistelse vid Nääs slöjdläroreseminarium har ett belopp af 350 kronor anvisats för hvarje år.

Till Föreningen för svensk hemslöjd utbetaltes af Landstinget år 1902 1,000 kronor.

4. Kommunikationsanstalter och varubyten.

A) Landtkommunikationer. Såsom upplysande med afseende å trafiken vid statens järnvägsstationer inom länet bifogas *tabell A* (sid. 13), utvisande trafikinkomster för afgående trafik och utgifter vid hvarje station under femårsperiodens sista år.

Rörande de *enskilda järnvägarne* Gäfle—Dala, Gäfle—Ockelbo, Sala—Gysinge—Gäfle, Dala—Hälsinglands och Norra Hälsinglands järnvägar meddelas uppgifter i *tabellerna B* och *C* (sid. 13).

Koncession är meddelad och bolag har bildats för *anläggning af en järnväg* längs kusten från Gäfle till Söderhamn och Hudiksvall samt vidare norrut in i Västernorrlands län till Härnösand. Genom aktieteckningar af kommuner och enskilde synes denna järnvägs förverkligande vara betryggadt, men de ekonomiska förhållandena hafva dock icke ännu kunnat så ordnas, att bolaget ansett sig böra påbörja järnvägsbyggandet.

Den pågående anläggningen af järnväg mellan Orsa och Sveg berör länet till en längd af 40 kilometer, däraf största delen genom Orsa sockens besparingsskog inom Hamra kappellag och Hamra kronopark.

Till följande *väganläggningar* och *vägförbättringar* hafva under perioden statsanslag beviljats, nämligen till:

- a) anläggning af väg emellan Forsa kyrka och Hudiksvalls stad, eller den s. k. Medskogsvägen (8.647 kilometer) 15,100 kronor;
- b) omläggning af landsvägen från Hudiksvall till Høgs kyrka (1.623 kilometer) 4,400 kronor;
- c) anläggning af väg från Hedens by i Ljusdals socken till bortre ändan af Ramungssjön, utgörande en del af vägen från Valla färjesund i Färila socken genom Föne, Onsäng och Grophamre till Ransjövägen vid Heden (6.604 kilometer) 14,200 kronor;
- d) anläggning af tillfartsvägar till bron öfver Ljusne älf i Ljusdals socken (0.147 kilometer) 15,200 kronor;
- e) anläggning af bygdeväg emellan Valla by och Ramungssjön (8.470 kilometer) 20,100 kronor;
- f) anläggning af sammanbindningsväg emellan Medskogsvägen och s. k. Militärvägen i Forsa tingslag (0.790 kilometer) 2,000 kronor;
- g) omläggning af Gryttjesbackarne å kustlandsvägen inom Gnarps socken (3.360 kilometer) 9,300 kronor;
- h) anläggning af utfartsvägar till allmän väg från Ofvanäkers och Edshyns stationer å Dala—Hälsinglands järnväg (1.665 kilometer) 4,100 kronor;
- i) anläggning af väg från Olsbyggebron i Hassela socken till gränsen mot Västernorrlands län (1.760 kilometer) 3,100 kronor;
- k) omläggning af Björk- och Storstensbackarne å vägen från Gnarps kyrka till Bergsjö (1.620 kilometer) 8,400 kronor;
- l) aubringande af handrücken å vägen från Forsa kyrka till Hudiksvall 700 kronor;
- m) anläggning af utfartsväg från Voxna station å Dala—Hälsinglands järnväg till allmän väg inom Voxna socken (1.260 kilometer) 3,700 kronor;
- n) anläggning af väg emellan Bomhus i Valbo socken och Gäfle stad (2.470 kilometer) 13,300 kronor.

Tab. A. Trafikinkomster och utgifter vid statens järnvägsstationer inom Gäflborgs län år 1905.

Stationer.	Inkomster. Kronor.	Utgifter. Kronor.	Stationer.	Inkomster. Kronor.	Utgifter. Kronor.
Mellansjö	39,282	5,585	Kilafors	102,425	27,562
Ramsjö	52,818	5,431	Landa	97,439	4,619
Hennan	32,646	5,684	Mobodarne	2,957	1,553
Tallåsen	50,163	5,805	Bergvik	92,212	12,093
Ljusdal	150,598	64,451	Myskje	124,110	11,700
Hybo	122,340	10,582	Kinstaby	22,579	4,853
Delsbo	45,164	8,181	Söderala	6,980	2,078
Fredriksfors	16,579	3,108	Söderhamn, västra	34,964	4,973
Näsviken	76,005	10,564	Söderhamn	108,244	44,723
Forsa	26,358	4,873	Stugsund	37,837	14,135
Hudiksvall	215,428	46,079	Holmsveden	31,673	6,581
Skästra	48,273	5,162	Lingbo	40,745	7,258
Järfö	31,240	8,045	Ockelbo	104,721	19,373
Lörstrand	53,312	5,052	Järbo	22,289	6,814
Karsjö	42,317	6,521	Åshammar	45,920	5,525
Simeå	35,054	5,790	Storvik	110,918	40,949
Vallsta	50,254	5,919	Torsåker	45,769	9,349
Arbrå	88,185	14,130	Hästbo	40,060	6,259
Bollnäs	168,569	83,700			

Tab. B. Gäfle—Dala, Gäfle—Ockelbo och Sala—Gysinge—Gäfle järnvägar åren 1901—1905.

	Inkomster. Kronor.	Omkostnader. Kronor.	Behållning. Kronor.
<i>Gäfle—Dala järnväg.</i>			
År 1901	1,964,239	1,512,021	1)
> 1902	1,805,315	1,307,718	1)
> 1903	1,920,772	1,119,903	1)
> 1904	2,153,635	1,278,748	1)
> 1905	2,354,129	1,214,707	1)
<i>Gäfle—Ockelbo järnväg.</i>			
År 1901	270,627	156,789	113,838
> 1902	226,761	137,567	89,194
> 1903	228,478	142,544	85,934
> 1904	230,369	136,502	93,867
> 1905	247,665	144,289	103,376
<i>Sala—Gysinge—Gäfle järnväg.²⁾</i>			
År 1901	239,944	170,912	69,002
> 1902	271,631	186,251	85,380
> 1903	290,013	194,348	95,665
> 1904	325,375	213,981	111,394
> 1905	350,041	229,742	120,299

1) Utdelning för år 1901 360,000 kronor och för öfriga år under perioden 240,000 kronor.

2) Driftkostnaden i % af inkomsten utgjorde 71·2 % år 1901, 68·5 % år 1902, 67·0 % år 1903, 65·7 % år 1904 och 65·6 % år 1905.

Härjämte hafva af statsmedel anvisats dels till öfverbyggnad å bron öfver Ljusne älf i Ljusdals socken 38,200 kronor och dels till anläggning af bro med öfverbyggnad af järn öfver Voxna älf å utfartsvägen från Voxna järnvägsstation 23,800 kronor.

Afsynade och af Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen godkända hafva blifvit ej mindre de här öfvan under a), b), f), g), h) och l) omnämnda vägarbeten än äfven den i nästföregående femårsberättelse omförmälda omläggningen af landsvägen i Bergsjö socken mellan Brickrödningen och Högens by.

Genom utslag uti anhängiggjorda vägmål har Kungl. Maj:ts Befallningshafvande förordnat, bland annat:

den 20 februari 1901 om anläggning och underhåll af utfartsväg från Voxna järnvägsstation,

den 8 juni 1901 angående underhåll af bygdeväg från Bruuns by i Hedesunda socken genom Årsunda och Öster-Färnebo socknar till Alderhulten,

den 13 december 1902 om anläggning af bygdeväg från Holms by till Saltviks säg och lastageplats,

den 23 maj 1903 om anläggning af bygdeväg emellan Bombus och Gäfle,

den 17 juni 1903 angående omläggning af en del af kustlandsvägen inom Njutångers socken,

den 18 juni 1903 beträffande riktningen af vägen Sanna—Nordenholm—Rogsta kyrka,

den 13 april 1904 om underhåll af vägar till vissa stationer vid Sala—Gysinge—Gäfle järnväg,

den 31 augusti 1904 angående omläggning af allmänna vägen vid det s. k. Kyrkbyberget i Bergsjö socken, äfvensom

den 17 november 1905 om underhåll af en bygdeväg från allmän väg i närheten af Öster-Färnebo kyrka till Berrecks by och vidare in i Kopparbergs län till Backa i By socken.

Utförda vägdelningar i Ljusdals tingslags och Södra Hälsinglands Västra tingslags väghållningsdistrikt hafva efter pröfning af anförda besvär trädt i verkställighet. Nya vägdelningar hafva blifvit afslutade år 1901 inom Bergsjö tingslags väghållningsdistrikt och år 1902 inom Enångers tingslags och Gästriklands Västra tingslags väghållningsdistrikt.

Tab. C. Dala—Hälsinglands och Norra—Hälsinglands järnvägar åren 1901—1905.

År.	Inkomster. Kronor.	Omkostnader. Kronor.	Räntor. Kronor.	Behållning (+) eller förlust (—). Kronor.
<i>Dala—Hälsinglands järnväg.</i>				
1901	240,871	226,660	128,330	— 114,119
1902	253,389	222,402	143,334	— 112,347
1903	255,661	215,941	125,907	— 86,187
1904	283,519	219,770	129,962	— 66,213
1905	335,846	243,471	133,352	— 40,977
<i>Norra Hälsinglands järnväg.</i>				
1901	94,931	66,292	27,021	+ 1,618
1902	105,831	68,618	27,159	+ 10,054
1903	112,422	73,104	26,277	+ 13,041
1904	125,803	91,225	25,917	+ 8,661
1905	126,605	88,476	25,639	+ 12,490

Med stöd af 76 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891, har Kungl. Maj:ts Befallningshafvande den 18 september 1905 utfärdat vissa föreskrifter att af vederbörande iakttagas med afseende å de allmänna vägarnes å landsbygden hållande i fargildt skick under vintertiden.

Skjutsanstalterna i länet voro vid periodens slut fortfarande 45, däraf 34 gästgifverier och 11 skjutsstationer.

Skjutsentreprenadbidragen hafva varit bestämda till följande belopp:

Skjutsanstaltens namn.	Årl. entrepr.-bidrag.		Skjutsanstaltens namn.	Årl. entrepr.-bidrag.	
	1901—1904.	1905.		1901—1904	1905.
	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
Gäffe skjutsstation . . .	900	1,000	Voxna gästgifveri . . .	600	600
Söderhamns . . .	1,600	1,600	Enångers » . . .	1,500	1,500
Hudiksvalls » . . .	600	1,000	Njutångers » . . .	1,500	1,500
Hedesunda gästgifveri . . .	385	700	Hälsing-Tuna » . . .	600	600
Gysinge » . . .	800	800	Forsa » . . .	1,200	1,200
Stälbo skjutsstation . . .	500	500	Rogsta » . . .	600	600
Fremlingshems » . . .	390	350	Itso » . . .	400	400
Årsunda-Sörby gästgifveri	600	600	Harmångers » . . .	600	1,000
Torsäkers gästgifveri . . .	800	800	Gnarps » . . .	800	775
Ofvansjö » . . .	500	500	Bergsjö » . . .	1,000	1,000
Yttre Sandvikens skjutsstation	225	300	Hassela » . . .	800	800
Ockelbo gästgifveri . . .	—	1,200	Norrbo » . . .	500	500
Hamfrånge » . . .	900	900	Bjuråkers » . . .	700	700
Hille skjutsstation . . .	400	400	Delsbo » . . .	1,200	1,200
Norråla gästgifveri . . .	—	1,000	Arbrå » . . .	500	500
Mo Myskje » . . .	1,500	1,100	Undersvika » . . .	400	400
Rengsjö skjutsstation . . .	500	165	Järsjö » . . .	1,000	1,000
Skogs » . . .	385	360	Ljusdals » . . .	350	400
Holmsvedens » . . .	550	550	Färila » . . .	500	—
Hanebo gästgifveri . . .	25	—	Kårböle » . . .	1,000	1,200
Bollnäs » . . .	600	600	Los » . . .	1,000	1,000
Alfta » . . .	600	600	Lobonäs skjutsstation . . .	500	650
Ofvånäkers » . . .	—	800			
				Summa	30,010 33,350

År 1905 utgjordes skjutsen efter entreprenad vid samtliga skjutsanstalterna, däraf vid Hanebo och Färila gästgifverier utan att entreprenadbidrag betingats. Vid alla anstalterna utgick samma år *skjutslegan* med 1 kr. 90 öre per nymil.

Taxa å förnödenheter vid gästgifverierna i Norra Hälsinglands fögderi har blifvit den 8 mars 1902 af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande fastställd.

Antalet af de vid skjutsanstalterna utgångna hästar, som under femårsperioden 1896—1900 utgjorde 99,812, eller i medeltal 19,962 årligen, har under nu ifrågakvarande period uppgått till 114,117, eller i medeltal 22,823 årligen.

För färder öfver Gysinge *broar* gäller fortfarande *taxa*, fastställd af Kungl. Maj:t den 4 september 1850; och skola *färjepennningar* erläggas vid färjning i Hedesunda norra och södra färjesund i Dalälven enligt kungl. brefvet den 12 juni 1856. Eljest utgå icke dylika afgifter inom länet.

Om allmänna vägar och skjutsning inom länet meddelas för öfrigt uppgifter i bifogade **tabell 2**.

År 1905 funnos i länet 9 *postkontor*, nämligen i Gäffe, Söderhamn, Hudiksvall, Bollnäs, Ljusdal, Ljusne, Ockelbo, Sandviken och Storvik samt 100 poststationer.

Antalet telegrafstationer i länet uppgick samma år till 70.

B) Sjökommunikationer. Längs länets kust samt vidare norr- och söderut uppehålls under seglationstiden hvarje årganska liflig trafik genom flere större och mindre ångbåtar. Äfven på Dellensjöarne idkas dylik trafik, förmedlande förbindelse emellan Näsvisens järnvägsstation samt de nämnda sjöar angränsande socknarne Delsbo, Norrbo och Bjuråker.

Genom nådigt bref den 31 december 1904 har Kungl. Maj:t förklarad, att gällande taxor å *grundpenningar* vid lastageplatserna Källskär, Nyhamn, Ljusne, Iggesund, Klaskviken, Saltvik, Stockvik, Enånger, Snäckmor och Norrsundet skola intill slutet af år 1908 tills vidare lända till efter rättelse, intill dess nya taxor varda fastställda eller annorlunda förordnas. Vid Sandarne lastageplats uppbäres numera icke dylik afgift.

Kanalen emellan Näsvisens nya järnvägsstation och gamla stationen vid Forsa kyrka eller den s. k. *P. A. Tamms kanal* har genom Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes utslag den 8 mars 1901 blifvit såsom allmän farled aflöst.

Angående nedannämnda *flottleders* anordnande och begagnande hafva under femårsperioden af Länsstyrelsen meddelats beslut:

Ramåns flottled i vattendraget emellan Ramsjön i Hanebo socken och Testeboåns flottleds andra distrikt i Ockelbo socken: Regleringsutslag meddelades den 6 februari 1904, hvarefter reglemente för flottningsföreningen fastställdes den 17 mars 1905 och flottledsbyggnaderna efter afsynig godkändes den 16 november samma år.

Bogårdsåns flottled: Den 5 februari 1902 blefvo flottledsbyggnaderna godkända.

Enåns flottled: För flottledens tredje distrikt, omfattande Kvistabäcken från Kvarntjärnarne till fjärde distriktet, meddelades den 24 november 1905 nytt regleringsutslag.

Hälsjävattnets flottled: Den 12 mars 1901 tilläts inrättande af ett gemensamt skiljningsställe i Norrsjön för virke från Hälsjävattnets och Voxnaåls flottleder.

Jädrånens flottled: Den 21 oktober 1901 medgafs flottning af obarkadt granvirke, och den 8 mars 1904 lämnades tillstånd till utläggande af en stoppläns nedanför järnvägsbron öfver Jädrån vid Jädrans vattenstation för framflottadt virkes kvarhållande och upplastning å bantåg.

Ljusneåls flottled: Närmare föreskrifter angående anordnande af ett förut medgifvet skiljningsställe vid Midnäs meddelades den 28 augusti 1902. Vidare lämnades den 14 november 1901 föreskrifter i fråga om inrättande af ett skiljningsställe vid Mårdnäs i sjön Bergviken, och meddelades utslag; den 7 maj 1901 angående förändrade anordningar i flottleden från gräusen emellan Arbrå och Bollnäs socknar till Voxnaåls utlopp i sjön Varpen; den 27 maj 1902 om förnyad reglering af flottningen från Voxnaåls utflöde i Varpen till och med sjön Marmen; den 9 mars och den 27 september 1904 samt den 2 augusti 1905 rörande skyddsanordningar vid brobyggnaden öfver Ljusne älf vid Ljusdals kyrka äfvensom den 6 december 1905 angående anordningar i anledning af tillämnad dammbyggnad vid Lottfors.

Kungsbergs-Lillåns flottled: Den 21 oktober 1901 medgafs flottning af obarkadt granvirke.

Lindstasjöns flottled: Den 13 mars 1901 fastställdes ändringar i flottningsföreningens reglemente.

Rösteåns flottled: Efter afsynig godkändes den 10 februari 1902 en enligt utslag den 14 april 1900 uppförd dammbyggnad i flottledens fjärde distrikt nedanom Golsjön i Alfta socken.

Skarpåvattendragets flottled: Den 31 januari 1902 fastställdes vissa ändringar i flottningsföreningens reglemente. Efter afsynig godkändes den 19 juni 1903 flottledsbyggnaderna i andra och tredje distriktet.

Hylbojans flottled: Ombyggnad af Svinhammars skiljebom till densammast förstärkande medgafs den 29 oktober 1901. Vissa byggnader och arbeten för regle-

ring af Hybosjöns yta och till flottningens underlättande, föreskrifna genom utslag den 7 november 1901, godkändes den 18 mars 1905. Den 3 februari 1904 fastställdes ändring i flottningsföreningens reglemente.

Testeboåns flottled: Ändring i flottningsföreningens reglemente fastställdes den 21 februari 1901.

Ullängens flottled: Den 10 mars 1902 fastställdes reglemente för flottningsföreningen, och godkändes den 8 december 1902 och den 17 maj 1904 byggnaderna i flottledens andra och tredje distrikt.

Voxnaåls flottled: Den 12 mars 1901 medgafs inrättande af ett skiljningsställe i Norrsjön.

Ångraåns flottled: Efter afsynning blefvo flottledsbyggnaderna den 10 november 1904 godkända, och fastställdes den 24 december samma år reglemente för flottningsföreningen.

Öjungaåns flottled: Den 13 mars 1901 fastställdes ändring i flottningsföreningens reglemente.

C) Sjöfart och D) Handel. Beträffande *sjöfarten* hänvisas till bifogade *tabeller D, E* och *F*.

År 1900 tillhörde rederier i länet 67 fartyg om 25,248 tons dräktighet, af hvilka användes i inrikes sjöfart 34 om 3,904 ton och i utrikes sjöfart 33 om 21,344 ton. Häremot svarade år 1905 64 fartyg om 23,943 tons dräktighet, hvaraf begagnades i inrikes sjöfart 32 fartyg om 3,713 ton och i utrikes sjöfart 30 fartyg om 19,710 ton, hvarjämte 2 fartyg om 520 ton under året lågo upplagda.

Tulluppbörden vid länets tullkammare, fyr- och båkmedel inberäknade, har under perioden uppgått till följande belopp:

	Gäfle. Kronor.	Söderhamn. Kronor.	Hudiksvall. Kronor.
År 1901	1,551,758·66	176,640·60	257,753·51
» 1902	1,619,868·34	195,282·26	247,518·04
» 1903	1,631,629·06	171,336·45	250,234·32
» 1904	1,579,465·05	189,015·10	371,647·97
» 1905	1,504,701·41	164,481·09	165,037·20

Härjämte uppgingo i Gäfle år 1905 erlagda skogsvårdsafgifter till 77,826 kr. 80 öre.

Exporten af trävaror under perioden från de särskilda tullkammardistrikten i länet har haft den omfattning, som nedanstående siffror utvisa:

År	Gäfle distrikt. (Gäfle och Norrsundet.) kub.-meter	Söderhamns distrikt.	Hudiksvalls distrikt.
År 1901	284,344	466,559	272,332
» 1902	314,646	490,745	393,639
» 1903	379,711	500,675	404,084
» 1904	326,971	405,748	349,932
» 1905	332,110	477,917	347,673

Tab. D. Antal och dräktighet af de till Gäflborgs län hörande fartyg åren 1901—1905.

	Segelfartyg.		Ångfartyg.		Summa.	
	Antal.	Ton.	Antal.	Ton.	Antal.	Ton.
<i>Gäfle.</i>						
År 1901	16	6,830	27	14,929	43	21,759
» 1902	12	5,631	25	13,955	37	19,586
» 1903	12	5,606	23	12,500	35	18,106
» 1904	10	4,590	23	12,479	33	17,069
» 1905	11	5,528	25	14,473	36	20,001
<i>Söderhamn.</i>						
År 1901	2	458	8	1,273	10	1,731
» 1902	2	458	8	1,273	10	1,731
» 1903	2	374	8	1,273	10	1,647
» 1904	2	374	7	1,241	9	1,615
» 1905	2	374	7	1,241	9	1,615
<i>Hudiksvall.</i>						
År 1901	3	1,258	2	386	5	1,644
» 1902	2	74	2	386	4	460
» 1903	2	74	3	436	5	510
» 1904	2	74	4	1,312	6	1,386
» 1905	2	200	3	1,288	5	1,488
<i>Landsbygden.</i>						
År 1901	11	691	4	257	15	948
» 1902	10	591	4	262	14	853
» 1903	11	679	3	231	14	910
» 1904	10	583	3	231	13	814
» 1905	10	583	4	256	14	839

Tab. E. Antalet i Gäfle, Söderhamns och Hudiksvalls sjömanshus åren 1901—1905 inskrifne sjömän.

År.	För inrikes sjöfart.		För utrikes sjöfart.		Summa.	
	Befälhafvare.	Sjömän.	Befälhafvare.	Sjömän.	Befälhafvare.	Sjömän.
1901	46	104	59	875	105	979
1902	39	162	53	1,007	92	1,169
1903	46	164	57	1,035	103	1,199
1904	46	178	56	1,022	102	1,200
1905	39	156	59	1,067	98	1,223

Tab. F. Hamnafgifter erlagda i Gäflborgs län för fartyg och i länets städer för varor åren 1901—1905.

År.	Hamnafgifter för fartyg.					Hamnafgifter för varor.			
	Gäfle.	Söderhamn.	Hudiksvall.	Landsbygden.	Summa.	Gäfle.	Söderhamn.	Hudiksvall.	Summa.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1901	72,563·10	39,229·66	22,919·99	29,059·97	163,772·72	124,749·50	29,031·95	19,137·86	172,919·31
1902	71,871·15	47,426·75	32,374·13	29,269·15	180,941·18	134,552·27	32,268·75	20,524·01	187,375·03
1903	79,230·42	49,002·53	35,181·40	33,260·72	196,675·07	137,578·07	33,965·31	21,825·36	193,368·77
1904	79,709·86	46,570·12	33,942·16	30,234·43	190,456·57	157,854·06	35,043·27	19,878·14	212,775·47
1905	83,524·93	51,209·15	34,615·86	32,681·05	202,030·99	157,619·18	37,911·00	19,650·66	215,180·84

Af trämassa utskeppades från:

	Gäflle.	Hudiksvall.
År 1901	kg. 33,298,080	2,663,000
» 1902	» 34,460,106	4,944,000
» 1903	» 38,420,497	5,598,000
» 1904	» 37,463,437	5,192,000
» 1905	» 31,973,817	7,878,975

Under perioden har äfven i Söderhamn utskeppning af trämassa påbörjats; och uppgick exporten däraf år 1905 till 23,088,690 och för hela perioden till 55,603,292 kilogram.

Utförseln af metaller utgjorde från:

	Gäflle och Norrsundet.	Hudiksvall.
År 1901	kg. 27,762,974	6,116,685
» 1902	» 35,329,731	6,445,697
» 1903	» 43,774,170	5,593,546
» 1904	» 44,625,384	4,590,482
» 1905	» 52,380,273	11,712,572

Från Gäflle exporterades:

	Järnmalm.	Zinkmalm.
År 1901	kg. 2,360,000	2,173,900
» 1902	» 2,757,500	3,631,250
» 1903	» 19,096,000	2,594,800
» 1904	» 36,340,350	2,542,700
» 1905	» 48,869,500	1,615,700

Antalet af handlande jämte deras betjäning utvisas af nedanstående tabell:

År.	Gäflle.		Söderhamn.		Hudiksvall.		Landsbygden.		Summa.	
	Handlande.	Betjäning.	Handlande.	Betjäning.	Handlande.	Betjäning.	Handlande.	Betjäning.	Handlande.	Betjäning.
1901	342	418	149	149	89	121	815	512	1,395	1,200
1902	326	392	166	163	91	129	801	532	1,384	1,216
1903	327	379	166	124	91	137	838	611	1,422	1,251
1904	319	381	157	167	92	132	868	582	1,436	1,262
1905	337	366	138	144	103	161	804	642	1,382	1,313

Tillstånd att inom länet drifva *gårdshandel* har meddelats för år 1901 åt 104, för år 1902 åt 114, för år 1903 åt 96, för år 1904 åt 93 och för år 1905 åt 94 personer.

Några allmänna *marknader* hållas icke inom länet. De s. k. *likvidationsmötena* i Knåda, Ofvanåkers socken, förekomma ännu årligen. Däremot har den s. k. pålsmässomarknaden i Bjuråker numera upphört.

I enlighet med lagen den 28 juni 1895 registrerade *föreningar för ekonomisk verksamhet* funnos inom länet vid periodens början till ett antal af 60, däraf 50 »utan personlig ansvarighet» och 10 »med begränsad personlig ansvarighet». Af dessa tillhörde 11 Gäflle stad, 6 Söderhamns stad, 5 hvar af Hamrånge och Ofvansjö kommuner, 4 hvar af Jäderbo och Enångers kommuner, 3 hvar af Torsåkers, Arbrå, Valbo och Harmångers kommuner, 2 hvar af Högbo, Ljusdals och Bollnäs kommuner samt 1 hvar af Årsunda, Undersviks, Norrala, Hedesunda, Söderala, Rogsta och Alfta kommuner.

Under perioden hafva hos Länsstyrelsen registrerats ytterligare 114 dylika föreningar, däraf 108 utan personlig ansvarighet och 6 med begränsad personlig ansvarighet; och äro dessa bland länets kommuner så fördelade, att däraf finnas 8 i Hudiksvall, 7 i hvar af Gäflle, Bollnäs, Ljusdals och Arbrå kommuner, 6 i hvar af Valbo, Ockelbo och Gnarp kommuner, 5 i hvar af Ofvansjö och Hamrånge kommuner, 4 i hvar af Högbo och Forsa kommuner, 3 i hvar af Norrala, Söderala, Enångers, Torsåkers, Bergsjö och Söderhamns kommuner, 2 i hvar af Delsbo, Hälsing-Tuna, Järfsö, Ofvanåkers, Skogs, Hille och Årsunda kommuner samt 1 i hvar af Jättendals, Ilsbo, Alfta, Rengsjö, Högs, Idenors, Hassela, Undersviks, Hedesunda och Jäderbo kommuner.

Såsom ändamål för omförmälda under perioden registrerade föreningars verksamhet har uppgifvits,

dels att för medlemmarnes gemensamma behof anskaffa byggnader (en eller flere) till samlingslokaler eller bostäder (62 föreningar),

dels att förskaffa medlemmarne penningelån och tillika bedriva byggnadsverksamhet för beredande af lokaler och bostäder (1 förening),

dels att åt medlemmarne anskaffa lifsmedel och andra förnödenheter samt för sådant ändamål idka handel (17 föreningar),

dels att till medlemmarnes bästa verka för jordbrukets förkofran genom inköp af godt utsäde, gödningsämnen m. m. äfvensom genom förmedling af landtmannaprodukters försäljning (15 föreningar),

dels att för medlemmarnes behof anskaffa större och dyrbarare maskiner för jordbruksnäringen (1 förening),

dels att förvärfva kvarn samt åt medlemmarne anskaffa och förmåla spannmål eller eljest ombesörja förmalning af säd åt medlemmarne (2 föreningar),

dels att bedriva mejerirörelse och därigenom bereda af-sättning af mjölk för medlemmarne (1 förening),

dels att för medlemmarnes räkning anskaffa afvelstjur och i öfrigt verka för nötboskapsafvelns förbättring (2 föreningar),

dels att för medlemmarnes behof anordna vattenledning (1 förening),

dels att för medlemmarnes räkning förädla skogsprodukter eller idka sågverksrörelse (2 föreningar),

dels att tillverka träkaggar eller eljest förädla trävaror samt sälja dylika af medlemmarne tillverkade varor (2 föreningar),

dels att åt medlemmarne anskaffa telefonförbindelse (1 förening),

dels att för medlemmarnes behof anskaffa s. k. luxlampor eller andra belysningsmedel (1 förening),

dels att åt medlemmarne afyttra boktryckerialster (1 förening),

dels att för medlemmarne försälja bageri- eller konditorivaror (2 föreningar),

dels att genom medlemmarne verkställa lastnings- och lossningsarbeten (1 förening),

dels att till medlemmarnes trefnad och nytta i sjöstäder inrätta sjömanshem (1 förening),

dels ock slutligen att i föreningens lokaler tillhandahålla medlemmarne mat, kaffe och läskedrycker m. m. (1 förening).

Under perioden har *utskänkning och minutförsäljning af brännvin* i länets städer utöfvats af där för ändamålet bildade bolag, hvarjämte utskänkning idkats dels efter särskildt meddelade tillståndsresolutioner å ångfartyg och dels å ett värdshus vid Sandvikens bruk. Till upplysning om brännvinsförsäljningsafgifterna i länet under åren 1900—1905 meddelas följande beträffande deras fördelning:

	1900— 1901.	1901— 1902.	1902— 1903.	1903— 1904.	1904— 1905.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Landstinget	42,612	34,727	40,962	37,364	35,737
Hushållningssällskapet	45,533	36,684	40,354	39,857	38,290
Städerna	276,113	222,043	241,518	241,636	232,280
Landsbygden	157	157	157	157	157
Statskontoret	91,020	73,323	80,664	79,670	76,534
Provisioner	342	273	321	285	274
Summa kr.	455,777	367,207	403,976	398,969	383,272

Härjämte hafva af dylika medel genom Statskontoret vederbörande i detta län tilldelats nedanstående belopp för särskilda år:

	1900— 1901.	1901— 1902.	1902— 1903.	1903— 1904.	1904— 1905.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Landstinget	26,250	24,276	26,254	27,285	27,588
Hushållningssällskapet	26,250	24,276	26,254	27,285	27,588
Landsbygdens kommuner	52,500	48,553	52,507	54,570	55,176

Sålunda har af ifrågavarande medel sammanlagdt tillfallit:

	1900— 1901.	1901— 1902.	1902— 1903.	1903— 1904.	1904— 1905.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Landstinget	68,862	59,003	67,216	64,649	63,325
Hushållningssällskapet	71,783	60,960	66,608	67,142	65,878
Landsbygdens kommuner	52,657	48,710	52,664	54,727	55,333

5. Kameralförhållanden, landtmäteri m. m.

Angående *hemman och lägenheter m. m., fideikommiss samt egendomar tillhörande inhemska aktiebolag och främmande makters undersåtar* återopas uppgifterna i tabellerna 3—6.

Under perioden 1901—1905 hafva blifvit till skatte försälda 17 kronolägenheter eller delar däraf, nämligen 3 i Hedesunda, 1 i Torsåker, 5 i Jäderbo, 7 i Ockelbo och 1 i Valbo, hvarför skatteköpeskillingarna uppgått till sammanlagdt 45 kr. 71 öre.

Af de inom länet befintliga *utarrenderade kronoegendomar* hafva under denna period 2 blifvit försälda, nämligen:

f. fänriksbostället Ede n:r 1 om $\frac{3}{8}$ mantal i Mo socken, hvilket sålts å auktion den 7 december 1903 för 42,010 kronor, och har denna försäljning fastställts genom nådigt bref den 22 januari 1904;

f. kompanichefsbostället Säfverstad n:r 2 om 1 mantal i Bollnäs socken, hvilket enligt nådigt bref den 20 februari 1903 styckats i två lotter — den ena omfattande förut till kronopark afsatta utskogen jämte fyllnadsskogen i Stenbo-Belsbo om $\frac{53}{128}$ mantal samt den andra hemskiftet och skiftet i Storskogen om $\frac{75}{128}$ mantal — hvarefter den senare delen sålts på auktion den 28 januari 1904 för 38,100 kronor och anbudet antagits genom kungl. bref den 24 mars samma år.

Angående *roteringsväsendet* må antecknas, att af de inom länet förlagda rotar vid Norrlands första och andra kompanier, hvilka enligt kungl. kungörelsen den 13 juli 1887 varit underkastade vakanssättning, 1 rote vid första kompaniet vid periodens utgång ännu var effektiv.

På grund af kungl. kungörelsen med föreskrifter i fråga om indelningsverkets upphörande m. m. den 29 november 1901 funnos efter uppkomna vakanser ännu vid 1905 års utgång vid Hälsinge regemente, som med undantag af 5 inom Ytter-Hogdal befintliga rotar varit roteradt inom länet, följande antal effektiva rotar, nämligen vid:

Lifkompaniet	46 rotar	Arbrå kompani	51 rotar
Alfta kompani	34 »	Delsbo »	41 »
Ofvansjö »	35 »	Forsa »	43 »
Färnebo »	36 »		
Järfös »	39 »		
		Summa	325 rotar

Af de till länet hörande 5 rusthållsnummer af Lifregementets dragoner voro 2 effektiva samt de öfriga halfvakanta.

De belopp, som på grund af lagarne angående lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna inom länet tillgodonjuts dels genom kontanta utbetalningar vid uppborädsstämmorna för effektiva och tillfalligt eller till Hälsinge regemente vakanta rotar, dels genom afkortning å vakansafgifterna för de till statsverket vakanta rotarne, hafva utgjort:

År.	Lifregementets dragoner. Kronor.	Hälsinge regemente. Kronor.	Norrlands 1:a o. 2:a båtsmans- kompanier. Kronor.
1901	1,719.02	182,456.00	18,040
1902	1,884.51	205,182.00	20,295
1903	1,884.51	205,182.00	20,295
1904	1,745.00	91,532.50	110
1905	1,291.67	58,583.33	110
Summa	8,524.71	742,935.83	58,850

På grund af lagen den 2 december 1892 har afskrifning af *återstående grundskatt* samt prästernas utlagor under perioden verkstälts, nämligen enligt jordeboksförändrings-extraktet för år 1902 22,947 kr. 5 öre och för år 1904 22,743 kr. 17 öre, eller tillsammans 45,690 kr. 22 öre.

Jordaföndringarna äro allt fortfarande i beständig tillväxt och hafva under perioden af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande fastställts till följande antal: 557 år 1901, 572 år

1902, 617 år 1903, 636 år 1904, 714 år 1905, eller tillsammans 3,096.

Rörande belopp af *bevillning och inkomstskatt* inom länet meddelas följande öfversikt:

År.	Bevillning af fast egendom. Kronor.	Bevillning af inkomst. Kronor.	Summa. Kronor.	Tilläggsbevillning. Inkomstskatt. 1) Kronor.	För särskilda förmåner och rättigheter. Kronor.
1901	99,641.23	308,384.31	408,025.54	323,349.61	65,935.94
1902	101,419.88	284,582.84	386,002.72	300,052.25	63,358.84
1903	116,447.68	290,081.72	406,529.40	474,169.00	57,674.59
1904	118,111.53	317,324.17	435,435.70	584,396.00	3,168.64
1905	119,560.69	318,227.93	437,788.62	546,605.00	3,842.14
Summa	555,181.01	1,518,600.97	2,073,781.98	2,228,571.86	193,980.15

1) Tilläggsbevillning åren 1901—1902, inkomstskatt åren 1903—1905.

Uddemantalskassornas ställning vid periodens början och slut inhämtas af nedanstående tabell:

Socken.	Behållning i kronor		Socken.	Behållning i kronor	
	d. 1/1 1901.	d. 31/12 1905.		d. 1/1 1901.	d. 31/12 1905.
Ofransjö	13,027.06	16,587.26	Hög	8,716.30	10,302.05
Hamfrånge	26,999.19	33,863.00	Rogsta	13,754.65	17,151.18
Hille	30,824.23	38,480.98	Isbo	2,102.13	2,547.87
Valbo	59,961.62	75,067.68	Harmånger	16,073.43	20,051.85
Skog	7,373.25	9,222.38	Jättendal	23,847.93	29,155.88
Söderala	6,094.29	7,529.42	Gnarp	23,084.67	28,034.26
Segersta	4,073.28	5,051.69	Bergsjö	10,699.65	11,024.90
Hanebo	2,044.30	2,044.30	Hassela	8,526.72	8,755.50
Bollnäs	3,061.57	3,319.50	Norrbo	12,518.83	15,435.78
Alfta	78,360.78	91,907.72	Bjuråker	25,259.97	30,481.93
Ofvånåker	8,339.81	10,020.13	Delsbo	39,448.23	47,723.79
Mo	5,072.07	5,110.25	Järfö	31,999.63	36,864.59
Rengsjö	7,722.58	9,645.25	Arbrå	6,038.26	6,738.09
Norråla	5,500.00	5,500.00	Undersvik	13,418.24	16,515.77
Trönö	4,000.00	4,000.00	Ljusdal	18,957.04	19,643.61
Enånger	15,037.44	18,789.35	Färila	8,380.45	8,427.04
Njutånger	3,911.33	4,781.37	Los	389.57	391.63
Idenor	31,174.07	38,407.24	Summa	626,898.33	745,886.52
Forså	51,075.76	54,313.28			

Beträffande *landtmäteriet* i länet under perioden hänvisas till nedanstående tabell G.

Tab. H. *Gäflborgs läns landstings inkomster och utgifter åren 1901—1905.*

	År 1901. Kr.	År 1902. Kr.	År 1903. Kr.	År 1904. Kr.	År 1905. Kr.
<i>Inkomster.</i>					
Landstingsmedel	26,954.24	34,301.64	42,972.67	46,410.65	56,562.19
Brännvinsmedel	70,708.42	59,478.52	66,394.62	66,274.29	63,022.29
Andel i afsättning till Hudiksvalls spritvaruförsäljningsaktiebolags reservfond	510.29	477.29	420.65	482.69	487.89
Inkomst af fastighet	—	—	683.92	636.88	817.36
Förut afskrifna län till seminarieelever	—	300.00	350.00	100.00	—
Årsavgifter af döfstumundervisningsdistriktets skolelever	2,400.00	2,550.00	2,662.50	2,737.50	2,775.00
Räntor	6,128.08	6,069.97	5,346.64	722.18	—
Diverse	392.13	652.97	4,000.00	3,300.00	—
Summa inkomster	107,093.16	103,830.39	122,831.00	120,664.19	123,664.73
<i>Utgifter.</i>					
Förvaltningen	8,402.57	9,163.83	8,390.49	10,479.13	9,436.25
Landbruk och binäringar	15,844.78	12,564.07	14,589.50	14,934.56	10,700.00
Hälsövärd	7,787.70	5,471.29	3,904.00	81,155.72	4,591.22
Undervisning	55,006.74	61,552.67	46,920.60	57,628.63	74,276.67
Redogörars provisioner	899.20	1,089.14	1,331.86	1,451.50	4,394.34
Gustaf-Vasa-monumentet	97.29	—	—	—	—
Länets liffränte- o. kapitalföräkringsanstalt	500.00	500.00	500.00	500.00	500.00
Depositionsräkningens stämpel o. lyftningsprovisioner	300.00	320.00	222.50	305.00	327.50
Räntor	—	—	—	—	3,313.88
Afskrifningar	443.22	591.53	921.94	807.83	1,042.05
Diverse utgifter	3,417.62	1,923.86	4,043.39	3,548.65	4,337.63
Summa utgifter	92,699.12	93,176.39	80,824.28	170,811.02	112,919.54

Tab. G.

Laga skiften m. m. i Gäflborgs län åren 1901—1905.

År.	Antal landnätare.	Utfärdade förordnanden till		Antal avslutade laga skiften.	Afslutade laga skiften.							Afslutade andra förrättningar.							Värdelningar, i meter.		
		laga skiften.	andra förrättningar.		Mantal.	Antal kvadrerade deligare.	Antal utlyttade deligare.	Antal skiften.	Skiftade hektar.			Mantal.	Antal kvadrerade deligare.	Antal utlyttade deligare.	Antal skiften.	Skiftade hektar.					
									Inrösningsjord.	och impedit.	Summa.					Inrösningsjord.	och impedit.	Summa.			
1901	18	12	276	7	310	13,105	103	8	148	1,017	2,579	3,596	48,357	873	21	1,922	1,351	8,855	20,903	31,109	195,818
1902	17	19	396	17	295	17,682	174	61	361	1,026	6,488	7,514	39,180	976	21	1,895	1,088	12,127	23,984	37,199	435,671
1903	18	8	536	12	418	9,916	175	13	289	2,022	6,494	8,516	55,702	861	29	1,911	2,039	12,634	30,210	44,883	466,295
1904	17	13	475	14	430	24,586	224	21	393	1,036	6,175	7,211	72,157	1,169	16	2,333	1,468	7,831	44,858	54,157	—
1905	16	6	574	8	322	5,095	95	12	192	461	11,915	12,376	54,401	778	10	1,704	1,405	9,835	25,665	36,905	—
Summa	86	58	2,257	58	1,775	70,381	771	115	1,383	5,502	33,651	39,213	269,797	4,637	97	9,765	7,351	51,282	145,620	204,253	1,097,784

Antalet af de inom länet på eget ansvar arbetande landtmätarna har under perioden i medeltal utgjort 17, och hafva hos desse i allmänhet varit anställda 7 medhjälpare och 10 elever.

Kostnaderna för de under ifrågavarande tidrymd avslutade laga skiftena hafva utgjort 183,697 kronor till landtmätare och gode män samt 164,087 kronor till öfriga beräk-

nade utgifter, sammanlagdt 347,784 kronor, eller omkring 4,941 kronor på mantalet. Kostnaderna för öfriga landtmäteriförrättningar under perioden torde kunna uppskattas till omkring 290,000 kronor.

Till upplysning om *länets landstings inkomster och utgifter* under åren 1901—1905 bifogas en af Landstingets kamrerare upprättad öfversikt, *tabell II* (sid. 18).

6. Politi.

Vid periodens slut voro de *allmänna läroverken* i länet fortfarande tre, nämligen de högre allmänna läroverken i Gäfle och Hudiksvall samt lägre allmänna läroverket i Söderhamn. De hafva under perioden haft följande antal lärjungar:

	Läroverket i Gäfle.		Läroverket i Hudiksvall.		Läroverket i Söderhamn.	
	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.
År 1901	351	349	139	150	82	80
» 1902	349	365	148	172	78	93
» 1903	370	376	168	183	92	103
» 1904	374	382	180	192	101	115
» 1905	377	371	187	176	114	131

I länets städer finnas fortfarande fyra större *läroverk för flickor*, nämligen högre flickskolan och lyceum för flickor i Gäfle, Söderhamns elementarläroverk för flickor och Hudiksvalls elementarskola för flickor, och har i dessa skolor elevernas antal varit följande:

	Högre flickskolan i Gäfle.		Lyceum för flickor.		Flickskolan i Söderhamn.		Flickskolan i Hudiksvall.	
	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.
År 1901	284	310	52	41	100	101	101	104
» 1902	310	282	46	44	102	92	105	95
» 1903	285	276	43	39	92	93	99	105
» 1904	272	275	48	59	95	94	106	116
» 1905	280	277	63	63	94	89	118	113

Till upprätthållande af högre flickskolan i Gäfle hafva anslag lämnats af Staten, länets landsting och Gäfle stad. Utgifterna för skolan hafva utgjort: läsåret 1901—02 33,220 kr., 1902—03 32,640 kr. 50 öre, 1903—04 37,525 kr., 1904—05 35,688 kr. och 1905—06 46,631 kr. 81 öre.

Lyceum för flickor har åtnjutit i årligt understöd af Staten 1,000 kronor och af Gäfle stad likaledes 1,000 kronor årligen, hvarjämte för eleverna erlagts terminsavgifter med olika belopp, uppgående till minst 25 och högst 75 kronor för elev.

Vid Söderhamns elementarläroverk för flickor hafva inkomsterna utgjorts af dels anslag af statsmedel, åren 1901 och 1902 2,000 kronor samt därefter 3,200 kronor årligen,

dels bidrag af Landstinget, 1,000 kronor årligen, och dels afgifter från eleverna, uppgående sammanlagdt till följande belopp: år 1901 7,895 kr., år 1902 8,030 kr., år 1903 7,850 kr., år 1904 8,085 kr. och år 1905 7,345 kronor.

Till Hudiksvalls elementarskola för flickor hafva under perioden lämnats bidrag: af Staten åren 1901 och 1902 2,000 kronor och därefter 3,600 kronor årligen, af länets landsting 1,000 kronor årligen, af Hudiksvalls stad 500 kronor årligen och af Hudiksvalls stads sparbank från och med år 1902 500 kronor årligen, hvarjämte i afgifter för eleverna influtit: år 1901 7,535 kr., år 1902 7,125 kr., år 1903 7,110 kr., år 1904 7,555 kr. och år 1905 7,740 kronor. Utgifterna för denna skola hafva uppgått till följande belopp: år 1901 13,437 kr. 53 öre, år 1902 11,436 kr. 78 öre, år 1903 14,636 kr. 39 öre, år 1904 13,381 kr. 14 öre och år 1905 13,815 kr. 10 öre.

Bollnäs enskilda skola och *Ljusdals enskilda skola* hafva under perioden af Landstinget åtnjutit årliga anslag af 400 kronor hvardera.

Gäfle borgarskola har under perioden haft följande antal elever:

År 1901	vårterminen	104,	höstterminen	105
» 1902	»	102,	»	109
» 1903	»	107,	»	100
» 1904	»	97,	»	114
» 1905	»	111,	»	116

För allmänna *folkundervisningen* funnos vid femårsperiodens början och slut skolor till följande antal skolor:

	Vid periodens början.		slut.	
Folkskolor, fasta	288		238	
» flyttande	3		3	
Mindre folkskolor, fasta	104		131	
» » flyttande	62		53	
Småskolor, fasta	201		181	
» flyttande	24		17	
	Summa	682.		623

Vidare funnos år 1905 i länet 78 fortsättningsskolor samt därjämte i Gäfle 5 ersättningsskolor, och meddelades undervisning i slöjd uti skolor och skolafdelningar till ett antal af 431.

Antalet af lärare och lärarinnor vid folkskolorna i länet uppgick år 1900 till 730 och år 1905 till 818, lärare och lärarinnor endast i slöjd häri icke inberäknade.

De skolpliktiga barnens antal utgjorde vid periodens början 40,931 och vid dess slut 42,280, och uppgick antalet af de barn, som år 1905 begagnade sig af undervisningen i folkskolorna, till 21,241.

Till anläggande af folkskoleträdgårdar samt anskaffande af träd och buskar till dylika har länets landsting anslagit 500 kronor för hvar af åren 1901—1904 samt 400 kronor för år 1905, hvarjämte sistnämnda år anvisats ett förslagsanslag å 1,000 kronor att utgå med 10 kronor årligen till lärare eller lärarinnor för meddelande af undervisning i trädgårdsskötsel.

Vidare har Landstinget anvisat dels för år 1905 1,000 kronor till lärare vid aftonskolor och dels anslag till lärare och lärarinnor för deltagande i akademiska feriekurser i Uppsala, nämligen för hvar af åren 1901, 1903 och 1905 500 kronor till lärare och lärarinnor vid folkskolor och för år 1905 lika belopp till lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor och småskolor.

Under perioden har från Landstinget fortfarande utgått ett årligt anslag af 3,000 kronor till aflöningar åt 2 folkskoleinspektörer.

Till upprätthållande af *småskollärareseminariet i Bollnäs* hafva af Landstinget anvisats för åren 1901 och 1902 4,700 kronor årligen och för de följande åren under perioden 5,700 kronor årligen, äfvensom för år 1902 till förhöjda arfvoden, skolmöbler m. m. ett extra anslag af 440 kronor, hvarjämte från Landstinget utgått ett årligt anslag af 1,100 kronor till stipendier åt behöfvande lärjungar. Gäfle stad har lämnat seminariet ett årligt bidrag af 600 kronor samt ett särskildt anslag af 400 kronor årligen till stipendier åt elever från staden. Af statsmedel har seminariet åtnjutit ett årligt understöd af 1,533 kronor. Under femårsperioden hafva fyra kurser afslutats, och utgjorde antalet af utexaminerade elever år 1901 28, år 1902 28, år 1904 29 och år 1905 26.

De i Bollnäs befintliga *folkhögskolorna*, en för manliga och en för kvinnliga elever, hafva äfven under denna femårsperiod varit i verksamhet, därvid de åtnjutit anslag af landsting och stat.

Den manliga folkhögskolan har uppburit af Landstinget under de fyra första åren af perioden 3,500 kronor årligen samt för år 1905 2,450 kronor. Statsbidraget har utgått med 2,800 kronor för år 1901, 3,500 kronor för hvar af åren 1902—1904 samt 2,450 kronor för år 1905. Antalet elever har utgjort hvarje år i medeltal 43. Med denna skola har från och med år 1905 varit förenad en landtmannaskola, hvartill för berörda år anslag utgått af Staten med 2,050 kronor, af Landstinget med 3,850 kronor, däraf 1,600 kronor till organisationskostnader, samt af länets hushållningssällskap med 200 kronor. Elevernas antal uppgick under året till 8. År 1902 inköpte Landstinget den manliga folkhögskolans lägenhet i Bollnäs för 32,000 kronor, och beslöt Landstinget att för gäldande af köpeskillingen jämte kostnader för uppförande af gymnastiklokal och reparationsarbeten upptaga ett tjuguarigt amorteringslån å 40,000 kronor.

Till den kvinnliga folkhögskolan hafva under perioden utgått, jämte 400 kronor årligen af landstingsmedel, för år 1901 950, för år 1902 925, för år 1903 975, för år 1904 975 och för år 1905 1,495 kronor af statsmedel, äfvensom till

understöd åt behöfvande elever för samma år respektive 150, 35, 209, 208 och 249 kronor. Elevernas antal har i medeltal årligen varit 25.

Uti *uppfostringsanstalten för vanvårdade eller i sedligt afscende försummade barn* vid egendomen Gullgrufva i Skogs socken hafva under perioden varit intagne gossar till antal af 10 år 1901, 13 år 1902, 13 år 1903, 14 år 1904 och 15 år 1905. Såsom anslag af statsmedel har anstalten fått åtnjuta: år 1901 266 kr. 67 öre, år 1902 346 kr. 67 öre, år 1903 296 kr. 66 öre, år 1904 313 kr. 33 öre och år 1905 380 kronor, samt därutöfver för år 1904 1,120 kr. 27 öre och för år 1905 1,152 kr. 23 öre. Landstingets bidrag har utgjort för år 1901 2,575, för år 1902 3,290, för år 1903 2,990, för år 1904 3,140 och för år 1905 2,840 kronor. Dessutom hafva af vederbörande kommuner lämnats bidrag till anstalten.

Enligt Landstingets beslut år 1903 kommer nyssnämnda anstalt att användas för sådant ändamål, som afses i lagen angående uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn den 13 juni 1902; och åtog sig härjämte Landstinget att betala en afgift af högst 250 kronor för hvarje flicka från landstingsområdet, som varder intagen i diakonissanstaltens skyddshem för vanartade flickor.

Gäflborgs läns förening för sinnesslöa barns vård har under perioden utfövat sin verksamhet dels i skola och arbetshem för flickor i gårdarne nr 116, 117 och 118 i Gäfle stads tredje kvarter och dels i skola och arbetshem för gossar å lägenheten Karlsberg vid Gäfle; och voro i dessa skolor och arbetshem inskrifna: år 1901 25 gossar och 29 flickor, år 1902 33 gossar och 27 flickor, år 1903 33 gossar och 28 flickor, år 1904 34 gossar och 30 flickor och år 1905 32 gossar och 32 flickor. Föreningen har under perioden haft följande inkomster:

År.	Anslag i kronor af			Elev- afgifter. Kronor.	Andra inkomster. Kronor.
	Staten.	Landstinget.	Gäfle stad.		
1901	10,900	8,025 00	2,275 00	6,632	1,847 50
1902	10,650	7,800 00	2,125 00	7,090	2,127 45
1903	11,350	9,150 00	2,125 00	6,775	2,142 30
1904	11,575	10,500 00	2,775 00	6,740	6,495 99
1905	7,300	4,774 68	2,649 84	5,080	2,734 64

Vid ingången af år 1905 utgjorde föreningens tillgångar utöfver skulderna 65,919 kr. 8 öre; och öfverlämnades dessa tillgångar till Gäfle stad, som — efter att hafva förbundit sig att å Karlsberg eller annan lika lämplig plats uppehålla författningsenlig skola jämte arbetshem dels för bildbara och dels för obildbara sinnesslöa barn, i mån af utrymme jämväl från landstingsområdet — den 1 januari 1905 öfvertog föreningens verksamhet å Karlsberg, där under senare hälften af år 1905 voro intagna 11 gossar och 10 flickor.

Sedan Landstinget till inrättande af en *uppfostringsanstalt för sinnesslöa barn* inköpt hemmanet Höghammar i Bollnäs socken för 23,000 kronor och beslutit att där uppföra en dylik anstalt för en beräknad kostnad af 199,000 kronor, blef denna anstalt under år 1905 fullbordad, och utskrefvos dit den 15 juli samma år från anstalterna i Gäfle

21 gossar och 22 flickor. Till anstalten anvisades af Landstinget för år 1905 sammanlagdt 19,700 kronor. Härjämte bekom anstalten för samma år af statsmedel 4,750 kronor, och inflöto i afgifter för eleverna 2,150 kronor.

Föreningen i Gäfle för *skollofskolonier* har årligen utsändt under åren 1901 och 1902 4 och under de följande åren 5 kolonier med omkring 25 barn i hvarje koloni. Dessa kolonier hafva vistats på landet omkring 60 dagar under sommaren, och hafva kostnaderna uppgått till omkring 21,000 kronor, med tillökning af omkring 1,000 kronor för den under perioden nyinrättade kolonien. Föreningens tillgångar, som vid periodens början utgjorde 19,446 kr. 87 öre, uppgingo vid periodens slut till 51,130 kr. 89 öre.

Gäflborgs läns landtbruksskolu har sedan den 1 november 1901 varit förlagd till den Bergvik och Ala nya aktiebolag tillhöriga, i närheten af Bergviks järnvägsstation i Söderala socken belägna, egendomen Vannsäter. Skolan har under perioden åtnjutit ett årligt statsanslag af 4,000 kronor. Härjämte har Hushållningssällskapet dels år 1901 beviljat skolan ett anslag af 2,000 kronor till anskaffande af undervisningsmaterieell och dels låtit till stipendier vid skolan utbetala årligen 75 kronor till hvarje lärling. Vid skolan hafva varit anställda en föreståndare och förste lärare, en andre lärare och en biträdande lärare. Lärlingarnes antal har i allmänhet varit 12, och har afgangsexamen aflagts år 1902 af 4, år 1903 af 8, år 1904 af 5 och år 1905 af 6 lärlingar.

Vid *navigationskolan i Gäfle* har antalet af inskrifne och utexaminerade elever varit följande:

År.	Inskrifne elever.	Utexaminerade.				
		Sjökapten.	Styrmän.	Endast ångbåtsbefälhafvare och special-elever. ¹⁾	Summa.	Däraf undergått sjökapstens- och ångbåtsbefälhafvareexamina.
1900—01 . . .	32	6	14	7	27	3
1901—02 . . .	27	10	11	4	25	5
1902—03 . . .	26	7	11	7	25	1
1903—04 . . .	14	2	7	10	19	—
1904—05 . . .	10	3	7	7	17	—

¹⁾ Häre ingå året 1903—04 7 och året 1904—05 6 extra examinander i ångmaskinlära, hvilka endast erlägg fastställd examensavgift.

Beträffande *tekniska aftonskolorna* i Gäfle, Söderhamn och Hudiksvall meddelas, att dessa skolor haft följande antal elever:

År.	Skolan i Gäfle.		Skolan i Söderhamn.		Skolan i Hudiksvall.	
	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.
1901	216	316	64	82	78	66
1902	263	311	87	75	69	66
1903	259	306	75	101	91	66
1904	229	330	96	71	89	41
1905	283	253	69	86	71	75

Till upprätthållande af nämnda skolor hafva anslag årligen lämnats dels af Staten och dels af vederbörande kommuner, nämligen till skolan i Gäfle af Staten 4,000 kronor och af Gäfle stad likaledes 4,000 kronor, till skolan i Söderhamn af Staten 1,200 och af Söderhamns stad likaledes 1,200 kronor samt till skolan i Hudiksvall af Staten 900 och af Hudiksvalls stad åren 1901—1903 900 och åren 1904 och 1905 1,100 kronor.

Föreläsningkurser, afsedda hufvudsakligen för arbetareklassen, hafva varit anordnade dels genom arbetareinstituten i Gäfle, Söderhamn och Hudiksvall och dels genom föreläsningföreningar å landsbygden, hvilka senare år 1905 uppgingo till ett antal af 11. För ifrågavarande ändamål hafva arbetareinstituten och föreläsningföreningarna åtnjutit understöd af statsmedel, uppgående till följande belopp: hvar och ett af åren 1901 och 1902 4,400 kronor, år 1903 6,375, år 1904 6,625 och år 1905 7,570 kronor.

Af länets landsting har för åren 1903—1905 till upprättande af s. k. *vandringsbibliotek* beviljats ett årligt anslag af 500 kronor.

Vid *döfstumskolan* i Gäfle har under perioden undervisningen i bokliga ämnen handhafs af föreståndaren samt i allmänhet 6 lärare och 5 lärarinnor. Härjämte hafva 4 lärare och 2 lärarinnor undervisat i slöjd och handverk. Lärjungeantalet har utgjort:

År 1901	vårterminen	92,	höstterminen	87
› 1902	›	87,	›	87
› 1903	›	87,	›	99
› 1904	›	99,	›	96
› 1905	›	96,	›	93

För undervisningen i sjätte döfstumundervisningsdistriktets skolor hafva af länets landsting anvisats och uttaxerats följande belopp: år 1901 15,040 kr. 99 öre, år 1902 14,628 kr. 84 öre, år 1903 12,529 kr. 96 öre, år 1904 11,299 kr. 74 öre och år 1905 11,125 kr. 58 öre. Härutöfver hafva utbetalts till beklädnadsbidrag 60 kr. för hvarje barn från landstingsområdet samt till resekostnader för styrelse och revisorer i landstingsstaten årligen upptagits ett förslagsanslag å 500 kronor.

Vid *läroanstalten för öfveråriga döfstamma* i Bollnäs hafva i medeltal årligen undervisats 38 elever, däraf i medeltal 4 från länet. Statsanslaget till denna anstalt har utgjort 16,400 kronor årligen, och har Landstinget lämnat ett årligt bidrag af 100 kronor för hvarje elev från landstingsområdet.

Jämte det Landstinget för beredande af *undervisning åt blinda barn* från länet till statens för sådant ändamål inrättade anstalter utbetalt föreskrifna afgifter, har Landstinget såsom bidrag till utgifvande af tidningen »De blindas veckoblad» lämnat ett årligt anslag af 100 kronor.

År 1905 funnos inom länet boende och praktiserande 46 *läkare*. Provinsialläkarna voro fortfarande 5, nämligen 1 i Gäfle distrikt, tillika förste provinsialläkare, 1 i Söderhamns, 1 i Hudiksvalls, 1 i Alfta och 1 i Järfös distrikt. Extra provinsialläkare funnos i Sandvikens, Ockelbo, Gysinge, Ljusne, Bollnäs, Delsbo, Bergsjö, Los, Ofvanåkers, Hofors, Arbrå, Enångers och Färila distrikt. Af stadsläkare voro anställda i Gäfle 3, däraf 1 tillika biträdande provin-

sialläkare, i Söderhamn 2 och i Hudiksvall 1. Vid läns-lasarettens tjänstgjorde 5 läkare, nämligen 3 i Gäflle, 1 i Söderhamn och 1 i Hudiksvall. Bland öfrige läkare bodde 8 i Gäflle, 3 i Söderhamn, 1 i Hudiksvall, 2 i Ljusdal, 1 i Sandviken, 1 i Bollnäs och 1 i Kilafors.

Vid periodens slut praktiserade i länet 11 tandläkare (7 i Gäflle, 2 i Söderhamn, 1 i Hudiksvall och 1 i Bollnäs), 17 sjukgymnaster (11 i Gäflle, 2 i Söderhamn och 4 i Hudiksvall) samt 8 fältskärsmästare (5 i Gäflle, 1 i Söderhamn, 1 i Hudiksvall och 1 i Sandviken).

Härjämte voro i länet tjänstgörande 6 *länsjukskoterskor*, till hvilkas aflöning från och med år 1902 Landstinget anvisat 3,600 kronor årligen, hvarjämte till deras utrustning för en gång lämnats ett anslag af 600 kronor.

Barnmorskornas i länet antal har under perioden ökat från 108 till 112. Till understöd åt barnmorskor för genomgående af en repetitionskurs vid barnmorskeundervisningsanstalten i Stockholm var för år 1901 af Landstinget beviljad ett anslag af 500 kronor.

Under perioden voro förtfärande i länet anställde 2 *läns- och 6 distriktsveterinärer*, och aflönades de senare med tillhopa 9,000 kronor, däraf ena hälften utgick från Landstinget och den andra från Hushållningssällskapet.

Apoteksinrättningar funnos i länet år 1905 till ett antal af 17, nämligen 3 apotek i Gäflle, apotek i Söderhamn, Hudiksvall, Ockelbo, Storvik, Sandviken, Gysinge, Alfta, Ljusdal, Delsbo, Bergsjö och Los, filialapotek i Bollnäs och Järfös samt medikamentsförråd i Ljusne.

Uppgifter om antal vårdade samt inkomster och utgifter vid *länslasarett* meddelas i *tabell I*.

Vid lasarettet i Gäflle har under perioden uppförts en större tillbyggnad, som med utredning beräknats komma att kosta omkring 195,000 kronor. Mellan Landstinget och Gäflle stad har träffats ny öfverenskommelse om gemensamhet med afseende å nämnda lasarett.

Lasarettet i Söderhamn har utvidgats genom uppförande af en särskild asyl för sinnessjuka. Denna byggnad, som kan mottaga 22 patienter, har kostat något öfver 71,000 kronor.

Till lasarettet i Hudiksvall har från Landstinget för år 1901 utgått ett byggnadsanslag af 7,000 kronor.

Äfven under denna period har sjukvårdsafgiften inom alla lasarettsdistrikten utgjort 50 öre för man och 25 öre för kvinna.

Å *Järfös sjukhus för spetälske* har under perioden vårdats följande antal patienter från Gäflleborgs län: år 1901 26, år 1902 24, år 1903 24, år 1904 25 och år 1905 29; och uppgick sammanlagda antalet patienter från länet till 40. Antalet patienter från andra län utgjorde år 1901 19, år 1902 22, år 1903 22, år 1904 20 och år 1905 24. Bland de senare, som äfven till antalet sammanlagdt voro 40, hade 17 sin hemort i Kopparbergs län, 4 i Västernorrlands län, 4 i Jämtlands län, 4 i Göteborgs och Bohus län, 3 i Gottlands län, 2 i Uppsala län, 2 i Stockholms stad, 2 i Kalmar län, 1 i Stockholms län och 1 i Värmlands län. Utgifterna för detta sjukhus hafva uppgått till följande belopp: år 1901 18,584 kr. 54 öre, år 1902 18,947 kr. 11 öre, år 1903 18,328 kr. 5 öre, år 1904 18,143 kr. 30 öre och år 1905 18,250 kr. 61 öre, till hvilka utgifters bestridande sjukhuset haft till sitt förfogande bland annat ett årligt statsanslag af 18,000 kronor. Den med sjukhuset förenade »Walfrid Enbloms sjukvårdsfond nr 2 för Norrland» ägde vid slutet af år 1905 en behållning af 5,194 kr. 20 öre.

Fattiggårdar äro inrättade i följande kommuner på länets landsbygd, nämligen Hille, Ockelbo, Jäderbo, Ofvansjö, Torsåker, Hamrånge, Skog, Söderala, Bollnäs, Arbrå, Järfös, Ljusdal, Ramsjö, Forsa, Harmånger, Jättendal, Bergsjö, Enånger och Hälsing-Tuna.

Enligt Kammarkollegii utslag den 21 april 1903 skulle nytt *tingshus* för Forsa tingslag å gamla tingsstaden Sanna vara uppfördt före utgången af år 1904, men i följd af anförda underdåniga besvär öfver berörda utslag var denna byggnadsfråga vid femårsperiodens slut ännu hvilande.

Om antalet af de uti länsfängelset i Gäflle och kronohäktet i Hudiksvall under perioden förvarade *fångar* lämnas upplysningar i *tabell K* (sid 23).

Gäflle fångvårdsförening har under perioden lämnat understöd åt följande antal frigifne fångar: år 1901 11, år 1902 25, år 1903 22, år 1904 21 och år 1905 26. Föreningens kassabehållning uppgick vid slutet af år 1904 till 2,266 kronor 25 öre, hvarutöfver föreningen hade till sitt förfogande en särskild fond å 1,000 kronor.

Tab. I. Antal vårdade samt inkomster och utgifter vid länslasarett i Gäflleborgs län åren 1901—1905.

År.	Lasarettet i Gäflle.				Lasarettet i Söderhamn.				Lasarettet i Hudiksvall.			
	Antal vårdade		Inkomster. Kronor.	Utgifter. Kronor.	Antal vårdade		Inkomster. Kronor.	Utgifter. Kronor.	Antal vårdade		Inkomster. Kronor.	Utgifter. Kronor.
	på lasarettet.	på kurhuset.			på lasarettet.	på kurhuset.			på lasarettet.	på kurhuset.		
1901	1,616	87	62,750.52	102,628.30	434	17	43,494.53	36,948.20	780	20	70,437.93	65,707.01
1902	1,315	74	60,707.32	104,613.58	425	25	41,670.35	43,077.67	839	24	64,987.19	60,784.33
1903	1,383	103	65,681.52	109,276.79	547	13	50,527.69	47,762.95	903	15	76,207.88	68,497.26
1904	1,369	82	71,478.30	106,301.33	655	12	67,450.99	54,524.40	879	22	75,074.70	66,962.07
1905	1,414	104	69,571.80	98,157.69	682	6	67,066.80	58,001.28	912	24	83,177.23	73,197.88

Tab. K.

Antal fångar i Gäfle länsfängelse och Hudiksvalls kronohäkte åren 1901—1905.

	Gäfle länsfängelse.												Hudiksvalls kronohäkte.													
	År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.		År 1905.		Summa.		År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.		År 1905.		Summa.			
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Båda könen.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Båda könen.		
Kvarvarande vid årets början	76	1	83	2	79	3	83	2	92	7	413	15	15	1	23	—	21	—	16	—	12	—	87	1	88	
Fångar, dömda till:																										
straffarbete i två år och därunder	80	3	83	3	63	5	60	4	85	6	371	21	31	—	20	3	17	—	16	1	17	1	101	5	106	
» i öfver två år	13	—	12	2	7	2	6	1	2	—	40	5	4	—	6	—	—	—	4	1	1	—	15	1	16	
» för lifstiden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	2	4		
fängelse, urbota	62	4	75	1	80	3	75	3	59	1	351	12	19	1	20	1	20	—	14	—	19	—	92	2	94	
» i brist af böter	793	8	744	8	671	7	595	12	710	14	3,513	49	117	3	125	3	122	4	132	—	145	6	641	16	657	
tvångsarbete	49	2	38	4	30	2	39	4	42	6	198	18	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	
Lösdrifvare	67	4	40	2	37	2	43	7	43	7	230	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Barn, som åtföljt föräldrarna	1	—	—	—	1	3	1	2	1	—	4	5	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	2	3	
Rannsakningsfångar, ställda på fri fot	94	4	51	1	72	4	55	2	29	2	301	13	15	—	23	—	23	—	4	—	15	—	80	—	80	
Rannsakningsfångar	220	9	157	7	197	13	179	10	137	10	890	49	58	—	66	2	57	1	38	1	65	4	284	8	292	
Transportfångar	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	2	—	3	1	1	—	7	—	9	1	22	2	24
Fångar, förflyttade från:																										
annat läns- eller kronohäkte	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	1	3	—	7	1	8
straff- och arbetsfängelse	23	—	37	2	9	—	21	—	27	1	117	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	1,478	35	1,320	32	1,246	44	1,157	47	1,228	54	6,429	212	262	5	289	11	265	5	231	4	286	15	1,333	40	1,373	

Tab. L.

Riksbankens afdelningskontors i Gäfle rörelse åren 1901—1905.

	År 1901. Kronor. 1)	År 1902. Kronor. 1)	År 1903. Kronor.	År 1904. Kronor.	År 1905. Kronor.
Lån, utgifna	317,120	115,850	150,780	265,030	100,870
D:o inbetalda	640,402	104,207	144,038	259,418	136,439
Inrikes växlar, diskonterade	20,044,026	28,765,798	37,148,360	42,819,399	45,446,770
D:o infriade	18,536,812	27,786,755	35,993,067	41,499,870	44,533,889
Kassakreditiv, lyft	24,270	7,700	146,958	41,032	70,327
D:o insatt	19,770	10,900	124,980	56,260	38,377
Bankkreditiv, lyft	—	—	8,965,022	7,831,697	6,211,420
D:o insatt	—	—	8,538,719	8,027,420	6,266,195
Giroräkning, insatt	6,504,048	4,574,873	5,254,885	5,361,633	5,626,716
D:o uttaget	6,806,127	4,568,601	5,198,690	5,385,738	5,629,163
Postväxlar, utfärdade	27,799,366	15,281,948	14,673,842	10,183,378	10,955,655
D:o infriade	1,258,428	1,252,541	1,211,259	2,538,220	3,061,275
Å löpande räkning med hufvudkontoret, Insatt	39,579,718	38,584,754	53,059,114	49,551,093	52,824,758
D:o uttaget	40,612,165	43,866,693	56,071,578	50,325,780	53,062,212
Diverse inkomster	174,861	148,235	172,501	230,577	222,574
D:o utgifter	51,034	36,850	36,189	41,577	39,568
Levererade vinstmedel	125,246	91,706	138,122	167,105	163,786
Omsättningsbelopp	193,407,234	141,727,934	190,726,549	178,389,693	181,670,521
För hufvudkontorets räkning köpta utländska växlar	96,911	19,032	42,157	2,823	7,594

1) År 1901 erhöles i förlag jämte tillfälliga förstärkningar 5,050,000 kr., hvaraf 1,400,000 kr. återbetaltes samma år samt återstoden år 1902. År 1901 erhöles postväxlar till belopp af 206,716 kr. samt öfverfördes till hufvudkontoret 26,747,655 kr. sådana medel. År 1901 öfverfördes till Statskontorets giroräkning 233,092 kr. under året förut erhållna medel samt återbetaltes likaledes erhållet förskott å 100,000 kr. Ett för växling erhållet förskott å 150,000 kr. återbetaltes år 1902.

Tab. M.

Gäflborgs och Hälsinglands enskilda bankers samt Gäfle handelsbanks rörelse åren 1901—1905.

	Gäflborgs enskilda bank.					Hälsinglands enskilda bank.					Aktiebolaget Gäfle handelsbank.
	År 1901. Kronor.	År 1902. Kronor.	År 1903. Kronor.	År 1904. Kronor.	År 1905. Kronor.	År 1901. Kronor.	År 1902. Kronor.	År 1903. Kronor.	År 1904. Kronor.	År 1905. Kronor.	År 1905. Kronor.
Lån, utgifna	13,972,284	13,832,653	10,091,272	12,087,184	12,472,463	29,033,409	30,026,586	31,128,538	34,203,952	34,798,819	1,155,445
» inbetalda	14,510,044	13,551,956	9,446,119	10,787,150	11,328,500	27,908,277	29,930,271	30,133,825	33,611,696	35,200,770	238,900
Inrikes växlar, diskonterade	26,746,919	26,487,685	25,697,151	23,481,106	24,890,014	46,807,530	47,954,664	47,046,057	47,545,885	51,202,162	1,627,089
» » inifrån	27,482,239	26,075,248	25,679,139	23,512,432	25,595,061	46,744,003	48,766,294	47,434,854	47,638,096	48,791,972	815,343
Utrikes växlar, köpta	5,374,668	4,586,237	4,393,516	4,651,122	7,693,200	4,146,304	6,748,918	7,119,864	6,882,386	6,874,331	—
» » sålda	4,952,326	4,883,862	3,751,511	5,779,137	8,072,307	4,036,144	6,777,985	6,877,833	7,161,731	6,857,712	—
Kassakreditiv, lyft	15,628,250	12,415,729	10,665,474	11,558,005	13,491,476	18,890,897	22,078,343	25,261,507	28,156,145	28,274,458	612,930
» insatt	15,065,705	12,728,184	10,607,504	12,669,853	12,618,000	19,897,357	21,766,740	25,939,604	26,809,864	28,573,872	478,484
Löpande räkning, uttaget	6,240,351	7,728,305	8,837,915	8,862,955	9,819,567	—	—	—	—	—	116,181
» » insatt	5,517,037	8,196,412	8,568,450	8,543,693	9,712,471	—	—	—	—	—	68,486
Deposition, insatt	2,898,141	2,634,156	2,324,243	2,589,226	2,972,571	8,103,690	5,271,370	5,732,069	5,594,170	5,333,742	266,450
» uttaget	2,564,900	2,909,599	2,714,122	2,223,326	2,807,076	5,907,935	6,215,535	5,575,090	5,370,040	4,597,010	—
Upp- och afskrifningsräkning, insatt	16,310,285	13,180,883	12,684,599	13,874,748	15,014,047	29,301,758	28,742,049	24,760,611	23,068,268	23,282,335	369,029
Upp- och afskrifningsräkning, uttaget	16,624,743	13,031,097	12,821,696	13,675,543	14,882,906	29,636,329	28,523,793	24,878,826	23,081,552	23,329,638	283,181
Sparkassa, insatt	284,009	313,690	426,847	471,517	719,091	1,280,440	1,496,389	1,792,825	1,954,486	2,280,681	117,870
» uttaget	224,186	270,489	323,747	332,687	548,687	1,024,334	1,137,780	1,331,215	1,477,737	1,803,586	22,560
Utställda postremissväxlar ¹⁾	40,210,934	37,783,790	35,504,195	29,125,610	30,120,530	53,951,607	56,522,154	54,879,428	57,595,288	55,866,638	2,378,713
Sammanlagda omsätt.-beloppet	214,607,051	200,609,975	184,537,500	184,225,294	202,757,967	326,670,014	341,958,871	339,892,146	350,151,296	357,067,726	8,550,661
¹⁾ Till ett antal af . . . st.	21,735	19,864	21,126	20,665	23,182	40,976	41,981	40,033	41,683	44,963	1,883

Tab. N. Bankaktiebolaget Stockholm—Öfre Norrlands rörelse inom Gäflborgs län samt aktiebolaget Hudiksvalls banks rörelse åren 1901—1905.

	Bankaktiebolaget Stockholm—Öfre Norrlands rörelse i Gäflborgs län.					Aktiebolaget Hudiksvalls bank.				
	År 1901. Kronor.	År 1902. Kronor.	År 1903. Kronor.	År 1904. Kronor.	År 1905. Kronor.	År 1901. Kronor.	År 1902. Kronor.	År 1903. Kronor.	År 1904. Kronor.	År 1905. Kronor.
Lån, utgifna	6,509,660	4,510,695	4,316,235	3,783,794	3,536,085	1,895,474	2,729,992	3,787,855	3,190,676	2,709,232
» inbetalda	5,819,435	5,076,600	3,967,850	4,076,944	3,404,895	1,797,357	2,561,882	3,424,891	3,511,802	2,385,723
Inrikes växlar, diskonterade	10,918,270	12,018,864	10,663,890	10,667,115	11,104,494	3,025,979	3,513,107	3,141,772	3,704,929	3,869,559
» » inifrån	10,838,436	12,892,398	10,785,291	9,815,760	11,083,019	2,975,589	3,390,852	3,323,292	3,511,125	3,862,188
Utrikes växlar, köpta	—	—	—	—	—	99,316	112,454	82,228	41,623	69,937
» » sålda	—	—	—	—	—	95,685	117,012	81,043	39,965	72,780
Kassakreditiv, lyft	8,108,012	7,569,385	8,403,603	8,694,299	9,789,534	206,917	275,480	271,889	256,785	115,993
» insatt	7,898,266	7,664,903	8,351,180	8,604,017	9,327,856	178,386	280,944	265,487	253,635	135,941
Deposition, insatt	1,246,193	889,722	901,970	824,488	691,320	689,210	562,771	555,128	424,657	427,113
» uttaget	438,645	928,938	402,440	598,555	523,008	468,493	601,302	513,597	380,679	327,869
Upp- och afskrifningsräkning, insatt	3,350,094	3,604,033	3,254,093	3,553,205	3,435,468	1,041,112	1,122,044	969,774	986,539	994,148
» » uttaget	3,371,326	3,437,872	3,315,377	3,550,780	3,220,470	1,030,138	1,047,586	1,101,828	970,287	925,550
Sparkassa, insatt	513,797	557,941	652,236	767,265	833,932	44,456	87,609	99,903	122,250	123,653
» uttaget	403,561	539,601	573,810	659,316	736,805	49,231	48,942	78,028	63,981	75,437
Utställda postremissväxlar ¹⁾	16,395,077	9,254,313	8,174,460	8,556,493	8,301,821	2,034,558	2,164,009	2,147,195	2,287,049	2,400,544
Sammanlagda omsättningsbeloppet	75,810,772	68,945,265	63,762,435	64,152,031	65,988,707	15,631,901	18,615,986	19,843,910	19,745,982	18,495,667
¹⁾ Till ett antal af . . . st.	5,818	5,849	7,221	6,786	5,428	3,267	3,324	3,069	3,159	2,524

Vid femårsperiodens slut funnos i länet följande *bank-inrättningar*: Riksbankens afdelningskontor i Gäfle, Gäflborgs enskilda bank med kontor i Gäfle, Söderhamn, Sandviken och Bollnäs, Hälsinglands enskilda bank med kontor i Söderhamn, Gäfle, Hudiksvall, Ljusdal, Alfta, Arbrå, Järfö, Bergsjö, Bollnäs, Ockelbo och Torsåker, aktiebolaget Gäfle handelsbank med kontor i Gäfle, Kilafors, Hedesunda och Gysinge, bankaktiebolaget Stockholm—Öfre Norrland

med kontor i Gäfle och Edsbyn, afdelningskontor af aktiebolaget Dalarnes bank i Storvik och Kungsgården samt Torsåker, aktiebolaget Hudiksvalls bank, aktiebolaget Hudiksvalls folkbank med kontor i Hudiksvall, Delsbo och Arbrå, aktiebolaget Bollnäs folkbank med kontor i Bollnäs och Arbrå, aktiebolagen Söderhamns folkbank, Ljusdals folkbank och Bergsjö folkbank, de solidariska bankerna Torsåkers spar- och diskontkassa Sjöblom, Persson & C:o, Storviks kreditbolag Wikblom, Berglin & C:o, Högbo kreditbolag Hedin, Henriksson & C:o och Gnarps kreditbolag J. Åhs & C:o, Gäfle—Dala hypoteksförening, Hälsinglands städers hypoteksförening och Gäfle inteckningsgarantiaktiebolag.

Gäfle handelsbank började sin verksamhet vid början af år 1905. Aktiebolaget Hudiksvalls folkbank öfvertog den 1 maj 1905 solidariska banken Hudiksvalls folkbanks rörelse, och aktiebolaget Bergsjö folkbank efterträdde vid början af år 1903 solidariska banken med samma namn. Torsåkers spar- och diskontkassa, Storviks kreditbolag och Högbo kreditbolag benämndes förut intill 1904 års början Torsåkers folkbank, Storviks folkbank och Högbo folkbank. Gnarps kreditbolag, som började sin verksamhet år 1902, dref rörelsen de två första åren under benämning Gnarps folkbank.

För ofvannämnda kreditanstalter, med undantag af Dalarnes banks afdelningskontor, äro uppgifter, utvisande omfattningen af deras rörelse, Länsstyrelsen meddelade, och hänvisas härom till *tabellerna L—U*.

Sparbankerna i länet äro fortfarande 8, nämligen Gäflborgs läns, Gäfle stads, Söderhamns, Hudiksvalls, Enångers, Ofvansjö, Årsunda och Bollnäs sparbanker.

Rörande *lifränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Gäflborgs län* lämnas uppgifter i *tabell V* (sid. 29).

Tab. O. Hudiksvalls folkbanks rörelse åren 1901—1905.

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Lån ingifna och inrikes växlar diskonterade . . .	4,516,093	4,901,184	4,929,767	5,029,459	5,260,802
D:o inriade . . .	4,496,793	4,846,880	4,873,495	5,075,361	5,112,716
Kassakreditiv, lyft . . .	81,875	82,737	23,008	133,312	233,026
» insatt . . .	94,442	75,042	53,600	117,343	235,900
Deposition, insatt . . .	76,797	181,491	115,605	64,481	97,525
» uttaget . . .	170,807	140,845	126,405	117,577	99,276
Upp- och afskrifning, insatt . . .	690,834	937,879	705,240	750,228	851,352
D:o uttaget . . .	683,488	927,201	712,801	760,264	775,100
Sparkassa insatt . . .	173,028	198,469	193,099	174,506	178,500
» uttaget . . .	127,134	168,446	162,290	157,953	222,170
Utställda postremissväxlar ¹⁾	585,754	1,155,575	1,319,554	1,400,796	1,728,275
Sammanlagda omsättningsbeloppet	11,697,045	13,615,749	13,214,864	13,781,280	14,794,642
¹⁾ Till ett antal af . st.	1,517	1,979	2,588	2,951	2,916

Anm. Under maj—december 1905 aktiebolaget Hudiksvalls folkbank.

Tab. P.

Aktiebolagen Bollnäs och Söderhamns folkbankers rörelse åren 1901—1905.

	Aktiebolaget Bollnäs folkbank.					Aktiebolaget Söderhamns folkbank.				
	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Lån, utgifna	1,730,178	2,032,299	1,950,991	2,150,535	2,091,286	394,415	642,978	722,841	1,034,422	1,712,245
» inbetalda	1,439,595	1,874,385	1,904,294	1,873,471	2,020,635	291,071	508,773	646,362	860,230	1,365,761
Inrikes växlar, diskonterade	4,829,485	4,489,599	4,928,955	4,930,706	4,762,635	3,718,104	3,165,347	3,628,151	4,067,673	4,324,245
» » inriade	4,903,564	4,793,121	4,639,048	4,919,933	4,793,699	3,527,357	3,350,900	3,490,866	3,934,705	4,366,058
Kassakreditiv, lyft	7,395	36,584	75,414	126,289	174,371	145,274	136,525	210,043	270,614	214,332
» insatt	7,388	14,712	123,498	119,156	119,549	123,756	150,279	177,685	267,925	214,355
Depositions- och kapitalräkning, insatt . . .	337,200	161,770	357,450	341,880	328,920	382,264	205,480	361,561	357,742	399,824
» » uttaget	156,900	275,060	180,260	269,900	269,790	187,402	307,305	105,062	126,804	234,421
Upp- och afskrifning, insatt	354,464	262,841	359,614	405,417	270,479	1,578,038	1,629,230	1,952,983	2,289,915	2,101,255
» » » uttaget	335,940	276,670	337,484	392,490	304,544	1,517,953	1,663,162	1,935,481	2,357,464	2,017,913
Sparkassa, insatt	1,030,509	930,554	973,020	1,092,863	1,210,525	61,477	63,078	88,768	100,795	174,138
» uttaget	981,225	1,000,141	891,608	1,057,088	1,110,467	48,042	40,499	49,588	80,975	110,286
Utställda postremissväxlar ¹⁾	1,429,275	1,497,174	1,931,876	2,270,031	1,878,893	2,160,382	2,147,670	2,761,741	3,449,697	3,991,556
Sammanlagda omsättningsbeloppet	17,543,118	17,644,910	18,653,512	19,949,759	19,335,793	14,135,535	14,011,276	16,131,132	19,198,961	21,226,389
¹⁾ Till ett antal af . . . . . st.	3,437	3,441	3,258	3,731	3,385			28,474		

²⁷³ os. K. Majts Befallningshafoundes femårsberättelser 1901—1905. Gäflborgs län.

Denna anstalt har af Landstinget för hvarje år under perioden åtnjutit ett anslag af 500 kronor.

För försäkringsväsendet funnos härjämte i länet år 1904, utom Gäffleborgs läns brandstodsbolag och Gästriklands brandstodsbolag, 30 mindre ömsesidiga brandstodsbolag och 36 kreatursförsäkringsbolag.

Vid femårsperiodens slut uppgick antalet af i länet be-

finliga registrerade sjuk- och begravningskassor till 123; och voro af dessa 66 registrerade hos länsstyrelsen, 36 hos magistraten i Gäffe, 17 hos magistraten i Söderhamn och 4 hos magistraten i Hudiksvall.

Beträffande *fromma stiftelser* m. m. hänvisas till uppgifterna i tabell 7.

7. Städer och municipalsamhällen.

Gäffe. En icke obetydlig mängd gårdar och vretar hafva under femårsperioden af staden från enskilde förvärfvats dels genom köp och dels genom expropriation i och för regleringsplanens genomförande.

Den enskilda byggnadsverksamheten har fortgått, dock i mindre omfattning än under nästföregående femårsperiod. Af förekommen anledning beslöto stadsfullmäktige år 1905, att upplåtelse af tomter för bebyggande mot tomtören icke vidare skulle äga rum, hvarefter i stället utverkats Kungl. Maj:ts tillstånd för staden att till enskilde med äganderätt af donationsjorden upplåta tomter eller tomtdelar inom stadsplanen.

Vid periodens slut funnos i staden 3,894 hus, däraf 1,879 boningshus, 155 fabriker, magasin m. m. samt 1,860 uthus. Af byggnaderna voro omkring 14 % af sten och 86 % af trä.

Bland *uppförda större byggnader* må nämnas en folkskolebyggnad i södra stadsdelen, inrymmande 25 klassrum jämte andra lokaler, hvilken byggnad kostat staden 340,645 kr. 70 öre. Beslut har fattats att för tillgängliga räntemedel från Murénska fonden, omkring 380,000 kronor, å tomt söder om Gäffeån uppföra en badhusbyggnad af sten i tre våningar, som skall benämnas »Per Muréns minne» och

antages blifva fullbordad under år 1907. I stadsdelen söder om Gäffeån har uppbyggt en baptistkyrka, kallad Immanuelskyrkan. Vid fattigvårdsinrättningen har för en kostnad af 114,250 kronor uppförts en dårhusbyggnad, och å tomt i tredje kvarteret har inrättats ett barnbördshus.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut kommer Hälsinge regemente att förläggas till Gäffe, och har staden till Kronan med äganderätt öfverlämnat ett ägområde om 18 1710 hektar att användas till plats för kasernbyggnader m. m. samt förbundit sig att kostnadsfritt till kaserntomtens gräns framdraga gas-, vatten- och aflöpsledning.

Vattenledningens totallängd, som vid slutet af år 1900 var 50,222 meter, har förökats till 55,749 meter. Brandposternas antal har under perioden ökat från 339 till 376, antalet egendomar, försedda med vattenledning, från 1,117 till 1,329, dräneringens rörnät i hufvudledning från 34,784 meter till 39,864 meter och i biledningar från 3,529 meter till 3,966 meter samt gatubrunnarnas antal från 670 till 740.

Till en för anläggning af s. k. *koloniträdgårdar* bildad förening har tills vidare upplåtits vreten nr 171 å Sörby emot visst årsarrende äfvensom från stadskassan utlämnats ett under de tre första åren räntefritt lån intill 4,000 kronor, att användas för områdets planerande till koloniträdgårdar.

Vid Strömdalen har af staden anlagts ett *elektricitetsverk*, som drifves med vattenkraft från Gäffeån och beräknas

Tab. Q. Aktiebolaget Ljusdals folkbanks rörelse åren 1901—1905.

	År 1901. Kronor.	År 1902. Kronor.	År 1903. Kronor.	År 1904. Kronor.	År 1905. Kronor.
Lån, utgifna	705,879	795,639	947,828	984,730	1,222,313
» inbetalda	642,460	791,774	932,417	924,670	1,103,367
Lurikes växlar, diskonterade	2,721,876	3,231,270	3,544,145	4,183,377	4,434,421
» » infriade	2,608,761	3,177,290	3,478,531	3,998,286	4,340,457
Kassakreditiv, lyftadt . . .	140,291	171,749	280,974	279,035	339,627
» insatt	144,236	165,421	272,262	278,911	328,827
Deposition, insatt	234,391	126,111	90,246	298,517	172,515
» uttaget	111,582	101,903	91,393	98,851	99,257
Upp- o. afskrifning, insatt	438,584	486,691	556,689	595,425	897,579
» » uttaget	433,295	461,398	545,628	596,704	837,282
Sparkassa, insatt	92,404	76,956	78,811	111,170	99,277
» uttaget	65,793	61,087	65,455	75,345	91,567
Utställda postremissväxlar ¹⁾	1,400,591	1,435,504	1,879,553	1,900,130	1,972,187
Sammanlagda omsättningsbeloppet	9,740,143	11,082,793	12,763,932	14,325,181	15,938,676
¹⁾ Till ett antal af . . . . . st.	2,571	2,401	2,946	3,050	3,496

Tab. R. Aktiebolaget Bergsjö folkbanks rörelse åren 1903—1905.

	År 1903. Kronor.	År 1904. Kronor.	År 1905. Kronor.
Lån, utgifna	1,011,747	1,107,982	1,561,985
» inbetalda	938,631	990,269	1,404,566
Lurikes växlar, diskonterade	1,040,442	1,499,608	1,896,059
» » infriade	992,508	1,403,409	1,904,403
Deposition, insatt	112,098	122,384	107,195
» uttaget	37,498	88,346	77,870
Upp- och afskrifning, insatt	124,123	160,014	256,727
» » uttaget	135,342	151,211	263,858
Sparkassa, insatt	113,882	132,549	148,453
» uttaget	67,771	100,251	91,052
Räkning med banker, insatt	293,767	561,938	965,281
» » uttaget	316,146	565,487	980,960
Sammanlagda omsättningsbeloppet	5,183,955	6,883,448	9,658,409

vid normal vattentillgång åstadkomma 600 effektiva hästkrafter, hvarjämte i själfva staden för samma verk byggts en understation med ackumulatorbatteri. Denna anläggning är beräknad för minst 25,000 lampor och lämnar därjämte kraft till industriell-verksamhet. Anläggningen har kostat 867,392 kr. 63 öre, och har därutöfver anslagits ett belopp af 21,000 kronor till framdragande af ledningar för belysning och kraft till nya hamnen vid Fredriksskans.

Varfsdriften har fortfarande varit i nedgående. Under perioden hafva byggts 2 segelfartyg, 4 järnångfartyg, 7 ångslupar, 6 pråmar, 1 fyrfartyg och 5 motorbåtar till ett sammanlagt värde af 1,160,350 kronor.

Sammanlagda längden af *stadens vägar*, inberäknade de stadsgator, som kunna anses tillhöra allmänna vägnätet i riket, uppgår till 6·080 kilometer. Vid utgången af år 1905 fanns i staden för allmän trafik öppnad en gatulängd af 61,874 meter, däraf belagda med tuktad sten 2,608 meter och med fältsten 9,025 meter, terrasserade 21,116 meter, grusade 1,210 meter och makadamiserade 27,915 meter. Underhållskostnaden för gatuläggningen har under perioden utgjort 65,874 kr. 18 öre; och hafva för nya gator kostnaderna uppgått till 94,130 kr. 37 öre för anläggning och 47,312 kr. 3 öre för underhåll.

I den tillämnade järnvägen från Gäfle norrut längs kusten eller den s. k. *Östkustbanan* har staden tecknat aktier för 550,000 kronor; och har staden på grund af borgen för vissa af Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag upptagna lån under perioden fått utbetala 31,512 kr. 63 öre.

Den *nya hamnen* vid forna fästet Fredriksskans har under 1905 års sommar blifvit färdig och upplåten för trafiken. Hela området å hamnplanen utgör 91,000 kvadratmeter, hvaraf 21,000 kvadratmeter upptagas af järnvägsspår, vändskifvor m. m. och öfriga 70,000 kvadratmeter äro afsedda för upplag af varor, magasinbyggnader och annat dylikt.

Till hamnen är från gamla hamnens norra hamnpir dragen en järnvägsbank, hållande i längd 1,930 meter. Bokförda kostnadsbeloppet för denna hamnanläggning uppgår till 1,454,099 kr. 65 öre.

Enligt de årliga utgiftsförslagen hafva stadens *utgifter* utgjort:

år 1901	1,747,180·45 kr.,	däraf uttaxerats	434,948·00 kr.
» 1902	2,268,991·04 »	»	512,456·50 »
» 1903	2,826,605·57 »	»	491,742·00 »
» 1904	2,377,713·21 »	»	487,360·25 »
» 1905	2,316,791·98 »	»	506,481·00 »

Bristen i inkomstförslagen, som för de respektive åren utgjort 611,660 kr. 53 öre, 1,121,538 kr. 22 öre, 1,296,780 kr. 91 öre, 766,816 kr. 63 öre och 588,355 kr. 82 öre, har fyllts dels genom försäljning af obligationer och dels genom tillfälliga lån.

Stadens *skulder* uppgingo den 31 december 1900 till 5,679,376 kr. 38 öre, hvaraf mot obligationer 5,247,900 kronor, samt den 31 december 1905 till 9,801,319 kr. 24 öre, hvaraf mot obligationer 9,139,000 kronor.

Stadens tillgångar öfver skulderna utgjorde den 31 december 1900 1,335,754 kr. och den 31 december 1905 5,465,729 kr. 50 öre.

Fattigvårdsarbetet i staden, hvilket bedrifves enligt de grundsatser, som äro utmärkande för det s. k. Elberfeldsystemet, kan sägas hafva haft ett i allmänhet godt resultat, motsvarande förväntningarna. Stadens fattigvårdsutgifter hafva visserligen icke minskats, men däremot har understödstagarnes antal under perioden nedgått högst väsentligt, nämligen från 11·6 % till 5·3 % af stadens befolkning.

Vid stadens *polis* har uppsatts en ridande afdelning, bestående af 1 öfverkonstapel och 6 konstaplar med sju hästar

Tab. S. *Torsåkers, Storviks och Gnarps folkbankers, Torsåkers spar- och diskontkassas samt Storviks och Gnarps kreditbolags rörelse åren 1901—1905.*

	Torsåkers folkbank (spar- och diskontkassa).					Storviks folkbank (kreditbolag).					Gnarps folkbank (kreditbolag).			
	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Lån, utgifna	42,220	57,200	71,326	88,972	155,207	217,169	94,239	105,084	96,461	74,444	67,974	60,106	76,067	106,903
» inbetalda	32,368	54,568	56,764	66,559	104,883	205,026	126,354	97,852	87,719	68,702	32,447	52,657	67,728	98,203
Lurikes växlar, diskonterade	40,950	121,205	185,075	270,601	301,489	—	140,855	140,813	200,783	302,233	376,986	636,614	1,014,896	1,173,732
» » infriade	17,147	113,003	163,158	245,816	280,415	—	105,707	134,237	181,648	231,184	244,366	568,829	917,739	1,148,344
Deposition, insatt	—	—	—	14,085	23,347	—	—	—	—	2,500	26,803	13,800	24,663	43,576
» uttaget	—	—	—	2,225	6,501	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sparkassa, insatt	30,781	34,145	76,671	101,163	179,128	30,512	29,283	33,276	37,038	37,025	78,523	73,849	85,239	64,672
» uttaget	19,039	25,692	41,261	55,269	75,697	29,576	25,404	24,760	32,996	22,131	8,010	23,478	31,410	30,891
Utställda postremissväxlar ¹⁾	13,856	68,031	167,725	184,448	180,907	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hela omsättningsbeloppet	196,361	473,844	761,980	1,029,138	1,307,574	482,283	521,842	536,022	636,645	788,219	835,109	1,429,333	2,217,742	2,666,321
¹⁾ Till ett antal af . . . . . st.	270	444	539	645	310	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Anm. Spar- och diskontkassans samt kreditbolagens verksamhet började år 1904, då de efterträdde folkbankerna. Deras fullständiga namn är Torsåkers spar- och diskontkassa Sjöblom, Persson & Co, Storviks kreditbolag Wikblom, Berglin & Co samt Gnarps kreditbolag J. Åhs & Co. Jfr texten.

samt 2 hästskötare; och består polisstyrkan numera af 1 poliskommissarie, 5 öfverkonstaplar, 3 inspektionskonstaplar, 2 detektivkonstaplar, 43 ordinarie konstaplar, 6 extra konstaplar och 2 hästskötare.

Beträffande *fackföreningsrörelsen bland arbetare*, kan nämnas, att i Gäfle finnas följande »Gäfle arbetarekommun» tillhörande föreningar, nämligen bagarnes, bleck- och plåtslagarnes, bokbindarnes, bryggeriarbetarnes, brädgårdsarbetarnes, gjutarnes, glasblåsarnes, hamn- och kolarbetarnes, järn- och metallarbetarnes, kakelugnsmakarnes, målarnes, möbelsnickarnes, skomakarnes, skräddarnes, snickerifabriksarbetarnes, typografernas samt sadelmakarnes och tapetserarnes fackföreningar jämte Gäfle kvinnoklubb; och uppgår antalet af arbetarekommunens medlemmar till omkring 1,000.

Söderhamn. De förut omnämnda utfyllningsarbetena i s. k. Flaket hafva under perioden fortsatts. Det utfyllda området vid Granskär utgör omkring 195,200 kvadratmeter, och har af det färdigfyllda området till brädgårdsplatser upplåtits en areal af 70,100-406 kvadratmeter.

Genom delning af äldre tomter har tomternas antal ökats med 15, så att antalet numera uppgår till 1,173, där-af 507 äro bebyggda. Ehuru byggnadsverksamheten under perioden icke kan betecknas såsom liflig, har dock den förut omförmälda bostadsbristen i följd af vissa omständigheter,

särskildt folkmängdens minskning, icke varit särdeles kännbar. Bland större och pryddigare *nybyggnader* kunna nämnas sjömanshusets byggnad vid Köpmangatan, Bergvik och Ala nya aktiebolags byggnad vid Kyrkogatan samt Söderhamns badhus. Taxeringsvärdet å annan fastighet än jordbruksfastighet utgjorde vid periodens slut 10,538,800 kronor.

För återvinnande af staden fränhänd *donationsjord* lät staden under loppet af år 1901 emot innehafvare af dylik jord uttaga omkring 327 särskilda stämningar. Ungefär 120 af de sålunda uppkomna tvistemålen blefvo sedan förlikningsvis afgjorda enligt villkor antagna af stadsfullmäktige den 1 april 1902 och godkända af Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 31 oktober samma år. Beträffande flertalet af de öfriga målen enade sig slutligen stadsfullmäktige den 9 juni 1905 om ett beslut, enligt hvilket på vissa uppställda villkor äganderätt till då ifrågavarande slag af donationsjord skulle kunna bekräftas och rätter innehafvare erkännas såsom ägare till jorden; och var detta beslut, som till Kungl. Maj:t för fastställelse öfverlämnats, vid periodens slut på nådig pröfning beroende.

Anläggandet af en *vattenledning* för staden påbörjades år 1902 och afslutades under år 1904. Vattnet erhålles från en sandås väster om staden och pumpas upp till en å västra stadsberget anordnad reservoar, hvarifrån det sedan utrinnes i hufvudröret. Detta nät hade vid slutet af år 1905 en längd af 12,800 meter med 86 brandposter, 41 afstängningsventiler och 226 servisleddningar. Vatten är inledt i 51.7% af hela antalet bebyggda tomter. Bokförda värdet af anläggningen var vid 1905 års slut 391,837 kr. 31 öre.

I samband med vattenledningsrörelsens nedläggande har äfven *dräneringsröret* omlagts och utvidgats. Vid slutet af år 1905 var dess längd inom staden vid ån 10,570 meter och inom reglerade området vid Stugsund 1,039 meter. Dess bokförda värde utgjorde vid samma tidpunkt 175,699 kr. 82 öre.

Å stadens skogsmark, som uppgår till ungefär 2,961.6 hektar, hafva under perioden omkring 160.51 hektar blifvit besädda med tall- och granfrö. Härjämte har genom dikning torrlagts kärr- och myrmark till en areal af 29.616 hektar. Under perioden hafva, utom ved för stadens behof, afverkats omkring 21,000 träd, hvaraf inkomsten användts för stadens vattenledning.

Tab. T. Högbo folkbanks (kreditbolags) rörelse åren 1901—1905.

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Lån, utgifna	49,143	59,650	36,775	37,330	28,853
» inbetalda	25,147	36,640	44,484	37,036	24,165
Imrikes växlar, diskonterade	118,314	94,357	68,747	123,618	141,130
» » inifrån	115,808	105,840	68,767	106,499	137,318
Deposition, insatt	14,375	9,500	4,000	3,800	20,900
Sparkassn, insatt	23,883	24,360	26,774	36,526	29,166
» uttaget	16,123	23,939	16,229	24,998	27,114

Ann. Högbo folkbank benämndes från och med år 1904 Högbo kreditbolag Hedén, Henriksson & Co. Jfr texten.

Tab. U. Gäfle—Dala och Hälsinglands städers hypoteksföreningars samt Gäfle inteckningsgarantiaktiebolags rörelse i Gäflborgs län åren 1901—1905.

År.	Gäfle—Dala hypoteksförenings rörelse i Gäflborgs län.			Hälsinglands städers hypoteksförening.				Gäfle inteckningsgarantiaktiebolag.	
	Antal delägare.	Berättigad delaktighet. Kronor.	Utgifna amorteringslån. Kronor.	U t l ä n a d e m e d e l .				Utlämnade amorteringslån. Kronor.	Å amorteringslån inbetaldt. Kronor.
				I Söderhamn. Kronor.	I Hudiksvall. Kronor.	I Bollnäs. Kronor.	Summa. Kronor.		
1901	1,258	4,926,150	4,883,050	631,650	370,050	—	1,001,700	90,000	32,469
1902	1,292	5,459,950	5,427,950	679,050	370,050	—	1,049,100	47,400	31,017
1903	1,236	4,971,550	4,944,650	679,050	370,050	—	1,049,100	29,250	37,420
1904	1,235	4,943,050	4,916,150	633,900	369,550	35,000	1,038,450	116,000	85,175
1905	1,228	5,171,950	5,145,550	640,500	362,200	57,000	1,059,700	33,750	64,530

Kostnaderna för underhåll och anläggning af vägar, broar, gator och allmänna platser hafva uppgått till följande belopp: år 1901 13,119 kr. 73 öre, år 1902 12,457 kr. 75 öre, år 1903 14,152 kr. 27 öre, år 1904 25,407 kr. 2 öre och år 1905 16,665 kr. 69 öre.

I den tillämnade Östkustbanan har staden tecknat aktier till belopp af 220,000 kronor.

Till förbättring af stadens hamnar hafva under perioden åtskilliga arbeten blifvit verkställda eller beslutade, såsom uppuddring och fördjupning af farleden öfver Flaket och i stadsån, breddning af farleden öfver Flaket och uppuddring i Flaket mellan farleden och brädgårdarne på södra sidan för en kostnad af 47,839 kr. 5 öre, breddning af farleden emellan Stugsundshamnen och Flaket för en kostnad af 5,500 kronor, fördjupning af Stugsundshamnen för en kostnad af 34,325 kr. 67 öre, ombyggnad af västligaste delen af kajsträckan i Stugsundshamnen för en kostnad af 61,481 kr. 47 öre samt den östra delens af nämnda kajsträcka ombyggnad till stenkaj för en beräknad kostnad af 266,000 kronor.

Hamntaxa för Söderhamn, gällande till utgången af år 1908, är på grund af nådigt bref den 21 mars 1905 utfärdad den 22 april samma år.

Bland stadens arbetare finnas 11 s. k. fackföreningar med ett sammanlagdt antal af 401 medlemmar.

Under perioden har uppförts ett epidemisjukhus för en kostnad af 41,693 kr. 17 öre, hvarjämte stadens gamla sjukhuspaviljong undergått reparation för en kostnad af 6,325 kr. 84 öre.

För en kostnad af 15,134 kr. 62 öre har ett renhållningsverk blifvit inrättadt; och har en renhållningsstadga för staden den 17 maj 1904 blifvit af Länsstyrelsen fastställd.

Under perioden hafva på stadens invånare utdebiterats följande belopp dels för kommunens, församlingens och fattigvårdens behof, dels i prästlöne medel:

	För kommunens m. m. behof.	Prästlöne medel.
År 1901	kr. 239,194.36	10,518.12
» 1902	» 256,887.24	13,102.42
» 1903	» 240,501.47	11,166.58
» 1904	» 239,168.83	11,959.34
» 1905	» 276,670.77	13,371.67

Enligt drätselkammarens räkenskaper har stadens finansiella ställning under perioden varit följande:

	Tillgångar.	Skulder.	Behållning.
År 1901	kr. 2,785,140.96	1,725,058.58	1,060,082.38
» 1902	» 2,972,843.21	1,878,974.88	1,093,868.33
» 1903	» 3,254,508.29	1,970,478.02	1,284,030.27
» 1904	» 3,328,432.83	1,994,773.26	1,333,659.57
» 1905	» 3,430,781.54	2,025,033.52	1,405,748.02

Om i staden timade eldsvådor eller tillbud därtill är lämnad följande uppgift:

	Eldsvådor ell. tillbud.	Uppbrunna hus.		Eldsvådor ell. tillbud.	Uppbrunna hus.
År 1901	7	3	År 1904	3	1
» 1902	8	5	» 1905	6	1
» 1903	5	1			

Hudiksvall. Byggnadsverksamheten i staden har under femårsperiodens senare del varit ganska liflig. Sålunda hafva 40 nya hus uppförts och 20 nya tomter blifvit bebyggda. Äfven i stadens affärs- och näringslif har en större lifaktighet och tecken till framåtskridande kunnat förmärkas.

Under perioden har vattenledning i staden anlagts, hvarjämte fullständigt dräneringssystem blifvit genomfördt. Vattenledningen har en längd af 17,178 meter, och uppgick vid periodens slut kostnaden för densamma till 309,100 kronor. Kostnaden för afloppsledningen, som har en längd af 14,700 meter, utgjorde vid samma tid 114,850 kronor. Uti 356 hus voro vatten- och afloppsledningar införda.

Renhållningsstadga för staden har den 12 maj 1905 blifvit af Länsstyrelsen fastställd.

Enligt kungligt bref den 18 november 1904 har rådstufvurättens sammansättning undergått den förändring, att i stället för förutvarande två illiterata rådmän skall i staden finnas en litterat rådmän.

Lämpliga lokaler för rådstufvurätten och magistraten jämte stadens polis samt stadsfullmäktige och drätselkammaren hafva under år 1905 blifvit förhyrda i ett af Hudiksvalls sparbank uppfördt hus.

För kommunens behof hafva under femårsperioden utdebiterats följande belopp: år 1901 114,891 kr. 44 öre, år 1902 117,818 kr. 2 öre, år 1903 116,491 kr. 69 öre, år 1904 126,764 kr. 57 öre och år 1905 150,663 kr. 1 öre.

Bollnäs municipalsamhälle. De bebyggda tomterna i detta samhälle äro till antalet 52, och uppgår boningshusens antal till 78. Byggnadsordning för samhället fastställdes den 31 mars 1904.

Antalet af samhällets mantalsskrifna invånare har under perioden ökats från 785 till 1,031.

Sammanlagda taxeringsvärdet å annan till samhället hörande bevillningsskyldig fastighet än jordbruksfastighet

Tab. V. Lifränte- och kapitalförsäkringsanstaltens i Gäfleborgs län rörelse åren 1901—1905.

År.	Insättningar under året, i kronor.			Behållning vid årets slut, i kronor.					
	För beredande af lifränta.	För bildande af kapital.	Summa.	Besparingsfonden.	Lifräntefonden.	Förvaltningsfonden.	Reservfonden.	Förfallna medel m. m. ¹⁾	Summa.
1901	21,029	8,324	29,353	685,734	21,376	9,012	3,277	2,338	721,737
1902	20,573	8,168	28,741	720,655	31,115	9,012	3,515	2,371	766,668
1903	19,697	11,586	31,283	777,295	30,865	9,012	3,654	2,543	823,369
1904	25,161	10,292	35,453	830,845	29,285	9,012	3,899	3,392	876,433
1905	26,955	8,343	35,298	877,835	33,037	9,012	3,294	3,831	927,009

¹⁾ Utgöres helt och hållet af förfallna medel utom arfvinst af 242 kr. år 1903 samt 472 kr. år 1905 äfvensom en annan post, å 328 kr., år 1903.

uppgick år 1901 till 868,200 kronor, år 1902 till 878,600, år 1903 till 1,036,400, år 1904 till 1,066,600 och år 1905 till 1,083,400 kronor.

Till betäckande af samhällets utgifter hafva följande belopp under perioden *utdebiterats*, nämligen för år 1901 3,932 kr. 90 öre, för år 1902 4,694 kr. 69 öre, för år 1903 4,736 kr. 80 öre, för år 1904 6,037 kr. 59 öre och för år 1905 7,748 kr. 80 öre.

Vid slutet af år 1905 uppgingo samhällets bokförda tillgångar till 14,106 kr. 33 öre och skulderna till 2,829 kr. 68 öre.

Enligt hvad förut omförmäts, har samhället vid början af år 1906 trädt i utöfning af beviljade *köpingsrättigheter*; och äro kommunalstadgar för köpingen den 29 december 1905 af Länsstyrelsen utfärdade.

Ljusdals municipalsamhälle. Under perioden hafva inom samhället uppförts 22 boningshus, och uppgår numera boningshusens antal till 132.

Inom samhället voro *mantalsskrifna* vid periodens början 1,441 och vid dess slut 1,603 personer.

Enligt 1905 års taxeringslängd för Ljusdals socken tillhörde detta samhälle 31 jordbruksfastigheter med ett sammanlagdt *taxeringsvärde* af 174,000 kronor och 124 andra fastigheter med ett sammanlagdt taxeringsvärde af 912,300 kronor.

Hufvudsakligen till bestridande af kostnader för samhällets dränering, anläggning af trottoarer och gångbanor, gatubelysning och brandväsen äfvensom för upprättande af ny regleringsplan för samhället hafva på de skattskyldige *utdebiterats*: år 1901 3,336 kr. 48 öre, år 1902 3,379 kr. 76 öre, år 1903 4,294 kr. 80 öre, år 1904 4,667 kr. 40 öre och år 1905 4,685 kr. 20 öre.

Vid femårsperiodens slut hade samhället tillgångar till ett värde af 37,621 kr. 43 öre samt inga skulder.

Fråga om samhällets ombildande till köping är under behandling.

Gäfle slott i Landskansliet och Landskontoret den 31 december 1906.

HUGO E. G. HAMILTON.

C. M. Ström.

J. J. Smith.

Tab. 1.

FOLKMÄNGDEN I GÄFLEBORGS LÄN ÅREN 1901—1905.

1.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.		
		Kyrkoskrifna folkmängden (enligt prästerskapets uppgifter den 31 december).			Mantalskrifna folkmängden (enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motsstående år).												
					Hela mantalskrifna folkmängden.			Där af fria från mantalspenningar.									
								Värfvadtmansk.	Af särskilda orsaker befriade.		Underåriga.		Summa (fria från mantalspenningar).				
		Mankön.	Kvinnkön.	Summa.	Mankön.	Kvinnkön.	Summa.	Mankön.	Mankön.	Kvinnkön.	Mankön.	Kvinnkön.	Mankön.	Kvinnkön.	Summa.		
Landsbygden	år 1901	97,904	97,008	194,912	97,236	96,486	193,722	—	3,526	7,085	40,932	39,422	44,458	46,507	90,965		
	1902	98,232	97,568	195,800	97,835	97,372	195,207	—	3,575	7,131	41,199	39,734	44,774	46,865	91,639		
	1903	98,139	97,935	196,074	97,783	97,860	195,643	—	3,614	7,171	41,073	39,828	44,687	46,999	91,686		
	1904	98,686	98,422	197,108	98,209	98,326	196,535	—	3,701	7,149	40,860	39,640	44,561	46,789	91,350		
	1905	99,552	99,327	198,879	99,170	99,025	198,195	—	3,645	7,019	40,882	39,714	44,527	46,733	91,260		
Gäflö stad	år 1901	14,186	15,960	30,146	14,203	16,068	30,271	—	190	648	5,609	5,512	5,799	6,160	11,959		
	1902	14,308	16,232	30,540	14,303	16,289	30,592	—	195	629	5,656	5,578	5,851	6,207	12,058		
	1903	14,248	16,292	30,540	14,251	16,312	30,563	—	189	633	5,749	5,599	5,938	6,232	12,170		
	1904	14,387	16,389	30,776	14,423	16,424	30,847	—	187	618	5,836	5,630	6,023	6,248	12,271		
	1905	14,458	16,384	30,842	14,449	16,529	30,978	—	222	745	5,917	5,707	6,139	6,452	12,591		
Söderhamns stad	år 1901	5,659	5,833	11,492	5,764	5,957	11,721	—	221	449	2,390	2,383	2,611	2,832	5,443		
	1902	5,600	5,860	11,460	5,680	5,956	11,636	—	158	319	2,340	2,343	2,498	2,662	5,160		
	1903	5,505	5,809	11,314	5,606	5,941	11,547	—	144	252	2,305	2,280	2,449	2,532	4,981		
	1904	5,475	5,810	11,285	5,528	5,894	11,422	—	134	250	2,232	2,213	2,366	2,463	4,829		
	1905	5,446	5,776	11,222	5,518	5,879	11,397	—	133	266	2,231	2,231	2,364	2,497	4,861		
Hudiksvalls stad	år 1901	2,305	2,565	4,870	2,314	2,579	4,893	—	87	178	917	899	1,004	1,077	2,081		
	1902	2,273	2,579	4,852	2,274	2,588	4,862	—	97	185	896	899	993	1,084	2,077		
	1903	2,320	2,601	4,921	2,307	2,618	4,925	—	80	186	864	891	944	1,077	2,021		
	1904	2,409	2,638	5,047	2,424	2,688	5,112	—	82	172	897	920	979	1,092	2,071		
	1905	2,488	2,722	5,210	2,510	2,750	5,260	—	75	165	909	932	984	1,097	2,081		
Hela länet	år 1901	120,054	121,366	241,420	119,517	121,090	240,607	—	4,024	8,360	49,848	48,216	53,872	56,576	110,448		
	1902	120,413	122,239	242,652	120,092	122,205	242,297	—	4,025	8,264	50,091	48,554	54,116	56,818	110,934		
	1903	120,212	122,637	242,849	119,947	122,731	242,678	—	4,027	8,242	49,991	48,598	54,018	56,840	110,858		
	1904	120,957	123,259	244,216	120,584	123,332	243,916	—	4,104	8,189	49,825	48,403	53,929	56,592	110,521		
	1905	121,944	124,209	246,153	121,647	124,183	245,830	—	4,075	8,195	49,939	48,584	54,014	56,779	110,793		

Tab.

ALLMÄNNA VÄGAR OCH SKJUTSNING

a) Längd af allmänna vägar och kostnad för deras underhåll

1. Väghållningsdistrikt.	3. Väglängd.		4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. V ä g f y r k a r.								12. Uppskattad kostnad för vägunderhåll in natura (den tid mark är bar).	13. 14. Vägskatt pr vägfyrk.		
	2. Landsväg (med broar).	Bygdeväg (med broar).	Å jordbruksfastighet med vägunderhåll in natura.	Å ännu ej till vägunderhåll indelad jordbruksfastighet.	Å statsens allmänningsskogar.	Å menigheters allmänningsskogar.	Å frälseränta.	Å annan fastighet.	Å inkomst.	Summa vägfyrkar.		Å vägfyrkar enligt kol. 4.	Å vägfyrkar enligt kol. 5-10.	
														Kilometer.
Gästriklands Östra tingslaga	230 727	—	157,444	3,709	—	—	—	—	32,770	31,670	228,593	14,764 57	6	13
Gästriklands Västra tingslaga	240 382	180 065	164,045	6,619	1,000	—	118	—	24,420	43,767	239,969	10,642 80	6	12
Södra Hälsinglands Östra tingslaga	64 954	103 434	63,179	4,036	37	—	—	—	15,321	47,504	130,077	13,997 00	12	22
Södra Hälsinglands Västra tingslaga	—	170 394	138,820	13,813	573	—	3	—	9,619	26,742	189,570	16,997 00	6	17
Enångers tingslaga	30 276	48 526	27,441	—	—	—	—	—	4,196	5,133	36,770	8,085 49	15	42
Forsa	25 198	140 977	61,327	4,069	875	—	—	—	8,006	11,196	85,473	13,398 88	37	57
Bergsjö	39 100	150 512	76,787	—	—	—	—	—	5,232	10,098	92,117	29,890 07	11	46
Delsbo	—	213 030	67,027	—	37	—	—	—	2,766	4,596	74,426	12,858 60	15	34
Arbrå o. Järfö	83 634	28 151	56,319	3,757	—	—	—	—	9,953	4,185	74,214	5,351 69	7	16
Ljusdala	—	409 400	129,786	—	8,946	4,557	—	—	5,278	19,803	168,370	30,599 00	17	41
Summa å landet	714 271	1,444 489	942,175	36,003	11,468	4,557	121	—	117,561	207,694	1,319,579	156,585 10	—	—
I städerna	11 690	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

b) Väganläggningar och kostnad därför under åren 1901—1905.

26. Allmänna vägar.	27. 28. Längd af under åren 1901—1905		29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. Kostnad för under åren 1901—1905									
	fulländade och godkända nya vägar.	omlagda eller förbättrade vägsträckor.	fulländade och godkända nya vägar.				omlagda eller förbättrade vägsträckor.					
			Af statsmedel	Af väggassors medel.	Af andra medel.	Summa.	Af statsmedel.	Af väggassors medel.	Af andra medel.	Summa.		
Kilometer.	Kilometer.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Landsvägar	—	3) 3 680	—	—	—	—	—	—	9,300 00	1,416 25	10,047 97	20,764 22
Bygdevägar	138 795	15 251	17,900 00	8,325 00	7,000 00	33,225 00	31,700 00	51,705 26	7,590 80	—	90,996 06	
Städers vägar	3) 7 420	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	146 215	18 931	17,900 00	8,325 00	7,000 00	33,225 00	41,000 00	53,121 51	17,638 77	—	111,760 28	

1) I vägskatten inräknas (i kol. 16) äfven bidrag af vägfyrkar enligt kol. 5.

2) Bland väggassans inkomster och utgifter inräknas icke statsbidraget (10 %) till vägunderhållet in natura.

3) Häri ingå äfven omlagda och förbättrade vägar. Om kostnaderna för anläggning och underhåll af städernas vägar, gator m. m. lämnas uppgifter å sid. 27 och 29.

2.

I GÄFLEBORGS LÄN ÅREN 1901—1905.

samt vägkassornas inkomster och utgifter m. m. år 1905.

15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	1.
Vägkassans behållning (+) eller brist (—) vid årets början.	Vägkassans inkomster.				Vägkassans utgifter.					Vägkassans behållning (+) eller brist (—) vid årets slut.	Väghållningsdistrikt.
	Vägs katt. ¹⁾	Statsbidrag. ²⁾	Öfriga inkomster.	Summa inkomster.	Förvaltningskostnader.	Ersättning till snöploglagen.	För vägars anläggning, omläggning, brobyggnad.	Öfriga utgifter. ³⁾	Summa utgifter.		
Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
+ 9,092.34	20,984.62	—	366.49	21,351.01	1,212.33	13,423.20	1,898.35	2,854.17	19,388.05	+ 11,055.30	Gästriklands Östra tingslags.
+ 6,755.61	22,702.50	—	828.51	23,531.01	763.55	14,735.60	6,826.30	947.43	23,272.88	+ 7,013.74	Gästriklands Västra tingslags.
+ 10,355.00	23,170.00	—	1,112.00	24,282.00	595.00	14,841.00	4,964.00	1,178.00	21,578.00	+ 13,059.00	Södra Hälsinglands Östra tingslags.
+ 1,259.00	18,706.00	—	14,292.00	32,998.00	788.00	12,743.00	18,370.00	2,760.00	34,661.00	— 404.00	Södra Hälsinglands Västra tingslags.
+ 2,114.10	8,068.60	—	332.54	8,401.14	314.40	4,881.25	2,634.54	302.88	8,133.07	+ 2,332.17	Enångers tingslags.
— 7,308.79	35,368.35	3,800.00	76.57	39,244.92	465.00	22,297.60	4,017.56	1,352.69	28,132.85	+ 3,803.28	Forsa »
+ 12,626.08	15,665.19	—	398.42	16,063.61	353.70	14,793.39	3,618.32	221.91	18,987.32	+ 9,702.37	Bergsjö »
+ 6,547.93	12,560.87	—	236.04	12,796.91	449.90	9,617.61	4,104.84	605.39	14,777.74	+ 4,567.10	Delsbo »
+ 2,975.75	6,642.06	—	244.55	6,886.61	314.20	4,770.09	—	406.10	5,490.39	+ 4,371.97	Arbrå o. Järfö »
+ 55,100.00	35,971.00	—	1,866.00	37,837.00	573.00	14,005.00	—	5,198.00	19,776.00	+ 73,161.00	Ljusdals »
+ 99,517.02	199,839.09	3,800.00	19,753.12	223,392.21	5,829.08	126,107.74	46,433.91	15,826.57	194,197.30	+ 128,711.93	Summa å landet.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	I städerna.

c) Skjutsanstalter och skjutslega vid 1905 års slut.

d) Vid skjutsning utgångna hästar under åren 1901—1905.

Skjutslega pr nymil.	37.		38.	39.	40.	41.	42.
	Gästgifverier		Skjutsstationer		Summa skjutsanstalter.		
	med	utan	med	utan			
	entreprenad.		entreprenad.				
	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.		
Med entreprenadbidrag 1.90 kr.	32	—	11	—	43		
Utan » 1.90 »	2	—	—	—	2		
Summa skjutsanstalter	34	—	11	—	45		
däraf: vid landsvägar	17	—	5	—	22		
vid byglevägar	17	—	3	—	20		
i städer	—	—	3	—	3		
Anstalter för endast sjöskjuts	—	—	—	—	—		

År.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.
	I kungs- och krono-skjuts.	Vid gästgifverier		Vid skjutsstationer		Summa utgångna hästar.	
		med	utan	med	utan		
	entreprenad.		entreprenad.				
	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.
1901	—	19,324	—	3,593	—	—	22,917
1902	—	18,588	—	3,223	—	—	21,811
1903	—	20,571	—	3,082	—	—	23,653
1904	—	20,131	—	2,748	—	—	22,879
1905	—	20,081	—	2,776	—	—	22,857
Summa hästar	—	98,695	—	15,422	—	—	114,117

Tab. 4.

EGENDOMAR AF FIDEIKOMMISSNATUR I GÄFLEBORGS LÄN ÅR 1905.

1. Fideikommissinnehafvarens namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Stad.	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrätt- ningar.	11. 12. 13. 14. T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)			
			Krono.	Skatte.	Frälse.		Summa.			å jordbruks- fastighet.	å annan fastighet (utom frälseränta).	å frälse- ränta.	Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	All- mänt frälse.							
Bayard, V.	Joachimsmark.	Gäffe.	—	—	—	—	—	1	—	9,000	—	—	9,000
Waldeström, G. F.	Karinsång	'	—	—	—	—	—	1	—	5,400	—	—	5,400
		Summa	—	—	—	—	—	2	—	14,400	—	—	14,400

Tab. 5.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I GÄFLEBORGS LÄN ÅR 1905.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrätt- ningar (fastig- heter i städer).	11. 12. 13. 14. T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)					
			Krono.	Skatte.	Frälse.		Summa.			å jordbruks- fastighet.	å annan fastighet (utom frälseränta).	å frälse- ränta.	Summa.		
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	All- mänt frälse.									
Aktiebolaget Gästriklands yllefabrik	Finnäs	Jäderbo.	—	0 050	—	—	0 050	—	1	1,000	75,000	—	79,000		
Aktiebolaget Järbo snickerifabrik . .	Djupdal	'	—	0 021	—	—	0 021	—	2	2,300	22,000	—	24,300		
Aktiebolaget Maria Lundebergs arf- vingar	Högbo bruk med underly- dande hemman . . . . . Strömsholm . . . . . Hagen n:r 1	Högbo. Hille. Valbo.	—	1 321	—	—	1 321	1	1	128,900	2,500	—	139,400		
			—	—	—	—	—	—	—	600	4,500	—			
Aktiebolaget Iggesunds bruk	Iggesunds bruk m. m. . . . Nianfors bruk m. m. . . . Öfverberge, Delåskog m. m. . . . Ölsund m. m. . . . . Korpåsen . . . . . Ånga m. m. . . . . Källsjö m. m. . . . . Hofsberg n:r 3 m. m. . . . Hällås n:r 1 m. m. . . . . Föne n:r 8 m. m. . . . . Mörtsjö n:r 3 m. m.	Njutånger. Nianfors kapell. Idenor. Forsa. Hassela. Bjuråker. Delsbo. Ljusdal. Ramsjö. Färila. Arbrå.	—	5 668	—	—	26 866	1	20	178,300	1,366,500	—	2,962,300		
			—	7 255	—	—		4	5	201,800	47,100	—			
			—	—	—	—		2	—	6,200	—	—			
			—	1 359	—	—		5	—	40,700	—	—			
			—	0 152	—	—		—	—	9,600	—	—			
			—	9 210	—	—		8	5	386,100	22,500	—			
			—	0 226	—	—		1	—	13,500	—	—			
			—	0 346	—	—		—	—	386,100	—	—			
			—	2 218	—	—		—	—	250,900	—	—			
			—	0 120	—	—		—	—	20,700	—	—			
			—	0 312	—	—		—	—	32,300	—	—			
Aktiebolaget Lingbo gjuteri	—	Skog.	—	—	—	—		—	1	2	—	35,000		—	35,000
Aktiebolaget Lingbo tegelbruk . . .	—	'	—	—	—	—		—	—	1	—	5,000		—	5,000
Aktiebolaget Norrborns tegelbruk . .	—	Bollnäs.	—	0 166	—	—	—	1	1	3,600	2,000	—	5,600		

Tab. 5. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I GÄFLEBORGS LÄN ÅR 1905.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal- satt jord.	10. Antal verk och inrätt- ningar (fastig- heter i städer).	11. 12. 13. 14. T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)				
			Krono.	Skatte.	Frälse.		Summa.			å jord- bruks- fastighet.	å annan fastighet (utom fräl- seränta).	å frälse- ränta.	Summa.	
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.								
Aktiebolaget Gnarps sågverksägare . . .	Gnarps masugn m. m. . .	Gnarps.	—	3·108	—	—	—	9	10	83,000	149,600	—	—	242,200
	Väster-Tanne m. m. . .	Bergsjö.	—	0·201	—	—	—	—	—	9,600	—	—	—	
Aktiebolaget Forså träpappfabrik . . .	Forså m. m.	Forså.	—	1·086	—	—	—	2	10	39,000	395,600	—	—	444,100
	Lillsjön	Delsbo.	—	0·307	—	—	—	—	—	9,500	—	—	—	
Aktiebolaget Nordenholms träföräd- lingsfabrik	Vij snickerifabrik	Hälsing-Tuna.	—	—	—	—	—	—	1	—	20,000	—	—	24,300
	Nr 124 i 4:e kv.	Hudiksvall.	—	—	—	—	—	—	1	—	4,300	—	—	
Aktiebolaget Ad. F. Hillman	Letsbo nr 1 m. m.	Ljusdal.	—	0·343	—	—	—	—	—	14,500	—	—	—	296,600
	Marichills och Grundviks ängsågar m. m.	Söderhamn.	—	—	—	—	—	1	2	8,600	273,500	—	—	
Aktiebolaget Laforsen	Håfra nr 5	Färila.	—	—	—	—	—	—	—	5,500	—	—	—	5,500
Aktiebolaget »Folkets hus»	Veckebo nr 2 och 5	»	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—	—	5,000
Aktiebolaget Svedens såg	Fornby, en lägenhet m. m.	Arbrå.	—	—	—	—	—	—	1	1,000	18,000	—	—	19,000
Aktiebolaget Strandberg & Tholander	Larsbo	Högbo.	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—	—	15,000
Aktiebolaget Åshammars snickeri- fabrik	Åshammar	Ofvansjö.	—	—	—	—	—	—	2	—	34,100	—	—	34,100
A. G. Apelgrens fastighetsaktiebolag	—	Bollnäs.	—	0·010	—	—	—	—	1	800	124,000	—	—	124,800
Bergvik och Ala nya aktiebolag	Kräftan m. m.	Ockelbo.	—	3·549	—	0·769	—	2	—	298,400	—	9,600	—	6,748,600
	Axmar bruk med underly- dande	Hamrånge.	—	10·971	—	1·500	—	—	5	805,200	362,600	8,300	—	
	—	Skog.	—	4·305	—	—	—	1	—	282,500	—	—	—	
	—	Söderala.	—	3·003	—	—	—	15	54	126,500	2,194,500	—	—	
	—	Hanebo.	—	0·086	—	—	—	—	—	2,400	—	—	—	
	—	Norråla.	—	—	—	—	—	2	2	13,000	62,000	—	—	
	—	Bollnäs.	—	0·188	—	—	—	1	3	5,100	6,500	—	—	
	—	Alfta.	—	1·448	—	—	—	7	—	96,200	—	—	—	
	—	Ofvånåker.	—	0·088	—	—	—	—	—	7,000	—	—	—	
	Baggbo nr 1 m. m.	Ljusdal.	—	15·623	—	0·312	—	—	1	1,252,500	40,800	—	—	
	Bävertjärn nr 1 m. m.	Ramsjö.	—	7·001	—	—	—	—	—	770,700	1,500	—	—	
	Veckebo nr 11 och 12	Färila.	—	0·131	—	—	—	—	—	7,100	—	—	—	
	Grufbyn nr 3 m. m.	Los.	—	1·369	—	0·120	—	—	—	160,500	8,000	—	—	
	Förånge nr 2 m. m.	Järfö.	—	0·766	—	0·781	—	—	—	91,400	—	—	—	
	Nyfors bruk	Arbrå.	—	—	—	—	—	—	—	—	2,000	—	—	
	Nr 153 och 154 i Norra kv., nr 32 i 4:e kv., del af nr 20 i 1:a kv., ma- gasin i Stugsund	Söderhamn.	—	—	—	—	—	—	5	—	134,300	—	—	
Bombus ordensbyggnadsaktiebolag	Kristinelund	Valbo.	—	—	—	—	—	—	—	—	12,000	—	—	12,000
Bollnäs elektriska belysningsaktie- bolag	—	Bollnäs.	—	—	—	—	—	—	1	—	18,000	—	—	18,000
Bollnäs nya bryggeriaktiebolag	—	»	—	0·063	—	—	—	1	1	5,200	107,000	—	—	112,200
Bollnäs enskilda läroverks byggnads- aktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	13,000	—	—	13,000
Bollnäs ångsågs aktiebolag	—	»	—	0·354	—	—	—	—	7	10,200	125,500	—	—	191,900
	Thebacken nr 3	Söderhamn.	—	—	—	—	—	—	1	—	56,200	—	—	
Bjusnäs mejeriaktiebolag	Bjusnäs	Delsbo.	—	—	—	—	—	—	1	—	2,500	—	—	2,500
Böle såg- och kvarnaktiebolag	Böle såg och kvarn	Forså.	—	—	—	—	—	—	1	—	40,000	—	—	40,000

Forsbacka handelsaktiebolag	Forsbacka hotell m. m.	Valbo.	—	—	—	—	—	—	—	58,000	—	58,000	
Forsbacka järnverks aktiebolag	Norrbo n:r 1 m. fl. hemman Lundeberga m. fl. hemman Grufbyggnader . . . . . Malmarbacka . . . . . Danshed . . . . . Forsbacka bruk med underlydande hemman	Hedesunda. Årsunda. Torsåker. Högbo. Ockelbo. Valbo.	—	2 925	—	—	—	18	—	197,300	2,300	—	
			—	6 675	—	—	—	1	—	319,100	4,000	—	
			—	—	—	—	—	—	—	—	6,800	—	
			—	—	—	—	—	—	—	—	900	—	
			—	—	—	—	—	1	—	200	—	—	
			—	3 095	—	0 513	13 208	15	12	309,200	1,311,000	1,800	2,152,600
J. A. Enhörnings trävaruaktiebolag	Hedsjö n:r 1 m. m.	Ramsjö.	—	0 687	—	—	0 687	—	—	87,300	—	—	87,300
Forsby kvarn- och träförädlingsaktiebolag	Blombacka	Hille.	—	—	—	—	—	—	2	—	15,500	—	15,500
Fastighetsaktiebolaget Bönsalen i Bro	—	Bollnäs.	—	—	—	—	—	—	—	200	25,900	—	26,100
Frälsningsarméns förlagsaktiebolag	—	Söderala. Ljusdal.	—	—	—	—	—	—	—	—	1,500	—	—
	Sörkämsta n:r 5, en lägenhet N:r 167 och 168 i Västra stadsdelen	Ljudiksvall.	—	—	—	—	—	—	1	—	10,000	—	15,500
Färila ångsågs aktiebolag	Skogsafsöndring å Svartvallen	Järfö.	—	—	—	—	—	—	—	1,800	—	—	1,800
Gammelstilla bruks aktiebolag	Saltspann . . . . . Västanbete m. fl. hemman Gammelstilla bruk med underlydande hemman	Öster-Färnebo. Årsunda.	—	0 400	—	—	—	—	—	20,800	—	—	—
			—	1 025	—	—	—	—	—	74,800	—	—	—
		Torsåker.	—	0 150	—	—	1 575	—	6	79,100	173,200	—	347,900
Gadö fabriks aktiebolag	Gadö	Valbo.	—	—	—	—	—	—	1	800	40,000	—	40,800
Gäffe bryggeriaktiebolag	Lindhem m. m. . . . . Furuviks hotell . . . . . Gustafsbro, åbyggnad och bryggeri	Högbo. Valbo. Gäffe.	—	—	—	—	—	—	—	—	11,000	—	—
			—	—	—	—	—	—	—	—	12,000	—	—
			—	—	—	—	—	—	1	—	410,600	—	433,600
Gäffe—Dala järnvägsaktiebolag	Storvik n:r 10 . . . . . Hotell Fenix, gårdarne n:r 144—146 i 3:e kv., 21— 23, 60, 61, 108, 109 i 4:e kv. samt vretar	Ofansjö.	—	0 200	—	—	—	—	—	6,400	—	—	—
		Gäffe.	—	—	—	—	0 200	—	1	—	267,700	—	274,100
Gäffe manufakturaktiebolag	Stig . . . . . Strömsbro fabrik, kvarn, magasin och 5 vretar	Hille.	—	0 400	—	—	—	1	2	56,000	212,000	—	—
		Gäffe.	—	—	—	—	0 400	7	18	15,500	818,600	—	1,102,100
Gäffe—Ockelbo järnvägsaktiebolag	Sätra grustag . . . . . Delar i en mängd vretar	Hille. Gäffe.	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—	—
			—	—	—	—	—	—	1	5,500	—	—	15,500
Gäffe ångbryggeriaktiebolag	Gustafsberg m. m. . . . . Rosenlund i Järfsta m. m. . . . . Gamla n:r 216, 220, 224 i 2:a kv., 67, 2/3 af 68, 71, 94 och 124 i d:o, 169 i 1:a kv. 2:a afd. och 71 i 3:e kv.	Högbo. Valbo. Skog.	—	—	—	—	—	—	—	—	6,600	—	—
			—	—	—	—	—	—	—	—	16,000	—	—
			—	—	—	—	—	—	1	—	10,000	—	—
		Gäffe.	—	—	—	—	—	—	1	400	785,700	—	818,700
Grundbo handelsaktiebolag	Grundbo	Högbo.	—	—	—	—	—	—	—	—	14,000	—	14,000
Gränsfors bruks aktiebolag	Gamsätter	Bergsjö.	—	—	—	—	—	—	3	—	10,600	—	10,600
Gysinge aktiebolag	Färnebo kungsäng	Öster-Färnebo.	—	—	—	—	—	1	—	3,000	—	—	3,000
Grundströms industriaktiebolag	—	Skog.	—	—	—	—	—	—	1	—	1,500	—	1,500
Hagatröms tegelbruks aktiebolag	Hagatröm	Valbo.	—	0 050	—	—	0 050	4	1	6,400	130,800	—	137,200
Hamrånge arbetareförenings aktiebol.	Vij	Hamrånge.	—	—	—	—	—	—	—	—	3,200	—	3,200
Hofors aktiebolag	Stubbängsudden i Lingbo. Hofors bruk med underlydande hemman . . . . . Uhrfors bruk med underlydande hemman . . . . . Kungsfors bruk med underlydande hemman	Årsunda. Torsåker. Ofvansjö. Jäderbo.	—	—	—	—	—	1	—	300	—	—	—
			—	17 150	—	0 500	—	4	11	1,001,800	1,908,700	3,300	—
			—	10 648	—	—	—	5	2	594,300	174,800	—	—
			—	0 185	—	—	28 483	2	2	23,100	34,500	—	3,740,800

Johannedals trävaruaktiebolag	Vrångrjörn	Hassela.	—	0 058	—	—	0 058	—	—	8,500	—	—	8,500
Järbo handelsaktiebolag	Djupdal	Jäderbo.	—	—	—	—	—	—	—	—	7,000	—	7,000
Kilafors järnverks aktiebolag	—	Söderala.	—	0 036	—	—	—	1	1,200	9,000	—	—	—
	—	Hanebo.	—	9 000	—	—	—	4	243,600	165,700	—	—	—
	—	Bollnäs.	—	4 979	—	—	—	201	307,200	5,400	1,300	—	—
	—	Alfta.	—	0 122	—	—	—	1	7,200	—	—	—	—
	N:r 170 i Norra kv.	Söderhamn.	—	—	—	—	14 137	—	—	8,200	—	—	748,800
Klosterns aktiebolag	Toreskog m. fl. hemman .	Torsåker.	—	2 017	—	—	—	—	112,800	600	—	—	—
	Årskog m. m.	Gnarps.	—	2 294	—	—	4 311	3	91,500	3,400	—	—	208,300
Kopparbergs och Hofors sågverks aktiebolag	Krogens torp	Jäderbo.	—	—	—	—	—	1	6,000	—	—	—	—
	Vij bruk med underlydande hemman	Ockelbo.	—	7 461	—	8 537	—	35	1,436,100	598,900	40,000	—	—
	Åmots bruk med underlydande hemman	Åmots kapell.	—	20 785	—	—	—	58	1,360,300	73,000	—	—	—
	Norrundets ångsäg med underlydande hemman	Hamrånge.	—	0 736	—	—	—	2	131,100	1,106,300	—	—	—
	Hilleviks bruk med underlydande hemman	Hille.	—	3 392	—	—	—	1	360,200	265,000	—	—	—
	—	Skog.	—	—	—	—	—	1	1,500	—	—	—	—
	—	Hanebo.	—	2 289	—	—	—	5	219,500	1,300	—	—	—
	—	Bollnäs.	—	1 044	—	—	—	253	665,800	20,000	—	—	—
	—	Alfta.	—	8 492	—	—	52 736	14	539,800	5,500	—	—	6,830,300
Korsnäs sågverks aktiebolag	Hade m. fl. hemman	Hedesunda.	—	0 175	—	1 600	—	13	174,200	2,600	5,700	—	—
	Kungsgården m. fl. hemman	Öster-Färnebo.	—	9 637	—	1 000	—	—	396,200	500	7,900	—	—
	Stormuren m. fl. hemman	Årsunda.	—	2 112	—	—	—	—	116,600	—	—	—	—
	Säfverånge	Högbo.	—	0 150	—	—	—	—	19,800	—	—	—	—
	Ulfsta m. fl. hemman	Ockelbo.	—	1 254	—	—	—	—	104,000	—	—	—	—
	Horskiftet i Totra	Hamrånge.	—	—	—	—	—	1	500	—	—	—	—
	Oslättfors bruk med underlydande hemman	Hille.	—	7 063	—	—	—	1	521,400	113,600	—	—	—
	Bomhus med underlydande hemman	Valbo.	—	4 813	—	—	—	28	603,300	1,538,900	—	—	—
	Finnberget n:r 1 m. m.	Los.	—	—	—	—	—	—	8,900	—	—	—	—
	Korsnäs såg m. m.	Gäffe.	—	—	—	—	—	—	—	1,251,200	—	—	—
	Egendomen Holmsund	,	—	—	—	—	27 804	—	109,700	—	—	—	4,975,000
Kungsgårdens sågaktiebolag	—	Norråla.	—	—	—	—	—	—	—	8,000	—	—	8,000
Källskärs aktiebolag	Björnsjö n:r 1 m. m.	Färila.	—	0 480	—	—	—	—	53,600	—	—	—	—
	Källskärs ångsäg m. m.	Söderhamn.	—	—	—	—	0 480	—	—	179,400	—	—	233,000
Lillviks handelsaktiebolag	Lillvik	Ofvansjö.	—	—	—	—	—	—	—	13,000	—	—	13,000
Ljusne-Voxna aktiebolag	—	Skog.	—	3 482	—	—	—	5	322,500	800	—	—	—
	—	Söderåla.	—	16 047	—	—	—	20	421,000	1,754,200	—	—	—
	—	Bollnäs.	—	3 750	—	—	—	4	82,900	55,100	—	—	—
	—	Alfta.	—	2 661	—	—	—	11	250,000	3,500	—	—	—
	—	Ovranåker.	—	1 654	—	—	—	52	216,000	7,500	—	—	—
	—	Voxna.	—	16 734	—	—	—	5	878,600	35,000	—	—	—
	Bår n:r 2 m. m.	Ljusdal.	—	0 625	—	—	—	—	38,000	—	—	—	—
	Viken n:r 1 m. m.	Ramsjö.	—	0 375	—	—	—	—	26,400	—	—	—	—
	Gällsjö n:r 1 m. m.	Färila.	—	2 091	—	—	—	—	319,900	—	—	—	—
	Brännmyra n:r 1 m. m.	Los.	—	6 433	—	0 255	—	—	962,400	5,000	—	—	—
	Ålfsätra n:r 2 m. m.	Järfös.	—	0 380	—	—	54 487	—	52,700	—	—	—	5,431,500
Ljusne älfs kolaktiebolag	—	Bollnäs.	—	0 510	—	—	0 510	—	16,800	—	—	—	16,800
Ljusdals goodtemplars nya aktiebolag	Gärde	Ljusdal.	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—	—	10,000
Lunds kvarnaktiebolag	Berglock	Forsa.	—	—	—	—	—	—	—	25,000	—	—	25,000
Lysoljeimportaktiebolaget i Gäffe	Gård i Sätra	Hille.	—	—	—	—	—	—	—	11,000	—	—	—
	Oljekällare å Sörby vret 186	Gäffe.	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—	—	—
	N:r 185, 190	Hudiksvall.	—	—	—	—	—	—	—	25,000	—	—	41,000
Långede ångsågs aktiebolag	Långede m. m.	Delsbo.	—	0 270	—	—	—	—	10,000	55,600	—	—	—
	N:r 14 i 4:e kv.	Hudiksvall.	—	—	—	—	0 270	—	—	6,400	—	—	72,000

Tab. 5. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I GÄFLEBORGS LÄN ÄR 1905.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrätt- ningar (fastig- heter i städer).	11. 12. 13. 14. T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)			
			Krono.	Skatte.	Frälse.		Summa.			å jordbruks- fastighet.	å annan fastighet (utom frälseränta).	å frälse- ränta.	Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	All- mänt frälse.							
Långrörs aktiebolag	—	Alfta.	—	1 063	—	—	—	2	—	53,600	—	—	—
	—	Ofvanåker.	—	1 760	—	—	—	3	2	89,200	1,600	—	—
	—	Voxna.	—	1 732	—	—	—	—	—	90,400	—	—	—
	Heden nr 5 m. m.	Ljusdal.	—	0 312	—	—	—	—	—	26,000	—	—	—
	Kroknäs nr 1 och 2	Ramsjö.	—	0 270	—	—	—	—	—	40,200	—	—	—
	Björnsjö nr 2 m. m.	Färila.	—	1 147	—	—	—	—	—	97,600	—	—	—
	Karlberg nr 1 m. m.	Los.	—	0 375	—	—	—	—	—	72,900	—	—	—
	Ljusvallen	Järfå.	—	—	—	—	—	—	—	600	—	—	—
	Långrörs ängsäg m. m.	Söderhamn.	—	—	—	—	—	2	2	2,300	300,100	—	774,500
Lötens sågverks aktiebolag	—	Rengsjö.	—	—	—	—	—	—	1	—	10,000	—	10,000
Mackmyra sulfittaktiebolag	Brunn	Hedesunda.	—	0 017	—	—	—	2	—	2,900	—	—	—
	Mackmyra sulfittfabrik med underlydande hemman	Valbo.	—	0 563	—	—	0 580	—	1	39,300	1,080,900	—	1,123,100
Marma sågverks aktiebolag	—	Söderala.	—	0 609	—	—	—	—	8	14,100	251,900	—	—
	—	Norråla.	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000	—	—
	Boda nr 1 m. m.	Ljusdal.	—	19 463	—	—	—	—	1	1,022,700	25,000	—	—
	Finneby nr 1 m. m.	Ramsjö.	—	2 778	—	—	—	—	—	351,700	—	—	—
	Föne nr 2 m. m.	Färila.	—	3 065	—	—	—	—	1	278,600	9,300	—	—
	Borrsjö nr 1 m. m.	Los.	—	0 812	—	—	—	—	—	60,400	—	—	—
	Snuggbo nr 1 m. m.	Järfå.	—	—	—	—	—	—	—	152,100	—	—	—
	1/3 i Edefors kvarn	Ljusdal.	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—	—
	Kasern vid Broberg, hyfferi m. m.	Söderhamn.	—	—	—	—	26 727	1	4	2,400	175,400	—	2 351,600
Midnäs trävaruaktiebolag	—	Segersta.	—	0 159	—	—	0 159	2	2	5,300	32,500	—	37,800
Nordiska cementvaruaktiebolaget	Hamre	Forsa.	—	—	—	—	—	—	1	—	14,000	—	14,000
Norelunds tegelbruks aktiebolag	Norelunds tegelbruk	Valbo.	—	0 021	—	—	0 021	3	1	13,000	100,000	—	113,000
Norråla hushållsförenings aktiebolag	—	Norråla.	—	—	—	—	—	—	2	—	5,000	—	5,000
Norra Hälsinglands järnvägsaktiebolag	Hänick	Harmånger.	—	—	—	—	—	1	—	600	—	—	600
Norrfly handelsaktiebolag	—	Hanebo.	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—	5,000
Norrviks ångsågs aktiebolag	Vrångtjärn	Hassela.	—	0 051	—	—	0 051	—	—	10,000	—	—	10,000
Nyrönningssåg- o. tegelbruksaktiebolag	Nyrönningssågs tegelbruk	Ofvansjö.	—	0 100	—	—	0 100	—	2	7,000	85,000	—	92,000
Ofvansjö mejeriaktiebolag	Ofvansjö mejeri	>	—	—	—	—	—	—	—	—	14,000	—	14,000
Ofvansjö trävaruaktiebolag	Åshammars såg	>	—	—	—	—	—	—	2	—	31,600	—	31,600
Porterbryggeriaktiebolaget i Gäfle	Karlsberg i Järfå	Valbo.	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—	—
	Nr 3, 4, 19—26 i 2:a kv.	Gäfle.	—	—	—	—	—	—	1	—	347,200	—	357,200
Ruonemo sågverks aktiebolag	—	Alfta.	—	0 010	—	—	0 010	3	2	2,000	81,000	—	83,000
Röstzåns träförädlingsaktiebolag	—	Bollnäs.	—	0 258	—	—	0 258	1	2	6,600	72,000	—	78,600
Sandarne aktiebolag	—	Söderåla.	—	0 526	—	—	—	9	7	23,000	480,000	—	—
	Lägenheten Kilen i Kärböle	Färila.	—	—	—	—	—	—	—	—	1,500	—	—
	Sandarne lastageplats m. m.	Söderhamn.	—	—	—	—	0 526	—	1	—	302,000	—	806,500
Sandvikens järnverks aktiebolag	Vida	Årsunda.	—	0 400	—	—	—	—	—	31,000	400	—	—
	Bergs kalkbrott	Torsåker.	—	—	—	—	—	—	—	6,000	—	—	—
	See m. fl. hemman	Ofvansjö.	—	0 431	—	—	—	1	—	30,700	1,000	—	—
	Sandvikens järnverk med underlydande hemman	Högbo.	—	2 088	—	—	—	9	19	182,200	5,531,700	—	—
	Hagen i Djupdal	Jäderbo.	—	—	—	—	2 914	1	—	1,500	—	—	5,784,500

Sandvika tegelbruks aktiebolag	—	Söderala.	—	0 166	—	—	0 166	—	1	5,600	30,000	—	35,600	
Saltviks trävaruaktiebolag	Saltviks såg m. m.	Idenor.	—	0 211	—	—	—	—	5	11,500	200,000	—	235,800	
	Sunnansjö m. m.	Delsbo.	—	0 731	—	—	0 942	—	—	24,300	—	—		
Sée fabriks aktiebolag	Sée fabrik	Ofansjö.	—	—	—	—	—	—	2	—	70,000	—	70,000	
Skogens kolaktiebolag	Danshed	Ockelbo.	—	—	—	—	—	—	—	—	4,100	—	172,100	
		Skog.	—	0 109	—	—	—	—	1	—	8,200	—		
		Hanebo.	—	—	—	—	—	—	1	—	2,700	—		
		Bollnäs.	—	1 521	—	—	—	—	6	1	72,700	2,000		
		Delsbo.	—	1 061	—	—	—	—	3	—	13,100	—		
		Ljusdal.	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—		
		Ramsjö.	—	—	—	—	—	—	—	1	1,700	12,000		
		Järfö.	—	—	—	—	—	—	—	—	7,900	—		
Skogsmark på evärdlig tid	Skogsmark på evärdlig tid	Ljusdal.	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—			
Holmsveden	Holmsveden	Ramsjö.	—	—	—	—	—	—	—	1,700	12,000			
Karajö n:r 6 m. m.	Karajö n:r 6 m. m.	Järfö.	—	0 390	—	—	—	—	—	7,900	—			
Kyrkbyn n:r 16	Kyrkbyn n:r 16	Arbrå.	—	0 500	—	—	—	—	—	18,400	—			
Djupa n:r 3 m. m.	Djupa n:r 3 m. m.	Undersvik.	—	0 648	—	—	4 229	—	—	19,300	—			
Skästra ångsågs aktiebolag	Kramsted n:r 5 m. m.	Järfö.	—	2 191	—	—	2 191	—	2	48,200	62,000	—	110,200	
Stora Kopparbergs bergslags aktiebolag	Ingevara m. fl.	Hedesunda.	—	0 300	—	—	—	—	9	82,500	5,000	—	2,248,100	
		Gysinge bruk med underlydande hemman	Gysinge bruk med underlydande hemman	Öster-Färnebo.	—	4 007	—	1 200	—	5	300,300	1,011,300		—
		Åbacka ångsåg	Åbacka ångsåg	Ockelbo.	—	0 054	—	—	—	1	5,200	62,500		—
		Sandsjö n:r 4 och 5	Sandsjö n:r 4 och 5	Bollnäs.	—	1 750	—	—	—	116	—	775,900		—
				Los.	—	—	—	—	—	—	—	5,400		—
Storviks elektriska belysningsaktiebolag	Bergs kraftstation	Torsåker.	—	—	—	—	—	—	1	—	44,500	—	44,500	
Storviks sulfittfabriks aktiebolag	Storviks sulfittfabrik	Ofansjö.	—	—	—	—	—	—	1	—	1,185,400	—	1,185,400	
Strömbacka bruks aktiebolag	Håsta	Hälsing-Tuna.	—	0 489	—	—	—	—	1	13,600	25,000	—	1,797,300	
		Forsa.	—	0 469	—	—	—	—	1	15,000	7,000	—		
		Bergsjö.	—	0 598	—	—	—	—	—	—	36,500	—		
		Norrbo.	—	5 250	—	—	—	—	4	—	161,700	—		
		Bjuråker.	—	21 074	—	—	—	—	13	18	934,500	506,800		—
		Delsbo.	—	1 656	—	—	—	29 536	10	—	97,200	—		
					—	—	—	—	—	—	—	—		—
Ströms bruks aktiebolag	Söråkra m. m.	Rogsta.	—	4 448	—	—	—	—	2	237,400	—	—	2,930,200	
		llsbo.	—	0 948	—	—	—	—	2	—	50,400	—		
		Harmånger.	—	5 765	—	—	—	—	12	24	250,600	966,900		—
		Jättendal.	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1,900		—
		Bergsjö.	—	6 618	—	0 703	—	—	7	12	480,000	24,100		300
		Hassela.	—	5 135	—	—	—	23 617	64	4	909,600	9,000		—
Svedens aktiebolag	Svedens tegelbruk	Valbo.	—	0 100	—	—	0 100	—	2	5,000	142,000	—	147,000	
J. Svenssons bryggeriaktiebolag	N:r 52 o. 53 i Norra kv. m. fl. fastigheter	Söderala.	—	0 823	—	—	—	—	2	29,700	—	—	261,300	
		Norråla.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000		—
Svenska granitindustriaktiebolaget	Storbyn m. m.	Söderhamn.	—	—	—	—	0 323	1	6	10,200	216,400	—	261,300	
Söderfors bruks aktiebolag	Ålbo m. fl. hemman	Idenor.	—	0 250	—	—	0 250	—	3	3,800	20,000	—	23,800	
		Ön	Ön	Hedesunda.	—	19 804	—	3 350	—	—	1,707,500	109,500	13,200	
Söderfors bryggeriaktiebolag	Harnäs med underlydande hemman	Öster-Färnebo.	—	0 291	—	—	—	—	—	12,900	—	—	2,187,700	
		Valbo.	—	2 830	—	—	—	26 275	3	—	283,500	61,100		—
Torsåkers handelsaktiebolag	Fyllinge	Hedesunda.	—	—	—	—	—	—	—	—	9,000	—	9,000	
Transportaktiebolaget	Gustafsberg i Solberga	Torsåker.	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—	15,000	
Trävaruaktiebolaget Carlsvik	Norrbovallen	Norråla.	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—	5,000	
Trönö handelsaktiebolag	—	Bergsjö.	—	0 034	—	—	0 034	—	—	1,400	—	—	1,400	
		Trönö.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,000	—	4,000
Ad. Ungers industriaktiebolag	Bogården n:r 4 m. m.	Bollnäs.	—	1 773	—	—	—	—	11	85,800	335,400	—	1,001,100	
		Arbrå.	—	6 535	—	—	—	—	—	—	250,200	306,400		—
		Undersvik.	—	0 808	—	—	—	—	—	—	20,300	—		—
		Söderhamn.	—	—	—	—	—	9 116	—	1	—	3,000		—

Tab. 5. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I GÄFLEBORGS LÄN ÅR 1905.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrätt- ningar (fastig- heter i städer).	11. 12. 13. 14. T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)			
			Krono.	Skatte.	F r ä l s e.		Summa.			å jordbruks- fastighet.	å annan fastighet (utom fräl- seränta).	å frälse- ränta.	Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Uppsala-Margrethills järnvägsaktiebolag	Furnviksparken . . . . . Nr 49, 51 o. 70 i 1:a kv., gl. nr 38 i 1:a kv. 2:a afd., nr 13, 15, 18-20, 22, 23, 25, 26 i 5:e kv. samt å Sörby nr 205, 205 1/2, 217 1/2, 218, 242 o. 245	Valbo.	—	—	—	—	—	—	—	—	34,000	—	—
Valbo kalkbruks aktiebolag	Valbo kalkbruk	Valbo.	—	—	—	—	—	—	1	3,000	85,400	—	122,400
P. Wahlmans snickerifabriksaktiebolag	Kubikenborg . . . . . Lund . . . . . Nr 38 1/2, 67, 67 a, 69, 117 a, 118 o. 342 i 1:a kv. 2:a afd.	Högbo. Valbo.	—	—	—	—	—	1	—	7,000	9,000	—	6,000
Vallsta ångsågs aktiebolag	Ista nr 2 m. m. . . . . Djupa nr 3 m. m.	Arbrå. Undersvik.	—	0 670	—	—	—	—	1	31,800	67,000	—	291,500
Varpnäs förlagsaktiebolag	— — — Karsjö nr 2, lägenheter . Ljusne, 1 laxfiske m. m. . Nr 23 a i 2:a kv.	Söderala. Segersta. Bollnäs. Järfö. Arbrå. Söderhamn.	—	0 471	—	—	—	2	—	12,600	20,000	—	114,500
Vij sågverks aktiebolag	—	Trönö.	—	—	—	—	—	—	1	—	14,000	—	14,000
Ytterharnäs handelsaktiebolag	Larsbo i Ytterharnäs	Valbo.	—	—	—	—	—	—	1	—	20,000	—	20,000
Åbyfors aktiebolag	Bergaskiftet . . . . . Kycklingesågen	Hedesunda. Valbo.	—	0 067	—	—	—	2	—	4,000	—	—	154,000
Årsunda mejeriaktiebolag	Sörby mejeri	Årsunda.	—	—	—	—	—	—	1	—	3,000	—	3,000
Årsunda träoljefabriksaktiebolag	Träoljefabriken	»	—	—	—	—	—	—	1	—	5,000	—	5,000
Åsbyggeby aktiebolag	Åsbyggeby tegelbruk	Valbo.	—	0 142	—	—	—	3	—	11,500	16,000	—	27,500
Åshammars handelsaktiebolag	Åsbo	Ofvansjö.	—	—	—	—	—	—	1	—	7,000	—	7,000
Öfre Storviks såg- och tegelbruksaktiebolag	Öfre Storviks såg	»	—	0 050	—	—	—	1	3	6,000	82,200	—	88,200
Östby ångsågs aktiebolag	Bäckmora, Ljustjärns såg- plats . . . . . Östby . . . . . Ede	Enånger. Rogsta. Delsbo.	—	—	—	—	—	1	1	1,000	8,000	—	25,000
Aktiebolaget Gäfle verkstäder	Brynäsudden nr 0 1/2 i 1:a kv. 2:a afd., nr 60 där- städes, nr 2 i 1:a kv.	Gäfle.	—	—	—	—	—	—	3	—	758,300	—	758,300
Aktiebolaget Gäfle karamell- och saftfabrik	Gården nr 52 i nyr. 1:a kv.	»	—	—	—	—	—	—	1	—	10,500	—	10,500
Aktiebolaget Gäfle separator	Gården nr 1 i 1:a kv. 2:a afd.	»	—	—	—	—	—	—	1	—	26,800	—	26,800
Aktiebolaget Gäfle tvättinrättning	Gården nr 95 i 1:a kv. 1:a afd.	»	—	—	—	—	—	—	1	—	48,200	—	48,200
Aktiebolaget Gäfle-Postens tryckeri	Gården nr 61 i 3:e kv.	»	—	—	—	—	—	—	1	—	106,600	—	106,600
Aktiebolaget Gäfle åkerredskap	Gården nr 49 i 8:e kv.	»	—	—	—	—	—	—	1	—	62,200	—	62,200

Aktiebolaget Grand hotell	Grand hotell	Gäfle.	—	—	—	—	—	—	1	—	609,800	—	609,800
Byggnadsaktiebolaget Gevalia	Gården n:r 53 o. 54 i 2:a kv.	>	—	—	—	—	—	—	1	—	432,500	—	432,500
Gäfle centralbyggnads aktiebolag	N:r 12 och 26 i 3:e kv. .	>	—	—	—	—	—	—	1	—	672,500	—	672,500
Gäfle kakelfabriks aktiebolag	N:r 154, 173 i 5:e kv., Sörbyvreten n:r 233 . . .	>	—	—	—	—	—	1	3	2,500	122,000	—	124,500
Gäfle ridhusaktiebolag	Ridhuset	>	—	—	—	—	—	—	1	—	16,000	—	16,000
Gäfle rörlägningsaktiebolag	Gården n:r 16 i 1:a kv. 2:a afd.	>	—	—	—	—	—	—	1	—	38,800	—	38,800
Gäfle ångvärfveraktiebolag	N:r 151 a, nyregl. n:r 33, 34, 39, 40, 49, 50 i 5:e kv.	>	—	—	—	—	—	—	7	—	151,500	—	151,500
Tekniska aktiebolaget Flora	N:r 38, 39, 58, 59 i 1:a kv. 2:a afd.	>	—	—	—	—	—	—	1	—	59,800	—	59,800
Uppsala kakelfabriks aktiebolag	Gården n:r 71 i nyregl. 1:a kv.	>	—	—	—	—	—	—	1	—	21,500	—	21,500
Aktiebolaget Göteborgssystemet i Sö- derhamn	Stenmagasin n:r 4	Söderhamn.	—	—	—	—	—	—	1	—	7,000	—	7,000
Aktiebolaget Skandinaviska elektrici- tetsverket	N:r 22 i 2:a kv.	>	—	—	—	—	—	—	1	—	40,000	—	40,000
Aktiebolaget Söderhamns badinrätt- ning	N:r 12 i 2:a kv.	>	—	—	—	—	—	—	1	—	70,500	—	70,500
Aktiebolaget Tegnér & Wilcken	N:r 41 i 2:a kv.	>	—	—	—	—	—	—	1	—	33,000	—	33,000
Byggnadsaktiebolaget Goodtemplars i Söderhamn	N:r 8 i 2:a kv.	>	—	—	—	—	—	—	1	—	37,600	—	37,600
Goodtemplaraktiebolaget Stugsund	N:r 6 vid Tullgatan i kv. Stugsund	>	—	—	—	—	—	—	1	—	20,200	—	20,200
Söderhamns bryggeriaktiebolag	Holmänge bryggeri	>	—	—	—	—	—	—	1	—	6,700	—	6,700
Söderhamns snus- och tobaksfabriks- aktiebolag	N:r 7 i 3:e kv. och maga- sinet n:r 3	>	—	—	—	—	—	—	2	—	24,500	—	24,500
Söderhamns verkstads- och varfsaktie- bolag	N:r 160 i Norra kv. m. fl., jämte Stenåkers skepps- varf	>	—	—	—	—	—	—	7	—	526,800	—	526,800
Söderhamns trävaruaktiebolag	Maleneberg n:r 4	>	—	—	—	—	—	—	1	—	32,000	—	32,000
Teateraktiebolaget i Söderhamn	N:r 31 i 2:a kv.	>	—	—	—	—	—	—	1	—	21,500	—	21,500
Tönshammars bruks aktiebolag	Tönshammars bruk för smi- den m. m.	>	—	—	—	—	—	1	1	6,300	193,100	—	199,400
Åsbacka trävaruaktiebolag	Åsbacka ångsåg m. m.	>	—	—	—	—	—	—	1	—	215,000	—	215,000
Aktiebolaget Frisk & Co	N:r 131, 132, 134, 135— 138 i 3:e kv. . . . . N:r 94, 327 i 4:e kv o. 1 B i Mellersta stadsdelen . N:r 113 o. 114 i Ö:astadsdelen	Hudiksvall.	—	—	—	—	—	—	1	—	97,800	—	97,800
Aktiebolaget Hudiksvalls bank	N:r 73, 74 i Västra stads- delen	>	—	—	—	—	—	—	3	—	8,200	—	122,900
Aktiebolaget Hudiksvalls metallfabrik Lagerberg & Olander	N:r 73, 74 i Västra stads- delen	>	—	—	—	—	—	—	1	—	55,000	—	55,000
Aktiebolaget Hudiksvalls skeppshandel	N:r 42 i Västra stadsdelen	>	—	—	—	—	—	—	1	—	16,500	—	16,500
Aktiebolaget Ångfart, Hudiksvall	Sjöbod n:r 26 i 3:e kv.	>	—	—	—	—	—	—	1	—	4,500	—	4,500
Aktiebolaget Ångfart, Hudiksvall	Kothus	>	—	—	—	—	—	—	1	—	1,500	—	1,500
Badhusaktiebolaget i Hudiksvall	Badhus	>	—	—	—	—	—	—	1	—	18,600	—	18,600
Hudiksvalls goodtemplars byggnads- aktiebolag	N:r 120 i Mellersta stads- delen	>	—	—	—	—	—	—	1	—	51,000	—	51,000

Tab. 5. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I GÄFLEBORGS LÄN ÅR 1905.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	11. 12. 13. 14. T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. F r ä l s e.		8. Summa.			11. å jordbruksfastighet.	12. å annan fastighet (utom frälseränta).	13. å frälseränta.	14. Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Hudiksvalls slakteriaktiebolag . . .	N:r 5 a i 1:a kv. o. n:r 13 vid Hornån	Hudiksvall.	—	—	—	—	—	1	—	19,900	—	—	19,900
Hudiksvalls spritvaruförsäljningsaktiebolag	N:r 129 i Mellersta stadsdelen	„	—	—	—	—	—	1	—	75,700	—	—	75,700
Hudiksvalls teateraktiebolag	N:r 45 i Västra stadsdelen	„	—	—	—	—	—	1	—	13,000	—	—	13,000
Åhs fastighetsaktiebolag	N:r 134 i Mellersta stadsdelen	„	—	—	—	—	—	1	—	71,000	—	—	71,000
	Summa		—	460 590	—	21 140	481 730	1 265	625	31 980 700	42 183 900	91 400	74 256 000

Tab. 6.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE FRÄMMANDE MAKTENS UNDERSÅTAR, I GÄFLEBORGS LÄN ÅR 1905.

1. Främmande maktens och undersåtens namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Stad.	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	11. 12. 13. 14. T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. F r ä l s e.		8. Summa.			11. å jordbruksfastighet.	12. å annan fastighet (utom frälseränta).	13. å frälseränta.	14. Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Åkaren J. E. Lundholm, amerikansk undersåte	—	Hudiksvall.	—	—	—	—	—	1	—	6,900	—	—	6,900
		Summa	—	—	—	—	—	1	—	6,900	—	—	6,900

Tab. 7.

FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER, ICKE REGISTRERADE SJUKKASSOR SAMT DÄRMED JÄMFÖRLIGA INRÄTTNINGAR I GÄFLEBORGS LÄN ÅR 1905.

1. Stiftelsens namn.	2. Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	3. Stiftarens namn och yrke.	4. Stiftelsens år och dag.	5. Utdelning under år 1905	6. Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut.	7. Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut.	8. Stiftelsen förvaltas af:	9. Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kronor.	Kronor.	
A. Å landsbygden.								
a) <i>Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.</i>								
25-junifonden (Torsåkers s:n).	Räntan utdelas till 2 å 4 fattige i Torsåkers s:n.	En person, som vill vara okänd.	1885 ^{21/1}	2	44	1,000	—	Kyrkorådet.

Öster-Färnebo fattighusfond. von Schinkelska fonden (Ham- rånge s:n).	Underhåll af fattighusbyggnaden. Att understödja fattige.	Bruksägaren B. Benedicks. Bruksägaren C. D. von Schinkel.	Okändt. 1891 ²² / ₆	— 51	— 200	520 4,000	— —	Fattigvårdsstyrelsen. Kyrkorådet.
Muréns fattighusfond (d:o). Tjänstehjonfonden (Hedesun- da s:n).	Förbättring af fattighusen i Hamrånge. Till understöd åt orkeslösa tjänare.	Grosshandl. P. Murén i Gäfle. Handlanden N. Hedenström.	1884 ¹ / ₅ 1870 ² / ₅	— 26	33 885	2,593 19,042	— —	Fattigvårdsstyrelsen. En direktion af 3 personer.
Langborgs donationsfond (År- sunda s:n).	Understöd åt behöfvande änkor och barn.	Johanna Norin, f. Langborg.	1867 ²⁴ / ₉	2	133	5,569	—	Kommunalnämnden.
Fru Marie Lundebergs jul- gåfvefond (Valbo s:n).	⁷ / ₈ af räntan till behöfvande änkor vid Forsbacka.	Fru M. Lundebergs stärbhus.	1904 ¹⁵ / ₄	49	135	5,050	—	D:o.
Sundbergska fonden (Ockel- bo s:n).	Understöd till fattige.	Tygskrifvaren Ol. H. Sund- berg.	1790 ²⁰ / ₄	11	33	1,252	—	Kyrkorådet.
Ockelbo kyrkas fattigfond (d:o). Olof Jonssonska fonden (d:o). Ankefru M. S. Cleophas min- nesfond (Ofvansjö s:n).	Understöd till jul åt fattige. Understöd till fattige. Till understöd åt trogna tjänarinnor.	Ugglebo arbetareförening. F. drängen Ol. Jonsson. Ankefru M. S. Cleophas stärbhus.	1877 ³ / ₄ 1887 ² / ₈ 1882 ¹³ / ₁₂	18 — 1	105 — 27	2,509 1,220 627	— — —	D:o. Fattigvårdsstyrelsen. Ordföranden i kyrkorådet.
E. O. Wannqvists donations- fond (Söderala s:n). Olof Söderholms d:o (d:o).	Understöd åt kvarlevande sockenbor, som tjänat i donators föräldrars hem. Räntan utdelas till fattige inom socknen, som fört ej fått understöd.	Kamrer E. O. Wannqvist. Grosshandlaren Ol. Söder- holm.	1886 ²⁸ / ₂ 1894 ³ / ₄	Åtskil- liga.	155 42	3,245 1,000	— —	Kommunalnämnden. D:o.
Bergsrådinnan Anna S. Bes- kows minnesfond (d:o). D:o d:o (Skogs s:n).	Räntan utdelas till socknens fattige vid jul. D:o d:o.	Bergsrådet Ax. Beskow i Stockholm. Densamme.	1856 ²⁰ / ₆ 1859 ² / ₅ 1856 ²⁰ / ₆	— 31	121 150	3,000 3,000	— —	D:o. Fattigvårdsstyrelsen.
Wannqvistska fattigfonden (Hanebo s:n). Hallinska d:o (d:o).	Räntan utdelas årligen åt en fattig, som ej åtnjuter fattigunderstöd. Understöd åt församlingens fattige.	Polismästaren Ol. af Wann- qvist. Urfabrikör S. Hallin i Stock- holm.	1822 ¹³ / ₁₂ 1875 ¹⁹ / ₄	1 —	8 80	150 2,000	— —	D:o. D:o.
Svenssonska d:o (d:o). Brännströmska fonden (Seger- sta s:n).	D:o d:o. Räntan utdelas hvarje år till 3 änkor.	Ol. Svensson i Aektjära. Fröken Hilda Brännström.	1894 ³ / ₂ 1886 ¹⁷ / ₂	— 3	40 50	1,000 1,000	— —	D:o. Kommunalnämnden.
Wannqvistska fattigfonden (d:o). Ol. Georg Bolins fond (Häl- sing-Tuna s:n).	Understöd åt församlingens fattige vid jul. Understöd vid julen åt obemedlade personer.	Polismästaren Ol. af Wann- qvist. Ol. o. Georg Bolin, handl. och bryggare.	1822 ¹³ / ₁₂ 1862 ²¹ / ₁₀	— 10	13 100	325 2,000	— —	Fattigvårdsstyrelsen. D:o.
Per Perssons d:o (Norrbö s:n). Hellbergsska fonden (d:o).	Understöd åt fattige, som därpå gjort sig förtjänta och icke åtnjuta hel försörjning. Räntan utdelas årligen vid jul till högst 3 af sock- nens mest behöfvande fattige, som därpå gjort sig förtjänta.	F. hemmansägaren P. Pers- son. Handlanden Nils Hellberg med fru.	1900 ³ / ₇ 1832 ⁵ / ₂	8 1	84 19	2,000 450	— —	D:o. D:o.
Undersviks fattigkassa (Un- dersviks s:n). Edeforsfonden (Ljusdals s:n). Hallgrenska fattiggåfvan (d:o). Karin Persdotter i Kolsvedja understödsfond (d:o). Fonden för fattiga och sjuka (d:o). Per Olssons i Sörkämsta do- nationsfond (d:o).	Försörjning af socknens fattiga. Julgåfva åt socknens fattiga. D:o d:o. D:o d:o. Understöd åt socknens fattiga. Understöd åt änkor och minderåriga barn.	Vice komminister Jonas Offrén. Edefors sågverksaktiebolag. Ankeprostinnan C. Hallgren. Hemmansägariinnan Karin Persdotter. Okänd. F. kyrkovården Per Olsson.	1881 ⁷ / ₁₁ 1875 1864 ¹⁴ / ₈ 1897 ² / ₉ 1900 ¹ / ₅ 1902 ⁴ / ₅	— 8 48 8 26	271 40 480 40 250	5,675 800 10,000 1,000 5,000	— — — — —	D:o. Kommunalnämnden. D:o. D:o. Fattigvårdsstyrelsen.

b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.

Barnhemsfonden (Hedesunda s:n).	Underhåll åt medlösa barn.	Handl. N. Hedenström.	1870 ² / ₅	7	847	11,605	—	En direktion af 3 personer.
Bolundska fonden (d:o). Stubbkassan (d:o). Brukspatron B. Benedicks fat- tigfond (Öster-Färnebo s:n).	Fattiga skolbarns beklädnad. Anskaffande af biblar åt nattvardsbarn. Fattiga skolbarns beklädnad.	Prosten Ol. Bolund. Genom sammanskott. Bruksägaren B. Benedicks.	1853 ²⁸ / ₈ Okändt. —	41 108 30	239 144 143	4,033 2,234 1,100	— — —	Skolrådet. Pastor. Pastorsämbetet.
Hästbo folkskolas premiefond (Torsåkers s:n). Fattiga skolbarns beklädnads- fond (Åmots kapell). D:o d:o (Ockelbo s:n).	Belöning åt skolbarn i Hästbo och Kratten. Fattiga skolbarns beklädnad. D:o d:o.	Bergsmännen P. Persson o. Ol. Ersson. Åmots arbetareförening.	1884 ⁸ / ₃ 1903 ²³ / ₆ Okändt.	6 9	31 50	700 1,240	— —	Skolrådet. D:o.
Lagerträdska stipendiefonden (d:o). Lindströms skolfond (Ham- rånge s:n).	Belöning åt skolbarn i Ockelbo. Fattiga skolbarns beklädnad.	D:o o. prosten A. Sjöström. Sara Kristina Fredlund.	1878 ¹² / ₅ 1865 ²⁹ / ₁	21 —	118 —	3,864 836	— —	Kyrkorådet. D:o.
Muréns skolhusfond (d:o). Barnhemsfonden (d:o).	Fattiga skolbarns beklädnad. Förbättring af församlingens skolhus. Inrättande af ett barnhem och beklädnad af fattiga barn.	Kyrkoherden K. A. Lind- ström. Grosshandl. P. Murén. Genom gåfvor.	1889 ¹ / ₅ 1884 ¹ / ₅ Okändt.	— — —	27 200 —	530 2,516 850	— — —	Fattigvårdsstyrelsen. Skolrådet. Kommunalnämnden.
Valbo barnhem (Valbo s:n). Ulrika Söderhjelmsska fond (d:o).	Barnhem för flickor. Premier till skolbarn vid Ludvigsberg.	Inbyggare i Valbo. Fröken U. Söderhjelm.	1873 ²⁹ / ₆ 1875 ²¹ / ₇	9 —	995 42	19,215 1,050	7,400 —	Valbo barnhemsstyrelse. Skolrådet.

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1905		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Nattvårdsungdomens fond (Högbo s:n).	Till inköp af skrifter åt nattvårdsbarn.	W. Sehardt o. h. h. Josefine.	1891 ¹¹ / ₈	—	31	549	—	Kyrkorådet.	
Charlotta Noréns donationsfond (d:o).	Hjälp åt fattiga skolbarn.	Fröken Charlotta Norén.	1900 ²⁴ / ₁₁	—	—	2,006	—	Skolrådet.	
Sandvikens barnkrubbas byggnadsfond (d:o).	Anskaffande af eget hem för barnkrubban.	Ingenjör T. Magnusson med fru.	1904 ²⁰ / ₁₀	—	—	656	—	Barnkrubbans styrelse.	
Årsunda arbetsskolas fond.	Undervisning i arbete åt ungdomen.	Årsunda frivilliga skarp-skytteförening.	1896 ³¹ / ₅	—	—	525	—	Kommunalnämnden.	
Komminister C. A. Jennisches donationsfond (Alfta s:n).	Fattiga skolbarns beklädnad.	Komminister C. A. Jennische.	1893 ⁷ / ₆	7	39	1,049	—	Skolrådet.	
Alfta församlings barnhemsfond (d:o).	Upprättande af ett barnhem för Alfta och Svabensverk.	Församlingens prästerskap.	1901 ¹⁵ / ₄	—	—	17,839	—	Kyrkorådet.	
Doktor Alfred Steinmetz minne (Höllnäs s:n).	Ett barnhem för flickor, som eljest skulle hafva sitt hem på fattiggården.	Doktorinnan Eugenie Steinmetz.	1903 ¹⁷ / ₁₀	—	—	8,781	3,000	Styrelsen, ordf.: dr Jansson.	
Barnhemmet Sparboets väner (d:o).	Barnhem för uppfostran af värlösa barn.	Julia Eriksson, Ester Brathén och Karin Lindell.	1903 ²⁵ / ₃	—	—	500	—	Styrelsen, ordf.: fru Karin Lindell.	
Jäderlöfska fonden (Skogss:n).	Fattiga skolbarns beklädnad.	Handl. A. T. Jäderlöf.	1864 ³¹ / ₁₂	—	120	3,436	—	Skolrådet.	
Hallinska skolfonden (Hanebo s:n).	För befrämjande af församlingens skolväsende.	Urfabrikören S. Hallin i Stockholm.	1877 ¹⁹ / ₄	—	—	500	—	D:o.	
Rettigska d:o (d:o).	Anskaffande af böcker och kläder åt fattiga skolbarn.	Brukspatron C. A. Rettig och fru Emma Rettig.	1873 ²⁷ / ₈	40	222	5,000	—	D:o.	
Berglöfska fonden (Hälsing-Tuna s:n).	Premier åt skolbarn inom Hälsing-Tuna.	Häradskrifvare E. Berglöfs arvingar.	1883 ⁷ / ₆	—	—	1,050	—	D:o.	
Idenors församlings beklädnads-kassa.	Beklädnad af fattiga skolbarn.	Kronokassör C. A. W. Norelius.	1869	—	—	1,442	—	D:o.	
Idenors församlings pensions-kassa.	Premier åt skolbarn.	E. Fredin, handl., o. C. E. Boström, kyrkoherde.	1876 ²¹ / ₁₃	218	56	1,421	—	D:o.	
Norins fond (Norrbö s:n).	Räntan utdelas till jul i första rummet åt fattiga skolbarn.	F. handl. M. Norin.	1899 ¹ / ₁₂	6	84	2,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Doktor L. Landgrens premiefond (Delsbo s:n).	Utdelning af premier åt flitiga och ordentliga skolbarn.	Doktor L. Landgren.	1874	740	138	2,790	—	Pastor.	
Åsbergsska fonden (Arbrå s:n).	Beklädnad af fattiga skolbarn.	Muraren A. Åsberg.	1859 ¹⁸ / ₂	12	50	1,000	—	Skolrådet.	
Engströmska donationsfonden (d:o).	Folkupplysningens befrämjande.	Brukspatron And. Engström.	1770 ¹⁶ / ₁₁	—	2,560	16,000	—	Skolkassans föreståndare.	
Granbomska d:o (Ljusdals s:n).	Bidrag till Stenhamre folkskola.	Ingenjör A. V. Granbom.	1880 ²⁵ / ₁₁	2	1,300	27,371	—	Skolrådet.	
Ljusdals fattiga skolbarns bespisningsfond (d:o).	Underlättande af fattiga barns skolgång.	Förste landtmätaren C. O. Widmark.	1900	—	—	518	—	D:o.	
Galénska fonden (Färila s:n).	Fattiga skolbarns beklädnad samt skollärares aflöning.	Kommerserådet O. Galén.	1839 ¹⁹ / ₂	90	571	23,200	—	D:o.	
F. V. Arfströms fond (d:o).	Fattiga barns uppfostran och underhåll.	Fru Carolina Arfström.	1883 ¹³ / ₄	13	685	20,000	—	Kommunalnämnden.	
Galénska fonden (Los s:n).	Fattiga skolbarns beklädnad samt skollärares aflöning.	Kommerserådet O. Galén.	1839 ¹⁹ / ₂	—	—	6,911	—	Kyrkoherden och kyrkovårdarne.	
Premiekassan (d:o).	Premier åt skolbarn.	Kyrkoherden J. R. Norelius.	1854 ¹ / ₁₀	—	—	1,022	—	Skolrådet.	
Los församlings bibelkassa.	Biblar åt nattvårdsungdomen.	Ärkebiskop af Wingård och Los församling.	1851 ¹¹ / ₅	50	73	1,335	—	Kyrkoherden och kyrkovårdarne.	
Los församlings ungdomskassa.	Ungdomens i Los socken sedliga vård.	Kyrkoherde O. Nordlander.	1905 ⁶ / ₁	—	—	55	—	Kyrkorådet.	
d) Stiftelser för sjukvård.									
Herr och fru A. H. Göranssons donationsfond (Högbo s:n).	Bidrag åt arbetarefamiljers sjuka och lytta barn.	Brukspatron A. H. Göransson med fru.	1896 ³¹ / ₅	—	—	1,304	—	Kommunalnämnden.	
Fond för sjuka hustrur (d:o).	Understöd till sjuka hustrur i Högbo.	Okänt.	1901 ²⁴ / ₁₃	2	112	368	—	D:o.	
Walfrid Enbloms sjukvårdsfond nr 2 för Norrland.	Beredande af förströelse eller extra förplägnad åt patienter vid spetälskesjukhemmet i Järfso.	Vill vara okänd.	1900 ¹ / ₅	53	208	5,194	—	Sjukhusets i Järfso för spetälske styrelse.	
e) Ej registrerade sjuk- och begravningskassor.									
Hofors sjukhjälpskassa nr 1 (Torsåkers s:n).	Sjuk- och begravningshjälp.	Bruksägarna.	Omr. 1866	400	4,576	450	—	Bruksförvaltningen.	

Sée fabriks sjuk- och begravningskassa (Ofvansjö s:n).	Sjuk- och begravningshjälp.	Fabriksarbetare.	1900 ²¹ / ₁₀	9	162	1,173	—	En styrelse samt Sée fabriksaktiebolag.	
Storviks sulfittaktiebolags arbetares sjuk-kassa (d:o).	Understöd åt arbetare.	Storviks sulfittaktiebolag.	1889	93	3,979	18,885	—	Storviks sulfittaktiebolag.	
Jädraås sjukhjälpförening (Ockelbo s:n).	Sjukhjälp.	Arbetare vid Jädraås.	1902	15	376	507	—	P. Z. Olsson.	
Ala sjuk- och begravningskassa (Söderala s:n).	Sjuk- och begravningshjälp.	Såg- och brädgårdsarbetare vid Ala.	1874 ¹⁶ / ₅	25	434	8,671	—	Styrelsen, bestående af 5 personer.	4)
Nya sjukhjälpföreningen i Ala (d:o).	D:o d:o.	D:o d:o.	1890 ²⁴ / ₃	16	535	114	—	D:o, af 4 d:o.	5)
Bergviks sjuk- och begravningskassa (d:o).	D:o d:o.	Disponent U. Ulin.	1884 febr.	174	5,397	376	—	Bergvik och Ala aktiebolags förvaltning jämte 2 arbetare.	6)
Ljusne 100-mannaförenings sjukhjälpkassa (d:o).	D:o d:o.	Vällaren Carl Höglund.	1892 ²² / ₂	20	460	2,140	—	Valsaren L. J. Persson.	
Lingbo sjuk- och begravningskassa (Skogs s:n).	D:o d:o.	Gjuteriarbetare.	1879 ¹ / ₁₂	6	39	360	—	E. Bergman.	7)
Lingbo mekaniska verkstads sjuk-, spar- och begravningskassa (d:o).	D:o d:o.	—	—	27	252	964	—	En styrelse.	8)
Kilafors bruksarbetares sjukhjälpförening (Hanebos s:n).	Hjälp vid sjukdoms- och olycksfall.	Kilafors arbetare.	1892 ¹ / ₄	38	1,328	4,596	—	Kilafors järnverksaktiebolag.	9)
Iggesunds första d:o (Njutångers s:n).	Sjuk- och begravningshjälp.	Arbetare vid Iggesunds bruk.	1878 ¹³ / ₄	11	252	2,391	—	Styrelse af 5 delägare.	10)
Iggesunds träsliperi- o. byggnadsarbetares d:o (d:o).	D:o d:o.	D:o d:o.	1893 ⁷ / ₁₂	10	86	188	—	D:o af 3 personer.	11)
Njutångers lifförsäkringsförening.	Att utbetalas till afiden medlems anhöriga.	Föreningens medlemmar.	1886	3	1,200	6,130	—	D:o af 5 medlemmar.	12)
Idenors sockens allmänna sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp.	Ny stadga 1900 ¹ / ₁₀	1888 ² / ₁	12	332	3,652	—	D:o d:o.	13)
Ströms bruksaktiebolags arbetares d:o (Harmångers s:n).	D:o d:o.	Garfvaren C. A. Eriksson m. fl.	1899 ¹ / ₄	73	1,099	12,211	—	Ströms bruks aktiebolag.	14)
Bergsjö ångsågs d:o (Bergsjö s:n).	D:o d:o.	Ströms bruks aktiebolag.	1898 ²⁰ / ₁	6	230	583	—	Styrelse af 5 ledamöter.	15)

f) Pensionsfonder.

Viktor och Lotten Fölin's donationsfond (Ofvansjö s:n).	Understöd åt behöfvande arbetare vid Storviks sulfittaktiebolag.	Viktor och Lotten Fölin.	1904 ¹⁶ / ₄	184	5,935	60,000	—	Storviks sulfittaktiebolag.	
Strömbacka bruks aktiebolags pensionsfond (Bjuråkers s:n).	Pensionering af äldre arbetare och förmän vid bolaget.	Strömbacka bruks aktiebolag.	1903 ¹ / ₁	31	12,452	556,079	—	Strömbacka bruksaktiebolag.	
Idenors sockens pensionskassa.	Att understödja blesseradt beväringmanskap.	Idenors sockenstämma.	1814 ¹¹ / ₉	—	—	2,962	—	Kommunalnämnden.	
Idenors sockens liffräntekassa.	Insättning i liffräntestalt af medel för nyfödda barn.	Idenors socknemän.	1876 ²² / ₁₀	—	16)	693	—	D:o.	16)

h) Andra stiftelser och inrättningar.

Per Larssons i Vida donationsfond (Årsunda s:n).	Vårdande af Larssons graf genom någon fattig.	Per Larsson.	1893 ²² / ₁₂	1	20	525	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Martelleurska ljusfonden (Torsåkers s:n).	Kyrkans upplysning i julottan.	C. J. Martelleur.	1852 ² / ₁	—	52	1,305	—	Kyrkorådet.	
Nils Hedenströms planteringsfond (Hedesunda s:n).	Belöningar för planteringsflit.	Handl. N. Hedenström.	1870 ² / ₅	—	—	1,074	—	Kommunalnämnden.	
Hallinska kyrkofonden (Hanebo s:n).	Kyrkobyggnadens underhåll.	Urfabrikör O. Hallin.	1875 ¹⁹ / ₄	—	—	5,000	—	Kyrkorådet.	
Per Perssons donation (Idenors s:n).	Anskaffande af sådant, som bidrager till kyrkans prydnad och gudstjänstens värdiga firande, samt vårdande af donators graf.	F. hemmansäg. P. Persson.	1900 ¹ / ₁₁	—	—	596	—	D:o.	
Kyrkoherden A. Nordlanders donationsfond (Gnarps s:n).	Att utdelas hvarannat år till medellösa jordarbetare för nyodling och nödiga byggnader för bildande af egna hem.	Kyrkoherden A. Nordlander.	1899 ²⁷ / ₁₂	1	100	4,745	—	Kommunalnämnden.	17)
Ungdomsföreningen »Kampen» (Hassela s:n).	Insamling för yttre och inre missionen.	Hofslagaren J. A. Wallin.	1895 ³ / ₆	—	228	258	—	Bondsonen J. Dillner i Kyrkbyn.	18)
Fru Ebba Lindmans donationsfond (Bjuråkers s:n).	Att vid julhögtid bereda gamla trotjänare och trotjänarinnor julglädje.	Fru Ebba Lindman.	1903 ¹ / ₁	22	135	3,047	—	Strömbacka bruks aktiebolag.	
		Summa	—	2,945	52,282	988,297	10,400		

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1905		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
B. I Gäfne stad.									
<i>a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.</i>									
P. Elfstrands arvingars fond.	Julgåfvor till varfstimmermän.	P. Elfstrand m. fl.	1846 ^{29/8}	11	150	3,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
L. A. Bångs d:o.	D:o d:o.	E. C. och J. A. Bång.	1854 ^{20/7}	20	250	5,000	—	D:o.	19)
Soppkokningsanstaltens d:o.	Uttryckt i namnet.	Flore personer.	1868 ^{22/8}	—	—	1,516	—	D:o.	19)
De konskriberades d:o.	D:o d:o.	Okänt.	1814 ^{2/5}	—	—	6,788	—	D:o.	
Rahms d:o.	Beroende på styrelsens bestämmande.	Ol. W. Rahm.	1863 ^{13/4}	—	175	5,000	—	D:o.	
Monies d:o.	D:o d:o.	A. S. Monie.	1871 ^{1/11}	—	17	511	—	D:o.	
Wendeli d:o.	D:o d:o.	E. Wendeli med fru.	1861 ^{17/9}	—	35	1,000	—	D:o.	
Räntan af brännerimedel.	Fattigvårdens behof.	De särskilda societeterna.	1820 ^{1/1}	—	1,500	25,000	—	Drätselkammaren.	
Brännerifonden.	D:o d:o.	Desamma.	1849 ^{16/10}	—	6,300	127,274	—	D:o.	
P. Ennes fond.	Husvillas härbärgerande.	Per Ennes.	1815 ^{15/5}	—	—	3,705	—	Fattigvårdsstyrelsen.	19)
C. W. Keventers julfond.	Julunderstöd åt behöfvande.	C. W. Keventer, handlande.	1896 ^{27/11}	5	150	3,000	—	D:o.	
Ståndspersonssocietetens fond.	Välgörenhet.	Okänt.	—	—	—	270	—	Societeten.	
Charlotta Mathilda Magnussons d:o.	Understöd åt fattiga, ålderstigna och till arbete oförmögna tjänarinnor i Gäfne, som gjort sig kända för ärlig och redbarandel.	Fröken Charlotta Mathilda Magnusson.	1889 ^{12/12}	7	500	10,020	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Per Elfstrands donationsfond.	Julunderstöd åt 3 åldriga kvinnliga tjänare, som styrelsen bland sökande anses hafva genom sinandel gjort sig bäst förtjänta däraf.	Per Elfstrand, grosshandlare.	1898 ^{11/5}	3	350	5,000	—	D:o.	
<i>b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.</i>									
Wengrens fond.	Fattiga barns beklädande.	Maria C. Wengren.	1874 ^{25/6}	—	70	2,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
N. Boströms d:o.	D:o d:o.	Nils Boström, sjökaptän.	1893 ^{17/8}	2	50	1,000	—	D:o.	
Ennes-Elfbrink-Elfstrandska skolfonden.	Afsäg första lancasterskolan i Gäfne.	P. Ennes, P. Elfbrink och D. Elfstrand, grosshandl.	1821	—	2,500	68,417	—	En styrelse.	
Thernbergska fonden.	Fattigskoleinrättning i Gäfne; genom kungl. bref den ^{21/12} 1894 bidrag till uppfostran af vanartiga gossar.	J. Thernberg, kassör.	1821 ^{10/11}	—	2,000	151,127	—	Pastor med 4 valde ledamöter.	
Axel och Lulli Rettigs barnhusfond	Hem för vanvårdade barn.	R. Rettig, konsul.	1873 ^{9/5}	21	7,787	147,241	47,241	Styrelse af 3 personer.	
Enskilda barnhemmet.	Att till gudsfruktan och goda seder samt duglighet uppfostra sedligt försummade barn.	Personer ur alla samhällsklasser.	1858 ^{1/10}	19	3,507	108,899	42,000	D:o af 7 d:o.	
Gäfne stads barnhuskassa.	Understöd åt föräldralösa intill fjorton år.	Okänt.	1877	95	2,743	79,100	5,500	Landshöfdingen, borgmästaren, kyrkoherden samt 2 af stadsfullmäktige valde ledamöter.	
<i>c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.</i>									
Wahrenbergska stipendiefonden.	Stipendier vid allmänna läroverket.	C. E. Wahrenberg, borgmästare.	1837 ^{15/6}	1	30	718	—	Rector scholæ under kollegii medverkan.	
Göranssonska d:o.	D:o d:o.	G. P. Göransson, grosshandl.	Okänt.	1	25	570	—	D:o d:o.	
Emanuelsonska d:o.	D:o d:o.	P. J. Emanuelson, lektor.	1843 ^{1/4}	1	25	538	—	D:o d:o.	
Sehlbergska d:o.	D:o d:o.	N. J. Sehlberg, grosshandl.	1849 ^{12/6}	1	80	2,071	—	D:o d:o.	
Lars Muréns stipendiefond.	D:o d:o.	Lars Murén, grosshandl.	1848 ^{2/11}	5	225	4,862	—	D:o d:o.	
Christina Marg. Bergstens d:o.	D:o d:o.	C. M. Bergsten, änkelektorska.	1852 ^{11/6}	1	50	1,172	—	D:o d:o.	
Lenströms d:o.	D:o d:o.	C. J. Lenström, kontr.-prost.	1856 ^{4/5}	2	50	1,155	—	D:o d:o.	
P. C. Rettigs d:o.	D:o d:o.	P. C. Rettig, bruksägare.	1860 ^{16/7}	2	180	3,956	—	D:o d:o.	
Prytz d:o.	D:o d:o.	Ordensällskapet »I. D.»	1861 ^{22/5}	1	50	1,417	—	D:o d:o.	
Sara Christina Fredlunds d:o.	D:o d:o.	S. C. Fredlund, änkefru.	1865 ^{20/1}	2	30	748	—	D:o d:o.	
Axel Rettigs d:o.	D:o d:o.	R. Rettig, konsul.	1868 ^{27/5}	2	120	2,460	—	D:o d:o.	
Johan Henrik Rosenbaums d:o.	D:o d:o.	J. H. Rosenbaum, stadsingenjör.	1868 ^{19/6}	2	100	2,470	—	D:o d:o.	
Kronberg-Lindhömska stipendiefonden.	D:o d:o.	B. G. Kronberg, grosshandl., o. h. h., f. Lindh.	1871 ^{2/1}	6	200	5,323	—	D:o d:o.	

273. 08. K. Mjåns Befallningskassans Jemdröberättelser 1801—1895. Gäflleborgs län.

Carl Hedqvists stipendiefond.			Stipendier vid allmänna läroverket.			C. Hedqvist, grosshandl.			1871 ²¹ / ₉			2			50			1,688			—			Rector scholæ under collegii medverkan.		
Ströms d.o.	D:o	d:o	R: Ström, adjunkt. och fru.	1873 ¹⁵ / ₃	1	50	1,507	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Axel Raymond Garbergs d.o.	D:o	d:o	A. R. Garberg, vice konsul.	1875 ¹⁴ / ₇	2	250	6,162	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Den 27 novembers d.o.	D:o	d:o	Okändt.	1873 ²⁷ / ₁₁	1	100	2,943	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Den 1 decembers d.o.	D:o	d:o	D:o.	1873 ¹ / ₁₃	1	100	2,605	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Nils Hedenströms d.o.	D:o	d:o	N. Hedenström, handl.	1879 ² / ₅	6	300	6,415	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Jonas Heurlins d.o.	D:o	d:o	J. Heurlin, trädgårdsmäst.	1876 ³¹ / ₁	2	80	1,881	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Victor Th. Engvalls d.o.	D:o	d:o	V. Th. Engvall, grosshandl.	1879 ¹⁴ / ₉	2	120	4,624	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
De faderlöses d.o.	D:o	d:o	A. G. Wirén, hoilverantör.	1880 ¹¹ / ₁₀	6	300	7,967	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Grubbs d.o.	D:o	d:o	Magn. Jakob Grubb, prost.	Okändt.	—	—	437	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Strömbeckes d.o för gymnasium.	D:o	d:o	Strömbeck, bruksägare, far och son.	D:o.	1	25	629	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
D:o d:o för skolan.	D:o	d:o	Desamme.	D:o.	1	15	380	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Wesslanders stipendiefond.	D:o	d:o	Helena Wesslander, pastorskä.	D:o.	—	—	895	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Dunkers d.o.	D:o	d:o	Jakob Dunker, handlande.	D:o.	1	25	561	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Ödmans d.o.	D:o	d:o	Simon Ödman, handlande.	D:o.	1	15	430	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Amannens stipendiefonden.	D:o	d:o	Läroverkskollegium.	D:o.	1	15	545	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Äldre Bergstenska d.o.	D:o	d:o	Carl Bergsten den äldre och den yngre, lektorer.	1800 ³⁰ / ₄	—	—	592	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Yngre Bergstenska d.o.	D:o	d:o	Carl Bergsten den yngre.	Okändt.	1	15	536	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Bergmanska d.o.	D:o	d:o	Ol. Bergman, prost.	1800 ³⁰ / ₄	—	—	802	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Nibeliuska d.o.	D:o	d:o	C. Nibelius, rektor.	1811 ³ / ₁₂	1	15	427	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Müllerska d.o för gymnasium.	D:o	d:o	C. Müller, grosshandl.	1801 ²³ / ₉	—	—	515	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
D:o d:o för skolan.	D:o	d:o	Densamme.	>	1	15	427	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Per Murénska stipendiefonden.	D:o	d:o	P. Murén, grosshandl.	1884 ¹ / ₅	11	750	15,991	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Rektor Klinthergs miune.	D:o	d:o	Insamling.	1892 ⁷ / ₆	1	35	832	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Gäflle gymnastikförenings premiefond.	D:o	d:o	Gäflle gymnastikförening.	1893 ²⁵ / ₄	7	45	1,023	—	D:o	d:o				D:o	d:o				D:o	d:o						
Gäflle gymnasii idrottsförenings d.o.	Gymnastikpremier vid d.o.		Gäflle gymnasii idrottsförening.	1904 maj	—	—	319	—	Läroverkskollegium.																	
Gestrinska donationsfonden.	Understöd åt bibliotek m. m. vid allmänna läroverket i Gäflle.		Samuel Gestrin, collega scholæ.	1814 ²⁹ / ₁	—	—	27,840	27,500	Styrelse af 5 personer.																	
Depkenska testamentsmedlen.	Stipendier och brudgäfvor.		Ch. Depken, kungl. sekter.	1781 ²⁴ / ₂	10	140	3,500	—	Drätselkammaren.																	
J. Selggrens donationsfond.	Stipendier, undervisningsmateriell m. m.		J. Selggren, f. d. rektor.	1893 ³⁰ / ₁	5	240	22,934	—	Rector scholæ och kollegium.																	
Gäflle borgarskolas premiefond.	Premier åt borgarskolans elever.		F. U. Cronstedt, landshöfding, och P. Brändström, kommerseråd.	1806 o. 1808	—	111	1,666	—	Drätselkammaren.																	
C. M. Anderssons donation.	D:o d:o		C. M. Andersson, skeppsmäklare.	1905	—	—	1,010	—	D:o.																	
Arbetsinrättningens fond.	Understöd åt slöjdskolan för flickor.		Flere personer i samhället.	1809 ²⁸ / ₆	—	455	13,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.																	
d) Stiftelser för sjukvård.																										
Brändströms sjukhjälp- och begravningshjälpfond.	Uttryckt i namnet.		P. Brändström.	1809 ⁸ / ₁	—	105	3,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.																	
Wallénska fonden.	Bättre sjukvård åt fattiga stadabor.		Is. Wallén.	1842 ²⁵ / ₁	21	800	16,000	—	D:o.																	
Bardénska d.o.	Hjälp och understöd åt fattiga sjuka.		M. C. Barden.	1853 ¹⁶ / ₃	9	374	6,978	—	D:o.																	
Sjukhjälpfonden.	Uttryckt i namnet.		Okändt.	1865 ³ / ₆	1	50	1,000	—	D:o.																	
Julia Berndtsons minne.	Vård och underhåll af medellösa, obotligt sjuka af arbetsklassen.		Fr. M. Berndtson, konsul.	1896 ²² / ₉	13	1,226	20,000	—	D:o.																	
e) Ej registrerade sjuk- och begravningskassor.																										
Gäflle 1000-mannaförening.	Begravningshjälp.		E. Schoch, stationsinspektör, m. fl.	1886 ⁹ / ₆	17	17,000	77,704	—	En styrelse af 7 personer.																	
Gaudalf.	D:o.		Bankdirektör R. Nordin m. fl.	1886 ²⁴ / ₉	4	4,000	50,996	—	D:o af 5 d:o.																	
Strömsbro 1000-mannaförening.	D:o.		Flere personer.	1886 ⁹ / ₆	9	4,500	30,542	—	D:o af 7 d:o.																	
Gäflle nya d.o.	D:o.		D:o.	1891 ⁸ / ₂	12	12,000	41,880	—	D:o d:o.																	
Gäflle handtverksförenings begravningskassa.	D:o.		Subskription inom föreningen.	1763 maj	4	1,200	28,693	—	Valde delegerade.																	
Fiskarföreningens i Gäflle d.o.	D:o.		Fiskerskapet i Gäflle.	1865 ²⁹ / ₅	4	170	3,860	—	Föreningens äldste.																	
f) Pensionsfonder.																										
Lodinska fonden.	Pensioner.		E. O. Lodin.	1846 ²¹ / ₁₁	1	20	400	—	Fattigvårdsstyrelsen.																	
C. P. Forsbergs fond.	D:o.		C. P. Forsberg.	1859 ²⁵ / ₁₂ 1873 ¹⁶ / ₁₂ 1874 ³⁰ / ₁₂	20	1,000	29,785	—	D:o.																	

Magistratens i Gäfle änke- och pupillkassa.	Understöd åt änkor och oförsörjda barn efter ämbets- och tjänstemän vid Gäfle rådhusrätt och magistrat.	J. W. Petre, borgmästare.	1874 ²⁰ / ₅	5	3,160	155,900	—	En styrelse af 2 personer.
Fabriksföreningens understödsfond.	Hjälps åt f. d. fabrikörer. deras änkor och barn.	Fabriksföreningen.	1869 ²⁵ / ₃	6	400	8,153	—	Gäfle fabriksföreningens styrelse.
		Summa	—	1,359	212,847	3,740,632	922,550	
C. I Söderhamns stad.								
a) <i>Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.</i>								
Edlingska stiftelsen.	Inrättande och underhåll af ett hem för pauvres honteux.	Lorents Edling, grosshandlande.	1896	3	1,478	94,214	27,100	En styrelse af 5 personer.
b) <i>Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.</i>								
Flickskolebarnhemmet.	Vård och uppfostran af vanvårdade och varnlösa flickor.	Bönhusföreningen.	1866	—	—	6,535	7,991	En styrelse af 7 personer. ²⁹⁾
c) <i>Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.</i>								
C. J. Schönings donation.	Premier åt lärjungar vid allmänna läroverket.	C. J. Schöning, grosshandlande.	1861 ¹¹ / ₃	—	60	1,060	—	Läroverkskollegiet.
J. Bjurs d:o.	D:o	J. Bjur, syssloman.	1863 ¹⁴ / ₁₀	—	30	530	—	D:o.
Jon Olssons i Kinsta d:o.	D:o	Jon Olsson, bonde.	1863 ¹⁴ / ₁₁	2	30	530	—	D:o.
Sällskapet »De sexton».	D:o	»De sexton».	1877 ²³ / ₂	—	8	142	—	D:o.
Hälsinglands enskilda banks stipendiefond.	D:o	Banken.	1877 ¹⁸ / ₃	4	111	1,580	—	D:o.
P. O. Wikströms fond.	D:o	O. Wikström, borgmästare.	1898 ²⁵ / ₆	1	30	530	—	D:o.
e) <i>Ej registrerade sjuk- och begravningskassor.</i>								
Fiskaresocieteten.	Sjuk- och begravningshjälp samt understöd.	—	1820 ²⁵ / ₄	8	133	3,706	—	Älderman och 4 bisittare. ³⁰⁾
Skepparesocieteten.	D:o	Sjökapten H. C. Trapp m. fl.	1860 ¹⁰ / ₉	11	650	14,240	—	Styrelse af 3 ledamöter. ³¹⁾
Söderhamns ångbåtsbefälhåvareförening.	D:o	L. Björklund, ångbåtsförare.	1880 febr.	5	295	1,205	—	D:o d:o. ³²⁾
f) <i>Pensionsfonder.</i>								
Sjömanshuset i Söderhamn.	Bland annat understöd åt fattiga sjömän, deras änkor och barn.	Handlanden P. Suedgren m. fl.	1818 ²² / ₂	59	4,163	181,299	130,600	En styrelse.
Handelsocietetens pensionskassa.	Understöd i första rummet åt behöfvande handlande, deras änkor, barn och ättlingar samt i andra rummet till andra behöfvande i samhället.	Saltnerlagskassan.	1844 ¹⁷ / ₃	12	975	21,603	—	D:o af 3 personer.
F. d. Handelsföreningen.	D:o	Borgerskapets kassa.	1864 ² / ₁	15	1,405	29,225	—	D:o d:o.
g) <i>Pensionskassor.</i>								
Fabriks- och handverksföreningen.	Understöd åt älderstigna och fattiga föreningsmedlemmar, deras änkor och barn.	Rådman P. M. Jernberg.	1847 ¹³ / ₇	21	596	9,289	—	Handverksföreningens styrelse. ³³⁾
Poliskårens pensionsfond.	Pensioner åt polismän.	Borgmästare F. Berglöf.	1874 ⁷ / ₁₂	3	500	43,346	—	Styrelse, bestående af 3 personer. ³⁴⁾
		Summa	—	144	10,464	409,034	165,691	
D. I Hudiksvalls stad.								
a) <i>Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt</i>								
Erik Regnanders disposition.	Påsk- och julgäfvor åt fattiga å fattiginrättningen.	Erik Regnander, rådman, och h. h.	1777 ¹⁰ / ₄	72	8	150	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Alftinska änkefonden.	Understöd åt 2 äldriga änkor.	P. G. Strömbäck.	1827 ²⁰ / ₉	2	75	1,500	—	En direktion.
Nils Hällbergs disposition.	D:o åt älderstigna och sjuka fattiga personer.	N. Hällberg, handlande.	1830 ³⁰ / ₂	2	10	200	—	Fattigvårdsstyrelsen.

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1. Stiftelsens namn.	2. Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	3. Stiftarens namn och yrke.	4. Stiftelsens år och dag.	5. 6. Utdelning under år 1905		7. Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	8. Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	9. Stiftelsen förvaltas af:	10. Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Olof Wallströms donation. Johanna Hällbergs disposition. Gustafvas minne. Prins Karls fond.	Julgåfva åt 4 fattiga utom fattighuset. Understödande af fattige. Understöd åt 2 äldre medellösa fruntimmer. Julgåfvor till de mest behöfvande utom fattighuset.	O. Wallström, handlande. Joh. Hällberg, änka.	1834 ⁸ / ₁₂ 1833 ³⁰ / ₄	4 2	40 10	800 200	— —	Kyrkorådet. Fattigvårdsstyrelsen.	
Åttonde-decemberfonden. Ida Maria Frisks donationsfond. Bengt Amelins julgåfva. Fredinska fonden.	Understödande af s. k. puvres hontoux. D:o af fattiga, sjukliga fruntimmer. Jul- och midsommargåfva åt fattiga. Understöd åt 6 behöfvande fruntimmer af bättre klassen. D:o åt fattiga, som ej anlitat offentliga fattigvården. D:o åt fattiga och sjuka fruntimmer.	Anton Asp, grosshandlare. Hudiksvalls ångsågsaktiebolag. E. O. Regnander, disp., m. fl. E. Frisk, fabrikör.	1852 ¹⁵ / ₁₁ 1858 ²⁵ / ₇ 1866 ⁴ / ₁₂ 1871 ²¹ / ₁	2 7 2 4	150 37 35 50	3,000 750 700 1,000	— — — —	Kyrkorådet. Fattigvårdsstyrelsen. Kyrkorådet. Drätselkammaren.	
Eugeniafonden. Mathilda Nordendahls minnesfond. A. Gripenbergs fond. P. Knapps donationsfond. Komminister Åkerbergs fond.	Jul- och midsommargåfva åt fattiga. Understöd åt 6 behöfvande fruntimmer af bättre klassen. D:o åt fattiga, som ej anlitat offentliga fattigvården. D:o åt fattiga och sjuka fruntimmer. D:o åt ett ogift äldre fruntimmer. D:o åt en behöfvande person. Åt behöfvande inom staden.	B. Amelin, handlande. E. Fredin, handlande. Flera fruntimmer. V. G. Nordendahl, länsman, och Elin Nordendahl. Augusta Gripenberg, fröken. P. Knapp, handlande. Brita Margareta Åkerberg, änkefru.	1873 ¹⁹ / ₅ 1876 ²¹ / ₁₂ 1888 ¹⁰ / ₂ 1883 mars 1903 ³⁰ / ₄ 1903 ¹⁰ / ₉ 1903 ²¹ / ₁₂	36 6 39 1 1 1 3	500 50 445 36 50 50 190	10,000 1,000 8,126 1,081 1,000 1,000 3,800	— — — — — — —	Fattigvårdsstyrelsen. Kyrkorådet. En direktion. Kyrkorådet. D:o. D:o. D:o.	
b) Stiftelser och invättningar för barnavård och barnundervisning.									
Bobergiska donationen. Per Trönes donation. John Frisks minnesfond. Behöfvande skolbarns fond. Atterbergiska fonden. Boströmska donationen. Fjärde-novemberfonden. Barnhemmet i Hudiksvall. Blifvande gossebarnhem. Hemliga donationen. Studeranden Herman Frisks minnesfond. Clässoniska fonden. H. Nordins premiefond. Anna Bogrens minnesfond. X ⁷ -ordens donationsfond. Fonden för fattiga nattvardsbarns beklädnad. Pedagogiefonden.	Premier åt folkskolebarn. Värnlösa barns uppfostran. Premier åt folkskolebarn. Fattiga folkskolebarns beklädnad. Medellösa barns uppfostran. Fattiga skolbarns beklädnad. Premier åt folkskolebarn. Vård och uppfostran åt medellösa flickebarn. Anläggning af ett gossebarnhem. Två fattiga barns underhåll. Fattiga skolbarns beklädnad. Premier och beklädnad åt skolbarn. Premier åt handtverkslärlingar för flit och uppförande. Skolbarns beklädnad. Premier åt folkskolebarn. Beklädnad åt fattiga nattvardsbarns beklädnad. Aflöning åt folkskolelärare.	J. Boberg, kommerseråd. P. Tröne, handlande. E. Frisk, fabrikör. Insamling. L. M. Atterberg, målare. C. L. Boström, prost. Insamling. Samhällsmedlemmar. O. Nordin, skollärare. E. Frisk, fabrikör, o. h. h. Desamma. C. E. Clässon, skolpräst. H. Nordin, garfvar. Anna Bogren, änka. X ⁷ -orden. Insamling. D:o.	1791 ¹ / ₁₂ 1838 ²⁴ / ₇ 1849 ²⁸ / ₉ 1850 ² / ₁₁ 1851 ¹ / ₁ 1851 ¹ / ₆ 1864 ²⁴ / ₁₀ 1867 okt. 1878 ¹ / ₁₂ 1870 ¹ / ₁₀ — 1871 ¹⁴ / ₂ 1873 ¹ / ₅ 1891 ¹⁰ / ₁ 1891 ⁴ / ₁₂ 1896 ²⁷ / ₁₁ —	30 9 25 13 1 64 14 13 — 2 19 95 — 14 255 9 —	5 200 8 52 73 235 25 2,639 — 320 65 90 — 50 43 152 241	100 4,000 150 1,030 1,456 4,700 500 14,160 1,468 6,400 1,341 1,800 577 1,000 850 3,500 4,810	— — — — — — — 4,500 — — — — — — — — — — —	Skolrådet. Fattigvårdsstyrelsen. Drätselkammaren. Skolrådet. Drätselkammaren. Skolrådet. D:o. En direktion. Skolrådet. Fattigvårdsstyrelsen. Skolrådet. D:o. En direktion. Skolrådet. D:o. Kyrkorådet. Drätselkammaren.	
c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.									
Bobergiska stipendiefonden. Jennischeska d:o. Wennbergiska d:o. Hallgrenska d:o. Carin Bodells stipendiefond. Allmänna stipendiefonden. Norinska d:o. E. Herman Frisks minnesfond. Algot Landgrens stipendiefond.	Stipendier åt 5 lärjungar vid högre läroverket. Utdelning af räkntan till 1 eller 2 lärjungar vid d:o. Stipendier om minst 20 kr. till lärjungar vid d:o. Stipendientdelning vid d:o. D:o d:o. D:o d:o. D:o d:o. D:o d:o. D:o d:o.	J. Boberg, borgmästare. J. R. Jennische, prost. F. Wennberg, rektor, m. fl. J. Hallgren, adjunkt. Carin Wännström, änka. Subskribenter. P. O. Norin, rådmän, o. h. h. E. Frisk, fabrikör, o. h. h. A. Landgren, stud.	1791 ¹⁹ / ₁₂ 1853 ² / ₄ 1858 ²⁹ / ₅ 1864 ¹¹ / ₁₁ 1864 ⁸ / ₅ 1864 ¹⁶ / ₆ 1864 ¹¹ / ₁₁ 1867 ²⁴ / ₉ 1870 ¹ / ₁₀ 1872 ¹³ / ₁₂	5 1 15 1 20 1 6 1 1	100 7 400 40 400 36 200 40 40	3,048 210 10,616 1,357 10,101 1,070 5,414 1,294 1,032	— — — — — — — — —	Inspektor, rektor, borgmästaren och kyrkoherden. Rektor och collegium. D:o d:o. D:o d:o. D:o d:o. D:o d:o. D:o d:o. D:o d:o. D:o d:o.	

Premiet från den 22 maj 1874.	Räntan utdelas till en yngling vid högre läroverket.	Okänd.	1874 ^{22/5}	1	4	100	—	Rektor och kollegium.
Stipendiefonden af den 14 mars 1877.	Stipendier till lärjungar vid d:o.	F. d. delägare i filialbanken.	1881 ^{14/5}	1	40	1,046	—	D:o d:o.
Dahlsteinska stipendiefonden.	1 stipendium vid d:o.	J. Dahlstein, kyrkoherde.	1881 ^{26/2}	1	8	222	—	D:o d:o.
A. Bedingers musikstipendiefond.	Utdelning till 1 eller 2 lärjungar vid d:o, skickliga i musik.	A. Bedinger, musiklärare.	1882 ^{10/5} 1886 ^{9/5}	2	8	229	—	D:o d:o.
Selggrenska stipendiefonden.	1 stipendium åt lärjungar vid d:o.	J. Selggren, rektor.	1888 ^{1/5}	1	40	1,107	—	D:o d:o.
Anna Bogrens minnesfond.	Premier åt lärjungar vid d:o.	Anna Bogren, änka	1891 ^{10/1}	1	40	1,033	—	D:o d:o.
Martin och Maria Bäckmans stipendiefond.	Stipendium åt lärjungar vid d:o.	Aug. Bäckman, apotekare.	1896 ^{9/6}	8	150	5,169	—	D:o d:o.
Musikfonden.	Inköp af musikalska instrument.	Aug. Enderberg, musiklärare.	1890 ^{21/4}	—	12	668	—	D:o d:o.
1900 års jubileumsfond.	Inköp af undervisningsmateriel, litteratur och för andra behof.	Subskribenter.	1900 ^{20/4}	—	1,010	12,000	—	D:o d:o.
Donationsfonden af 1882.	Premier till flitiga lärjungar vid elementarskolan för flickor.	Hudiksvalla spritvaruförsäljningsaktiebolag.	1882 ^{10/8}	3	50	1,344	—	Drätsckammaren.
A. Bedingers musikpremiefond.	Premier till förtjänta lärjungar vid d:o.	A. Bedinger, musiklärare.	1886	—	—	257	—	Lärarekollegiet.

d) Stiftelser för sjukvård.

Gustaf och Selma Forsströms- sons fond för obotligt sjuka.	Understöd åt obotligt sjuka.	G. A. Forsströmsson, hand- lande, o. h. h.	1882 ^{17/2}	3	250	5,000	—	Drätsckammaren.
---	------------------------------	---	----------------------	---	-----	-------	---	-----------------

f) Pensionsfonder.

Handels societetens pensions- kassa.	Pensioner åt medellösa handlande, deras änkor och barn.	Handels societetens medlem- mar.	1830 ^{1/12}	27	2,130	53,041	—	En styrelse.
Sjömanshuskassan.	Understöd åt fattiga sjömän m. m.	Ej uppgifvet.	1814	45	2,459	91,425	—	En direktion.
Stiftelsen för ålderstigna frun- timmer.	Husrum åt värnlösa fruntimmer.	Fruarna Schmidt, Dahlbom m. fl.	1878 sept.	6	675	33,767	20,199	En styrelse.
Gustaf och Selma Forsströms- sons minnesfond vid d:o.	Understöd åt de å stiftelsen intagna.	G. A. Forsströmsson, hand- lande, och h. h.	1882 ^{17/2}	2	50	1,000	—	Densamma.
Lundqvistska fonden.	D:o d:o.	Änkefru Frederique Lund- qvist.	1905	5	125	5,000	—	D:o.
F. d. Hallkassan.	Understöd åt fattiga fabriksidkare, deras änkor och barn.	Fabriksföreningen.	1817	5	120	3,239	—	En styrelse.

g) Pensionskassor.

Hudiksvalls frivilliga fabriks- och handtverksförenings- pensions- och begravnings- kassa.	Understöd åt medlemmar, begravningshjälp.	E. Regnander, hattmakare, m. fl.	1756 ^{12/5}	24	225	11,506	—	En styrelse.
---	---	-------------------------------------	----------------------	----	-----	--------	---	--------------

h) Andra stiftelser och inrättningar.

Per Perssons i Mellanbyn minnesgåfva.	Hudiksvalls kyrkas prydnad och gudstjänstens hö- jande.	F. d. hemmansägaren P. Persson i Mellanbyn.	1900 nov.	—	—	608	—	Kyrkorådet.
		Summa	—	933	14,593	344,052	24,699	

A n m ä r k n i n g a r.

¹⁾ Rantemedler ingå i den allmänna fattigvården inom socknen. — ²⁾ Edeforsfonden och Hallgrenska fattiggåfvan sammanlagda. — ³⁾ Fonden ökad dels af kommunen, dels genom kapitalisering af årsräntorna, enär de till fattiga barus beklädnad ansagna hundskattemedlen varit för ändamålet tillräckliga. — ⁴⁾ År 1905 inföto i delägaravgifter 466 20 kr. — ⁵⁾ D:o 526 75 kr. — ⁶⁾ D:o 4,360 kr. — ⁷⁾ D:o 82 kr.; ränta 12 49 kr. — ⁸⁾ Delägaravgifter år 1905 547 40 kr. — ⁹⁾ Dessutom lämnas 400 kr. årligen till bruksläkaren. — ¹⁰⁾ Delägaravgifter år 1905 144 kr. — ¹¹⁾ D:o 158 75 kr. — ¹²⁾ Från medlemmarna inföto i avgifter år 1905 1,438 25 kr. — ¹³⁾ D:o 384 64 kr. — ¹⁴⁾ D:o 2,049 50 kr. — ¹⁵⁾ D:o 168 kr. — ¹⁶⁾ Ingen utdelning år 1905. — ¹⁷⁾ Rantån lägges hvart annat år till fonden. Den af samma person år 1900 stiftade missionsfonden, som vid 1905 års slut utgjorde 2,414 kr., ingår i donationsfonden enl. bestämmelse d. 5/4 1905. — ¹⁸⁾ Från medlemmarna inföto i avgifter år 1905 19 kr. — ¹⁹⁾ Rantån har kapitaliserats. — ²⁰⁾

Stiftelsen har bildats utaf öfverskottet vid insamlingen till rektor Klintbergs porträtt. — ²¹⁾ När fonden uppgått till minst 1,000 kr., skall årliga rantån vid hvarje vårtermens slut fördelas mellan 3 af idrottsföreningen utsedde lärjungar vid läroverket som premier för flit och framsteg i gymnastik. — ²²⁾ År 1905 inföto i delägaravgifter 21,702 kr. — ²³⁾ D:o 4,892 kr. — ²⁴⁾ D:o 5,249 kr. — ²⁵⁾ D:o 16,313 75 kr. — ²⁶⁾ D:o 183 50 kr. — ²⁷⁾ Som grundfundsäkerhet har Gäste-Dala järnvägsaktiebolag godtskrifvit pensionsinrättningen ett belopp af 450,000 kronor samt därvid förblifva. — ²⁸⁾ Rantån å fonden användes till bekostande af reparationer å gubbhusets fastighet. — ²⁹⁾ Från 1 juli 1903 har för obestämd tid hemmens verksamhet upphört. — ³⁰⁾ År 1905 inföto i delägaravgifter 18 kr. — ³¹⁾ D:o 145 kr. — ³²⁾ D:o 159 75 kr. — ³³⁾ D:o 635 kr. — ³⁴⁾ D:o 488 kr. — ³⁵⁾ D:o 473 50 kr.

